

La situació a Barcelona

Esclata una bomba de mà al carrer de Lamotte, d'Hostafranchs

Un carreter ferit

Arribada del capità general

L'atemptat d'avui

A tres quarts de vuit d'aquest matí, al carrer de Lamotte (Sans), el carreter Josep Juncosa Espert, de 55 anys, que menava un carro de Viladecans, es preparava per a carregar els fets de la quadra que Josep Inglada té al núm. 29 d'aquell carrer. Passaren tres subjectes, acompanyats d'una dona, i llançaren una bomba de mà que feu explosió, al mateix temps que disparaven alguns trets, resultant ferit el carreter.

Els agressors, homes i dona, desaparegueren sense ésser molestats. El carreter fou conduït al dispensari d'Hostafranchs, on li foren curades una ferida a la cama dreta, dues a l'esquerra i una a la regió parietal esquerra, qualificades de pronostic reservat.

Fou traslladat a l'Hospital Clínic. Hem acudit al lloc del succeït i ens ha estat donada la següent versió dels fets:

Cap a les set d'aquest matí, els veïns de la part baixa d'Hostafranchs s'han sobresaltat extraordinàriament en sentir un seguit de trets, acompanyats d'una formidable explosió que els ha deixat estomordits.

Hom no podia assenyalar concretament el lloc, perquè la detonació s'havia sentit de bona part de la barriada.

Aviat ha començat a dir-se si es tractava d'un atemptat amb desgràcies personals, a la quadra de l'Inglada, situada al carrer de Lamotte, 25 o 27, entre els carrers del Gall i Agulla.

El públic hi acudí nombros, i ja va trobar els veïns que sol·licitament havien recollit un pobre vell ferit, segons sembla de poca gravetat, el qual fou portat de seguida al dispensari de la Finància d'Hostafranchs.

Segons sembla, a la quadra Inglada es treballa des de dilluns d'aquesta setmana en el transport del carbó, però amb carreters del Sindicat lliure, pel qual motiu havien estat amenaçats en diverses ocasions.

Avui, els carros per al transport de carbó encara no havien sortit.

En canvi, un home anomenat Juncosa, qui guardava un carro a la dita quadra i que porta ones terres a la marina de l'Hospitalet, l'estava junyint i tot d'un plegat han sortit tres homes, segons sembla joves, per la part del carrer del Gall, disparant-li alguns trets i fugint encontinent cap a la riera de Magòria, que en aquell lloc convergeix amb el carrer del Gall.

En fugir, han llançat una bomba de les anomenades «Orsini», la qual, rodolant, anà a parar davant un magatzem de vins del núm. 29 del carrer de Lamotte; i en topant amb el pujador d'un carro arrambat a la vorera, ha fet explosió, destruint el dit pujador, alguns raigs de les rodes, la plataforma de fusta de les bosses i algun altre desperfecte que evidència una força expansiva extraordinària de l'explosiu.

Basti dir que es veuen nombrosos impactes de fragments de bomba a una alçada de segon pis.

Un tros ha travessat el bastiment de la manopla del magatzem de vins, la qual quedà esmicolada, i encara tingué força per travessar la teulada a quinze metres de distància.

Per alguns trossos que ens han mostrat, es veu que la bomba no tenia gaire més de deu mil·límetres de gruix, però d'una força tal que, si

arriba a fer explosió en lloc de trànsit, hauria fet nombroses víctimes. Els veïns no saben si el que ha resultat ferit, ho ha sigut per les bales o per la bomba.

ALS MERCATS

Aquest matí, al mercat central de verdura i fruita del Born, els moscos dels contractistes es negaren a carregar els carros que porten aquets productes als mercats i botigues particulars.

Alguns grups vinguts no se sap d'on, es posaren de part dels moscos i foren trepitjades i fetes malbé algunes verdures.

Avisada l'autoritat, acudiren algunes parelles de la guàrdia civil i els coaccionadors desaparegueren.

Els contractistes, valent-se de diferents mitjans de transport pogueren fer llur fet, i els mercats foren proveïts com de costum, si bé l'incident ha fet que correguessin rumors molt alarmistes que s'escamparen ràpidament arreu de la ciutat.

A la tarda estava normalitzat el dit servei.

EL CAPITÀ GENERAL

Amb l'express de Madrid, a les 9.40 d'aquest matí ha arribat el capità general.

Acudiren a l'estació els generals amb comandament senyors Soler, Lósada, Gil, Piquer, Pereyra, López Ochoa, Mercader, Madrid, Carranza, amb els respectius ajudants, els coronels i caps de cos, també amb els ajudants i altres.

De l'element civil, hi havia l'alcalde, el governador interí, els marquesos de Sentmenat, de Ciutadilla, del Masnou i de Zambrano, comte de Lavern, Forgas, Sedó, Aixela, X. Girona, E. Vidal Ribes, la Federació Patronal, la Cambra de Comerç, la Cambra Industrial, el Foment del Treball Nacional, els caps de Sometent i unes 3.000 persones de totes condicions i estaments.

Així que el capità general baixà del vagó hi hagué un gran picament de mans i molts visques, els quals es repetiren quan sortí del clos de l'estació.

El marquès d'Estella pujà a l'automobil i es dirigí a la Capitania general. L'automobil marxava a poc a poc per impedir-ho la gent que el voltava, aplaudint i aclamant l'autoritat militar. Passant per davant de la Inspecció general de Policia se sentiren alguns xiulets.

El general pujà a la Capitania general, i la gent s'estacionà al davant, aplaudint. El marquès d'Estella hagué de sortir dues vegades al balcó, per a correspondre a aquestes proves de simpatia.

Després, un periodista li preguntà si venia identificat amb el Govern.

El marquès d'Estella féu un gest indecis, com qui no sap que dir, i després d'uns segons, manifestà que no es polític, i que ja és sabut el que va dir el ministre de la Governació al Parlament i que li va repetir en conversa particular amb ell, que havia intervingut amb encert en les negociacions de la vaga.

I afegí: — Jo vinc a continuar complint el meu deure.

PROTESTA A LA LLOTJA

Avui, al mercat de grans, que se celebra diàriament a la Llotja, i que tanca a la una de la tarda, ha tancat mitja hora abans i els presents es traslladaren en manifestació nombrosa al Govern civil.

Una comissió pujà i s'entrevistà

amb el governador interí, davant del qual formulà una protesta per la indefensió en que els poders de l'Estat deixen la ciutat i per l'imperi del terrorisme.

Després, els manifestants es traslladaren a la Capitania general, on la comissió renovà la protesta davant del marquès d'Estella.

AL MOLL

Avui han treballat als molles 1.457 homes, 64 dones i 118 carros.

Per la ciutat circularen més carros que aquests dies.

DE SABADELL

De Sabadell comunicuen que a la fàbrica de teixits de cotó de Munter i Martí, han reprès el treball 36 obrers que van haver de plegar el dia 9 d'aquest mes, per manca de primeres matèries.

VENDA A LA MENUDA AL MERCAT DEL BORN

Visi que, per la manca de transports, no ha estat possible extreure les fruites i verdures del Mercat del Born, per a conduir-les als altres centres de proveïment, i per tal de disminuir l'amuntegament de mercaderies, l'Alcaldia, d'acord amb el president de la comissió d'Escoxadors i Mercats, ha autoritzat, amb caràcter transitori, la venda a la menuda al dit Mercat del Born.

UN TELEGRAMA DE MOSCÓU

Retailen de «Solidaridad Obrera»: «La Internacional Roja se dirige al Comité del Sindicato de Transportes, y la solidaridad internacional se manifiesta una vez más.

Dice así el telegrama: «Moscu, 17. — El proletariado ruso sigue con emoción el curso de la lucha en Barcelona, mantenida heroicamente, a pesar de las persecuciones y del terror.

La Confederación general de Sindicatos rusos os excita a continuar en la lucha y os envía quince mil pesetas como prueba de solidaridad.

Viva el proletariado español! Viva la solidaridad obrera internacional! — Tomskey».

UNA CARTA D'EN BERTRAN I MUSITU

Excm. Sr. marquès d'Alhucemas.

Distingit amic: Per un Govern presidit per vostè, i del qual formava part el senyor comte de Romanones, vaig ésser requerit per a constituir i organitzar el Sometent de Barcelona, posant vostès, per a obtenir l'acceptació de qui viu allunyat de les lluites del capital i el treball, els deures que corresponen a tot ciutadà de servir l'interès públic i els de defensa de les institucions fonamentals de l'Estat.

Aquell Govern donà forma legal a la Institució, enquadrant-la com organisme de l'Estat, subjectant-la a una reglamentació i dotant-la de caps i oficials militars per a la seva direcció, inspecció i vigilància.

Des d'aleshores els que el formem ens hem subjectat, amb renúncia de drets individuals, a la seva disciplina i hem cregut que era al Govern a qui incumbia la nostra defensa, com li correspon la de tots els seus organismes.

Desgraciadament en aquests últims temps el Sometent és injuriat en la premsa, en la plaça pública i també en el Parlament, als seus homes se ls assenyalen com culpables de crims, i no més tard que anir llegint en la premsa que en un miting celebrat a Madrid un senyor Monteagudo m'acu-

sa que en la meua pròpia casa es tramaven els assassinats.

Cerco en els Tribunals el procés pels que el servei de la Institució càrrecs als carrers de Barcelona, l'acció fiscal per a les injúries que se'ls dirigeixen, una paraula d'estímul del Governant, la depuració de la canalla i amenaçadora calúnnia, i no ho trobo.

I no trobant-ho i veient-me sense el degut ampar per a defensar la vida dels que em volten i el meu propi honor, crec que és el meu deure anunciar-li que presento avui, amb caràcter irrevocable, la meua dimissió de l'espínós càrrec que vaig acceptar per servir a la meua pàtria i a les institucions.

I per acabar, senyor president, deixant a un costat el motiu personal que inspira la meua carta, permeti'm una súplica i un record.

Estudiï vostè i el seu Govern si s'ha de conservar o suprimir el Sometent. Si ha de conservar-se, empari amb tots els elements de força del seu Govern. Si ha de suprimir-se, faci-ho d'una plomada, tornant a sos individus la plenitud de lliure drets ciutadans, i en pendre aquesta resolució, recordi que sols els Governos revolucionaris dissolgueren el Sometent de Barcelona.

De vostè afectíssim s. s. q. b. s. m.

Josep Bertran i Musitu

19 juny 1923.

UN ATRACAMENT A CALDES DE MONTBUI

El pagador del Foment d'Obres i Construccions, senyor Turró, de fa molt temps tenia el costum que cada divendres portava l'import del setmanal corresponent al treball de les pedreres que l'esmentada Societat té a Caldes de Montbui.

Ahí, el senyor Turró, acompanyat de l'encarregat En Bartomeu Fabregas, i amb el tarterer Camil Molins, es dirigien en tartana, de tres a quatre de la tarda, cap a la pedrera.

Tenien de passar per la carretera de Caldes a l'agregat de Sant Sebastià de Montmajor, i després per un camí particular empedrat que conduïx a la pedrera.

A l'encreuament dels dos camins esmentats, els sortiren sobtadament cinc desconeguts pistola en mà.

Els feren aixecar els braços i els prengueren les 21.000 pessetes del setmanal.

Després intentaren apoderar-se dels diners que portaven a la butxaca, però en observar-los els atracats que eren diners seus, i que ells eren uns treballadors, desistiren.

Seguidament manaren que a peu continuessin pel camí empedrat, i que no es gressin perquè ho passarien malament.

Els robats obeliren i marxaren cap a la pedrera.

Explicaren allí el que havia succeït. Sortiren diversos obrers en persecució dels malfactors i no en trobaren ni rastre.

Per ara no hi ha notícia que de Caldes i als seus voltants s'hagi vists a ningú.

UN TELEGRAMA

«Excm. Sr. President Consell Ministres. — Madrid.

Associació Drogueria Productes Químics Farmacèutics Catalunya, estranya en absolut a la política i a les lluites socials, davant últims atemptats perpetrats en aquesta, protesta energicament una vegada més indefensió en que es troben vides hisenda negocis ciutadans Barcelona,

veient amb profund dolor i estranyesa fronterosa estupor com Govern és portat per parlamentaris d'extracció més o menys revolucionària a discutir política Catalunya amb pretext de les tristes actuals circumstàncies, no fent mentrestant res eficaç per a evitar s'ensagnant diàriament carrers ciutat, on campeja des de moltes setmanes la coacció i el matorisme.

Respectuosament el saluda. — Enric Ferrer, president.»

AL PORT

Ahí van treballar al port 1.143 homes, d'ells 350 no associats, i 62 dones.

Acudiren al moll del carbó 139 carros i al d'Espanya 14.

ATRACADORS SENSE ARMES

Ahí a la tarda es van presentar a un bar establert al carrer del Port Nou dos subjectes, els quals exigiren a l'amo Pau Balada deu duros al mateix temps que feien acció de treure's un revòlver. El Balada els manifestà que anava a cercar la dita quantitat, recomanant-los que esperessin uns moments.

Es dirigí a la delegació de policia i tornà després amb dos agents, que detingueren els dits individus i els portaren al Jutjat.

Escoollats, es veié que no portaven cap arma.

Es diuen Joan Codina Mas, de 21 anys, habitant Viladomat, 23, tercer, i Josep Segura Jordan, de 18, domiciliat al carrer de l'Est, 10, quart. Han ingressat a la presó.

UNA CARTA DEL GREMI PATRONAL DE TRANSPORTS I TRASLLATS

Ens comuniquen que amb data 20 de l'actual i amb el membre del Gremi Patronal de Transports i Trasllats de Barcelona, ha rebut el Sindicat únic del ram de transports, la carta següent:

«Molt senyors nostres: Des de la iniciació del conflicte actual del transport, nostra organització gremial recabà i obtingué de la Federació Patronal de Catalunya absoluta llibertat d'acció per a gestionar de l'organització obrera del ram la represa de nostra indústria, atesa la seva especialíssima condició, aliena per complet al plet que entre obrers i patrons carreters es debat. A aquest fi de normalització s'encomanaren les gestions que als pocs dies realitzà la directiva del gremi, les quals s'exposaren en una entrevista amb elements de la directiva obrera del ram, sense aconseguir, molt a pesar nostre, el fi desitjat.

Avui remarcuem l'article de fons de l'òrgan de l'associació de vostès, intitulat «El document de la Patronal» en el qual s'affirma el següent: «La Federació Patronal no ha permès mai que els obrers assalariats o el Sindicat en sa representació, puguen tractar amb els patrons directament, per aclarir que la Federació Patronal de Catalunya, l'unió de coaccionar nostre propòsit de rependre el treball amb el matorisme personal que l'abandona, coacció que per altra part no consentim, accepta per molt raonada l'exposició de nostra sola voluntat.

Aclarits aquests antecedents i partidaris de solucions harmòniques, ja que entenem que els estats de violència a res de bo condueixen, també ens interessa fer constar que no hem volgut prescindir de l'organització obrera, improvisant com fóra possible, un servei de trasllats, que si bé no respondria a les necessitats del públic i a les nostres pròpies,

**Reuma, Catarros,
Calculs, Neurastènia**
CURA DE REPÓS

Balneari TERMES PALLARES

ALHAMA DE ARAGON, Castrol.
Teatre. Grans parcs i llac nave-
gable. — Informes directament a
don Amado Grau, Mallorca, 189 i Far-
màcia Bermúdez, Aragó, 235-Tel. 1089.

minvés almenys els perjudicats que
sense art ni part en aquest discuti-
plet, venim suportant.

I en aquest estat de coses, reca-
bem de vostres detingut examen dels
fets i la consegüent autorització als
obers del ram per tal que en el ter-
mini més breu possible repreguin
el treball, a qual fi les respectives
juntres podrien entrevistar-se i ul-
timar aquest acord.

Agraint una resposta, queden
atents ss. ss.: Per la directiva del
G. P. del T. i M.: El president, Isidre
Bonnieve.

El Comitè de vaga del ram de
transporta ha contestat negativament
a dita demanda.

L'ATUR FORÇOS

A conseqüència de la falta de pri-
meres matèries han quedat sense tre-
ball 200 dones de la Llaneria Barce-
lonesa, situada al carrer de Virgili,
número 24.

A les Filatures Caralt Pérez, la
qual fàbrica es troba instal·lada al
mateix carrer, número 28, han que-
dat sense feina pel mateix motiu,
43 dones i 16 homes.

Vida religiosa

Avui: Sants Joan i Felix, preveres,
i Santa Agripina, verge. — Demà: La
Nativitat de Sant Joan Baptista, Santa
Basilisa, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església
de la Divina Pastora (carrer de Bailén).
Hores d'exposició: De dos quarts de
set del matí a dos quarts de vuit de la
tarda.

La missa de demà: Dominica V des-
prés de Pentecostès, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona
del Remei, a Sant Jaume.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
Sant Antoni de Padua. — Demà, Torn
del Puríssim Cor de Maria.

Vetlles en sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de Maria Mare
de les Ànimes, a la seva capella, Es-
corial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de
Nostra Dona de la Mercè, a la mateixa
capella.

— Al Santuari de l'Immaculat Cor de Ma-
ria, Ocelló, 25, es celebraran demà, diu-
menge, amb motiu d'inauguració un ar-
tefacte altar en honor de Sant Antoni de
Padua, Sant Ramon i Santa Teresa, els
següents cultes:

Al matí, a les deu, es procedirà a la be-
nedicció de l'altar i a continuació es ce-
lebrarà Missa cantada amb acompanyament
d'orgue i veus. Oficiari de Preste el reverend
Pare Antoni Soler, Superior dels Mis-
sioners i ocupat de la Sagrada Càtedra el
reverend Pare Claudi Ricom, de mateix
Institut.

A la tarda, a les cinc, Exposició de S.
D. M. rosari, visita al Santíssim i exercici
a Sant Antoni cantant els paremestres i
goigs l'Església del Santuari. Predicarà en
aquesta funció el reverend Pare Ramon Ge-
nover, Superior de la residència de Bar-
celona. Feta la reserva, es donarà a beure
la reliquia del Sant Taumaturg de Pàdua
i es repartiran bonics recordatoris.

El diumenge, dia 25, començarà un devot
septenni al Sant durant la missa de les
set, pels benefactors d'aquest Santuari.

— Parròquia de la Puríssima Concepció i
Assumpció de Nostra Senyora. — Demà, diu-
menge, misses des de dos quarts de sis fins
a la una. A les sis, durant la missa, ex-
ercici del mes de juny, continuant els altres
dies a la mateixa hora. A dos quarts de
vuit, plàtica parroquial pel reverend rector.
A les vuit, missa de Comunió general de
l'Arxiconfrària Teresiana, amb plàtica pel
reverend doctor don Romà Freixa, pre-
vere. A les nou, Misses del Sagrat Cor amb
exposició de S. D. M. A les deu, Ofici.
A dos quarts de dotze, Visita a Nostra Do-
na del Montserrat. A les dotze, Salutació
Mariana. A dos quarts d'una plàtica doc-
trinal pel reverend doctor don Ricard Ara-
gó, prevere.

Tarda, a dos quarts de quatre, ensenya-
ment del Catecisme. A les sis, solemne
funció a càrrec de l'Arxiconfrària de l'oració
amb exposició de S. D. M. Trisagi can-
tat i sermó pel reverend don Santiago Ro-
cero, prevere. Tot el dia es podrà guanyar el
jubileu concedit per la Santitat el Papa
Pius X «roties quoties», en la mateixa for-
ma que el de la Porciúncula.

— Parròquia de Sant Agustí. — Demà,
diumenge, es diran misses com de costum,
des de les sis del matí fins a dos quarts
d'una. Com a conclusió del Mes del Sa-
grat Cor, a les vuit hi haurà missa de Co-
munió general amb plàtica pel doctor Ale-
many. A les deu, amb Exposició major, la
capella de música de la parròquia cantarà
la missa de «Nostra Dona de Montserrat»,
medicant el reverend Josep Bundo, pre-
vere.

Tarda, a les tres, ensenya-
ment del Catecisme. A les sis, Rosari, Triangl cantat,
exercici del Mes del Sagrat Cor, sermó
pel mateix orador, i, seguidament, la pro-
cessó que sortirà a la plaça, acabant amb
l'acte de Congregació, Benedicció solemne
i Reserva, cantant-se l'Himne de les

— Santuari de la Verge del Carme (Pares
Carmelites). Gran Via Diagonal, xamfrà
Llíria. — Demà, diumenge, celebrerà la se-
ua festa mensual la Confrària del Mira-
culs Infant Jesús de Praga. A les vuit
del matí, hi haurà missa de Comunió ge-
neral. La funció de la tarda començarà
a dos quarts de cinc, es practicarà els
exercicis corresponents amb plàtica pel re-
verend Pare Fra Amet de la Sagrada Fa-
mília, C. D. Director de l'Associació, i
nauarà amb la processó i càndia de l'Im-
se al Divi Infant de Praga.

— Parròquia de Santa Maria del Pi.
Demà, diumenge, la primera missa, a les
quatre; la segona, a les sis; les altres,
cada mitja hora, i la darrera a dos quarts
d'una. A les set, la parroquial, amb plà-
tica pel reverend Robon. A dos quarts de
vuit, Misses del Sagrat Cor. A les vuit, mis-
sa de Comunió general de l'Arxiconfrària
de Filles de Maria i Santa Teresa de Je-
sus, amb plàtica pel reverend Pare Felix
Munari, C. M. F. A les nou, Misses d'Ho-
res menors i Ofici Conventual. A les deu,
Ofici a Sant Joan Baptista. A les onze i
a dos quarts de dotze, Misses del Sagrat Cor
amb Exposició de S. D. M.

Tarda, a les tres, Catecisme. A dos quarts
de set, Funció de l'Arxiconfrària de les
Filles de Maria i Santa Teresa de Jesús,
amb Exposició de S. D. M. i sermó pel
mateix orador.

— Parròquia dels Sants Just i Pastor. —
L'Associació del Via-Crucis Perpetu i Vi-
vent, instituida en aquest església parro-
quial, es complau en comunicar als seus
socio i a tots els fidels, que el piados exerci-
ci del Via-Crucis es practicarà en la
forma acostumada demà, diumenge, festi-
vitat de Sant Joan Baptista, a dos quarts de
set de la tarda, immediatament després de
resat el sant Rosari.

Els catalans a Lourdes

PRESENTACIO A LA GRUTA

Lourdes, 22. — S'ha efectuat la pre-
sentació oficial de la pelegrinació a
la More de Déu, revestint gran solem-
nitat.

Els pelegrins han sortit de l'esglé-
sia del Rosari formant una imponent
manifestació, presidida pel Cardenal
de Tarragona i els bisbes de Barce-
lona, Urgell i Solsona. En la comiti-
va hi figuraven diverses senyeres.

Els pelegrins, entonant diferents
cants i la letania, han anat a la
gruta.

Al davant, hi anaven les senyores
en dues files: seguien els homes en
la mateixa forma, i al mig el malalt,
marxant els últims els sacerdots i els
prelats.

Un cop a la gruta, el Cardenal ha
pronunciat una fervorosa allocució,
recordant el pas de Nostre Senyor Je-
sucrist per la terra obrant miracles,
i ha exhortat als pelegrins que pre-
gessin pels malalts com també pels
mals que afligeixen la pàtria imple-
rant a la Mare de Déu que conver-
teixi en glòria l'actual regnat de l'odi.

Després, el Cardenal ha pro-
duït viva emoció als presents, els
quals després de besar la roca de la
gruta, han resat el Rosari i entonat
el «Credo».

Més tard, els pelegrins catalans han
assistit a la processó Eucarística,
unint les geves oracions i cants, al
de les altres terres.

També han assistit a l'acomida-
ment de la pelegrinació del bisbat de
Paris, en qual acte ha fet el sermó el
Cardenal Dubois, arquebisbe de Pa-
ris.

A les vuit del vespre, han assistit
a la processó de lluminàries que ha
produït un efecte fantàstic. — Costa
i Déu.

Bisbat

— El vinent diumenge, dia 25, queda tanca-
da la inscripció a la Representació Cata-
lana que per tal d'assistir al IV Congrés

EN CESAR AUGUST TORRAS

I FERRERI

Membre de la Molt Il·lustre Junta d'Obra de la Parròquia de Nostra Dona dels Angels,
Agent de Canvi i Borsa, President del Centre Excursionista de Catalunya i de la Lliga de
Societats Excursionistes, de la Junta Directiva de la Societat d'Atracció de Forasters,
Membre d'Honor del Club Alpi Francès, Fill adoptiu de la vila de Camprodon, etc., etc.

HA MORT

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. G. S.)

El Rvdm. Ecònom, la Molt Il·lustre Junta d'Obra i Clerecia de la parròquia de Nostra Dona dels Angels,
la seva esposa Francisca de Sales Buixeda, fills Cèsar, Josep M., Montserrat, Maria, Oscar, Mercè, Sa-
les (absent), Rosa i Enric, fills polítics Frederic Santasusana, Francesc de P. Xicoy i Mercè Julià, néta
Montserrat, germana Eugènia, cosins i família tota, i les Juntres Directives del Centre Excursionista de
Catalunya i de la Societat d'Atracció de Forasters, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i co-
neguts, els demanen una oració per la seva ànima i que se serveixin assistir a la casa mortuòria, Mallorca,
330, principal, demà, diumenge, dia 24, a les onze del matí, per acompanyar el cadàver a la parroquial
església de la Puríssima Concepció i després a sa darrera estada, Cementiri del Sud-Oest

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EPILEPSIA

O ACCIDENTS NERVIOSOS

es curen radicalment, per molt antic i rebent
que arriba a ser el sofriment, prenent l'acreditat
Xarop anti-epilèptic URGELL
(Fórmula del doctor Bayés)

Eucaristia de Paris sortirà cap a la capital
francesa el dia 2 del vinent juliol, romanent
dos dies sencera a la Ciutat-Llum i tres
dies a la xamisa Vila dels Miracles, a
Lourdes, prop de la Verge Blanca.

Després de les visites col·lectives a Bordeus
i Tolosa, aquesta amb estada també, molts
inscris pensen aprofitar els dies de Lourdes
per a visitar el lloc famós de pelegrinatge,
Betharram, santificat pel Beat Miquel Gar-
cós, darrerament enlirats als altars per la
Santitat de Pius XI.

Els devots que pensin inscriure's convé que
no ho deixin per l'últim moment, sent-ho
de seguit facilitaràn la feina de la Junta
organitzadora.

Les inscripcions són: en primera clas-
se, 50 pessetes i 1.500 francs, i en segona,
35 pessetes i 1.250 francs, i s'admeten a l'E-
ditorial Poliglota, Petritxol, 8; «La Hormiga
de Oro», plaça de Santa Anna, 25; i Grup
Eucarístic del Tercer Orde, Baix de Sant Pe-
re, 19.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Cesar August Torras i Ferreri.

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes Magatzems i Tallers
Rda. Universitat, 6 Carrer Gorts, 413
Telèf. 5510 A Telèf. 817 H

Aquesta casa rep continuament, de les
més importants del país i de l'es-
tranger, les últimes novetats en
Vairalles, Jocs de cafè, te,
Serveis oristall, Bomboneres,
Majòliques, etc., etc.

Vairalles angleses
Mintons

Serveis oristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vair-
alles: Pisa i Porce-
lana a gust del com-
prador, models novetat
efectuats als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès,
Balnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

FRANCESC FERRER ANGLADA

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres
peninsular i Exposició d'Automòbils

Del 15 al 31 de juliol de 1923

Exposició Internacional a la qual
concorren oficialment els EE. UU.
Mexicans i França.

Varietat de productes espanyols,
anglesos, belgues, alemanys, ita-
lians, etc.

El termini d'inscripció acaba el dia
30 de juny.

Gran setmanal Automobilista i Mo-
tociclista del 21 al 28 de juliol,
subvencionada pel Gran
Kursaal de Sant Sebastià.
Sensacionals carreres d'automòbils
de turisme, motocicletes, amb side-
cars, ciclocars, etc.

Copes de SS. MM. els Reis don
Alfons i donya Victòria.
Importants premis en metàl·lic.
Superba caravana per Guipúscoa,
presidida per S. M. el Rei.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Esplèndids
allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià

DEL 15 al 31 DE JULIOL PROXIM

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

Les selectes xocolates elaborades pels

Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGORRE, carrer de
la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

Hipofosfits Sant Jordi

De venda: Farmàcies i Centres d'específics

ELS TAN ANOMENATS CAMELS I BOMBONS MARCA "SOL"

Es venen a les principals confiteries i colmados de Barcelona, Madrid,
a provincies. - J. BERNABE BARCELONA.- Proveïdor de la Reial Casa.

G. ALOMAR Vies urinàries. Curació ràpida i segura,
mitjançant aparell especial. ARIBAU, 6,
de 10 a 12 i de 4 a 6. - Festius: de 10 a 12. - Econòmica: UNIO, 20. - De 5 a 7.

SANATORI

Naturista Ferrandiz 15 km. Barce-
lona. Nutrició,
Raquitisme, Paràlisi, Ossos, Deformacions.
- Preus des de 6 ptes. Tot inclòs. - Consul-
tori: Mallorca, n.º 238. - Telèfon 75 G.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

SENAT

Madrid, 22, 6:15 tarda.
Passa a tractar el senyor Sala del problema català i considera que, a part d'episodis enutjiosos, el discurs del senyor Duran i Ventosa té una importància grandíssima per l'afirmació que el problema català sols pot resoldre's constitucionalment.

Demana al ministre del Treball que presenti aviat un projecte regulant la vida dels sindicats, com a preparatori del de contracte del treball.

Se suspèn aquest debat, quedant el senyor Sala en l'ús de la paraula.

Ordre del dia

Continua el debat sobre el suplicatori per a processar el general Berenguer.

Madrid, 22, 8:30 nit

El senyor TORMO rectifica.

(Presideix el senyor Palomo.)
Repeteix els arguments adduïts ahir a favor de la seva proposició de no hi ha lloc a deliberar.

Demana que se li expliqui com es presenten els arguments adduïts ahir al Congrés qui ha d'acusar i el Senat resolde, sigui al Senat on comenci a tractar-se el tema de les responsabilitats.

El ministre del TREBALL li contesta i diu que no ha estat el Govern qui ha provocat aquesta discussió.

Ha començat a tractar-se el tema de les responsabilitats a l'Alta Cambra perquè el Govern no pot oposar-se a la petició del Tribunal Suprem.

Rectifiquen breument l'un i l'altre.

El du de l'INFANTADO intervé per protestar que les condicions que tant des del carrer com des de la mateixa Cambra s'intenta exercir sobre el Senat, perquè concedeixi sense esmentar-lo, solament pel fet d'haver estat demanat, el suplicatori Berenguer.

Creu que és aquesta una qüestió que s'ha de tractar amb gran detall, i per això creu convenient discutir tres qüestions prèvies: si té dret el Senat a no discutir el suplicatori Berenguer; si els actes que es creuen delictius i per als quals es demana el suplicatori, han estat comesos pel general Berenguer com a general en cap o com a Alt Comissari, perquè en aquest cas, és la jurisdicció ordinària la que ha d'entendre en aquest assumpte, i ultimament, s'ha de discutir si els fets dels quals s'acusa al general Berenguer, constitueixen faltes o delictes.

Acaba afirmant que si ha intervingut en la discussió, ha estat únicament per a complir un deure de consciència.

Li contesta el PRESIDENT DEL CONSELL, començant per declarar que la proposició del senyor Tormo la considera antireglamentària i no la pot autoritzar.

No significa aquesta declaració el desig que no s'acabari un assumpte que té una veritable gravetat, i que ha d'ésser objecte de serena deliberació, perquè és precis donar la sensació al país que l'acord ha estat mediat i sense prejudicis.

No obstant, s'ha de discutir amb tots els elements de judici, però dins d'un termini preestablert, arribant-se a habilitar hores extraordinàries si el cas ho exigeix.

El Consell Suprem de Guerra i Marina espera la resolució de la Cambra per a fer a terme els processos oberts en la depuració de responsabilitats.

Recorda que en una ocasió el senyor Sagasta féu qüestió de Gabinet la concessió d'un suplicatori.

El senyor TORMO anuncia a la Presidència que retira la seva proposició.

El marquès de CORTINA s'alcega a fer ús de la paraula enmig d'una gran expectació.

(La Cambra està molt animada.)
Reconeix la responsabilitat que incumbeix als homes polítics en emetre lurs opinions en matèria tan delicada.

Alludeix a que quan formà part del Govern que va presidir el senyor Maura, sense representació d'una política, el primer acte que realitzà fou el de ratificar la confiança a l'Alt Comissari general Berenguer, acceptant el Govern la proposta del senyor Maura de dirigir íntegrament la política al Marroc.

Després de l'examen d'aquests antecedents, diu que quan va llegir la

petició del suplicatori es va quedar aterrat.

En el preàmbul ja es vulnerava la immunitat parlamentària que ha d'ésser essencial a tots els Parlaments.

Passa a examinar la part dispositiva de la petició del suplicatori, i declara que contra ço que afirma el Consell Suprem, els fets que s'atribueixen al general Berenguer no poden estar compresos en el Codi de Justícia Militar.

En la seva actuació polític-militar, el general Berenguer podia haver-se equivocat, perquè ningú és infalible; però és un fet incontestable que no existí el propòsit de delinquir.

A la història dels països més democràtics es repeteixen fets semblants al que es planteja en aquests moments, i enlloc del món una equivocació s'ha cancel·lat amb un càstig, sinó amb una inhabilitació a tot estirar.

El mariscal Mac-Mahon fracassà en la cèlebre batalla de Sedán, i més tard fou exultat a la Presidència de la República.

Continua el marquès de Cortina exhumant episodis històrics en els quals els cabdills fracassaren, recordant el desastre de Llacar durant la guerra carlina, i a ningú se li ocorregué processar el general en cap marquès d'Irún.

Estableix la base de què, confondre l'error amb la culpa, és una manobra política de la qual n'ha de fugir tota consciència honrada.

I anem — diu — a examinar l'expedient Picasso.

Qui i com es manà incoar aquest expedient?

El Govern Allendessalazar encomanà al prestigiós general Picasso incoar un expedient per a esbrinar les causes de la retirada d'Annua; però res més.

Cóm és que es pugui fer extensiu aquest expedient a l'actuació d'un general en cap que va rebre les inspiracions d'un Govern?

El propi general Picasso, en terminar l'expedient pel general Melilla, s'acompanya del general Berenguer feliçment-lo pels seus èxits militars i pel seu merescut ascens.

En el suplicatori s'alludeix a suposades omisions o negligències en el compliment de la seva alta missió.

Es la primera vegada que un tribunal de justícia es dirigeix a un general espanyol acusant-lo per coses semblants a faltes de concreció.

I això es fa quan un general en cap comandava un exercit, restant-li tota l'autoritat, tan necessària per a evitar l'exacerbació de les passions del carrer.

En els resultats s'affirma que un general en cap és responsable de la conducta de tots els seus subordinats.

Oblida el Consell Suprem de Guerra i Marina que en el decret de l'any 1920 creant l'Alta Comissaria es deixà que el general en cap delegarà les funcions militars en els comandaments generals de Ceuta i Melilla i que aquests seguiran depenent exclusivament del ministeri de la Guerra.

Exposa davant la Cambra altres articles de l'esmentat Reial decret sobre delimitació de funcions en relació amb l'Alt comandament, per a deduir que cap d'aquests antecedents els ha tingut en compte el Tribunal Suprem.

Amb l'afany de cercar arguments contra el general Berenguer s'arribà a dir que podia haver escutit d'una galopada a Mont Arruit, la qual frase s'atribueix al general Weyler.

El Consell Suprem fa cas omís de l'existència de l'acta subscripta per tots els generals amb comandament a Melilla, de que cap acceptava la responsabilitat d'una aventura que podia haver estat el proleg de la ruïna d'Espanya després del desastre d'Annua.

En tres fets es basa el Tribunal Suprem per a demanar el processament del general Berenguer, indeterminat sobretot el tercer.

Torna a ressenyar trossos de la història d'Espanya amb les seves característiques de raga i idiosincràsia, per a deduir que en innumerable casos s'han realitzat campanyes contra homes il·lustres, només per l'afany de perjudicar-los.

Assenyalava també com a causa dels atacs al general Berenguer, el que en plena joventut s'embarcà i durant

algun temps admirat. Jo crec — diu — que si es tractés d'un general mediocre, xacros o apolètic, no estariem ara discutint aquest suplicatori.

Destaca el fet que durant l'etapa del comandament del general Berenguer, tota la premsa sense distinció de colors, només tingué frases d'elogi per a l'esmentat general.

Aneu a fallar, senyors senadors, sobre quelcom que té enorme gravetat.

S'ha cregut, per unes manifestacions mal interpretades del ministre del Treball, que el Govern faria qüestió de Gabinet de la concessió del suplicatori. No és així. Però joestic segur que el Govern farà el possible per a no abstenir-se en la lluita. No farà el que ens digui a cau d'orella que la tranquil·litat del Senat perilla si no accedeix a la concessió del suplicatori.

Molts dels que aquí tenim sentent hem vist satisfets els nostres interessos i les nostres ambicions arribant a les darreries de la vida amb la màxima independència i la màxima autoritat. Per això jo us dic que consulteu amb la vostra consciència abans d'emetre el vostre vot.

En ocasió semblant, el 10 de juny de 1889, es féu una invocació al Senat contra una digníssima persona a la qual, portada per un reprovable moviment d'opinió, se l'acusava d'haver delinquit utilitzant els cabals de l'Estat per a beneficiar una empresa particular. Sobre la presió dels rumors escampats deliberà el Senat, i en rebutjar el suplicatori es cobrí de prestigi d'equanimitat.

Algun avariage — acaba — havem de tenir els que amb els anys els desenganyats hem vist emblanquir els nostres cabells. (Molt bé a diversos costats de la Cambra.)

El marquès de SANTA MARIA li contesta, en nom de la Comissió, defensant enèrgicament el dictamen.

Se suspèn aquest debat, i s'alcega la sessió a dos quarts de vuit.

CONGRES

Madrid, 22, 9:15 nit.

El ministre de la GOVERNACIÓ promet informar-se de si és veritat el que ha dit l'alcalde de Leclia i corregir el que sigui digne de correcció.

El mateix diu respecte de la conducta de la guàrdia civil a Galícia.

El senyor CORDERO, rectificant, diu que pren nota de la promesa feta pel ministre del Treball, sobre el contracte del treball.

Afegeix que la inspecció del treball, perquè sigui eficaç, ha d'estar integrada en part per representació obrera.

Respecte de Yecla, diu que n'hi ha prou amb que es respecti el dret del treball.

El senyor SABORIT anuncia una interpellació al ministre del Treball i diu que desitja parlar de les tarifes de fluid elèctric.

Després s'ocupa del debat hagut aquest matí a la sessió municipal.

Refereix l'esdevingut la tarda anterior al ministeri de la Governació. S'ajusta en el seu relat als termes amb què ho han fet els periòdics.

Diu que els cambres d'una cerveseria del carrer de Correus declaren que amb freqüència senten els gemecs dels detinguts al ministeri de la Governació.

Adverteix com entrà ell en el local dels detinguts i pogué apreciar l'exactitud d'aquesta asseveració.

Es refereix a la detenció del regidor senyor Onís i diu que el guàrdia que el detingué s'arrencà els botons per a després dir que el regidor l'havia desacatit i se li havia abraonat.

Això és sumament greu, doncs quan això pot fer un guàrdia a Madrid, que no farà un individu d'aquest cos en altres llocs i quan es tracta de ciutadans que no tinguin protecció?

Això no es pot tolerar, doncs per salvar el mal anomenat principi d'autoritat es porta un regidor al jutjat de guàrdia, fent un atemptat.

Després s'ocupa de l'extracció d'arena del Manzanares, assumpte tractat diverses vegades a l'Ajuntament de Madrid.

Censura que una senyora maca faci i desfici en aquesta matèria, per tenir grans influències al ministeri de Foment. (Rialles)

Cal anar en contra d'això, que de

fet, és un monopoli i que agreuja el problema de la construcció.

Demana que l'Ajuntament, d'acord amb el ministeri, sigui l'únic que tingui hegemonia en l'extracció d'arena del Manzanares.

El ministre de la GOVERNACIÓ diu que així que tingué notícia del que es deia respecte dels detinguts a Governació manà instruir expedient, però aquest no serà un de tants, sinó que s'aplicaran les degudes sancions perquè no es repetixin procediments que ni ell ni el Director de Seguretat poden patrocinar.

El ministre de FOMENT nega que hi hagi monopoli en l'extracció de sorra del Manzanares, car fins ara hi ha dotze o catorze concessions fetes i s'atorguen a tot aquell que les demani dintre de la llei. El que fa el ministeri és vigilar que l'extracció de la sorra no es realitzi en forma que esdevingut en perjudici dels ponts. Per això, a tot concessionari se l'obliga a operar a certa distància dels ponts.

El senyor SABORIT rectifica i diu que no creu que el ministre actuï en aquest assumpte, sinó que resta al marge. Si es vol evitar l'extracció de sorra dels llocs on pot presentar un perill per als ponts, amb vigilar l'extracció i obligar als concessionaris que la treguin d'altres llocs, n'hi ha prou. El que no es pot consentir és que una concessionària que no presenta cap garantia, sigui la que exerceixi l'hegemonia de l'extracció de la sorra, com de fet passa.

No ha d'oblidar el senyor Gasset que en la Conferència de l'Edificació s'acordà la reivindicació de l'extracció de la sorra per a beneficiar la construcció.

No vagi a resultar que tothom, menys el ministre, està assabentat del que passa.

Una de dos: o es treu a concurs el servei i s'atorga al que en doni més, o es deixa a l'Ajuntament en llibertat per a permetre l'extracció. Però, negocis, no: ni per a senyores ni per a senyors.

El ministre de FOMENT també rectifica.

Insisteix que no hi ha monopoli i afegeix que si per a la construcció és convenient canviar el sistema que avui es segueix, pot fer-se.

El senyor SABORIT, com que no li satisfan les manifestacions del ministre, anuncia una interpellació sobre l'assumpte.

També expressa el desig d'interpellar el ministre de Gràcia i Justícia sobre el Decret relatiu als lloguers que té molts defectes que han de subsanar-se.

El ministre de FOMENT accepta la interpellació.

El senyor SABORIT. — Doncs prego a S. S. que porti tots els antecedents que sobre aquest assumpte hi hagi al ministeri.

El ministre de FOMENT. — Vinbran tots, absolutament tots, inclosa la fotografia de la senyora concessionària. (Grans rialles)

El senyor ORDONEZ demana que es presenti quan més aviat millor el projecte de llei sobre redempció de «foros» i prega al ministre que si no hi té inconvenient que reculli en aquest projecte una proposició de llei que té presentada.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA diu que ho farà amb molt gust, si la proposició està en consonància amb el projecte. Però el millor seria que quan aquest es presenti el senyor Ordóñez formulés les esmenes que li semblessin pertinents.

Rectifiquen ambdós senyors.

El senyor PINES recull les manifestacions que va fer ahir el senyor Guerra del Rio sobre reclusió d'un presoner uruguai, i diu que es tracta d'un individu de la nacionalitat del qual no s'ha pogut comprovar mai, malgrat haver-se preguntat sobre el particular al govern de l'Uruguai.

A més, aquest individu està reclus com alienat, en el mateix lloc on estan reclusos els malalts espanyols.

Assegura que ell no deixà incomplert a cap paraula donada.

Afegeix que ell no ha intervingut per a res en el rellevament del cònsol de l'Uruguai en Les Palmes; i res té que veure amb que un o altre individu d'aquell govern cregués necessari fer una declaració de disgust davant del govern de l'Uruguai per

què un cònsol d'aquest país es dirigís a un diputat en un cas en el qual corresponia la qüestió exclusivament a la representació diplomàtica.

El senyor GUERRA DEL RIO desitja parlar, però com que la presidència no l'hi consent, demana la lectura de l'article 151 del Reglament, que es refereix a les allusions.

Es llegeix l'article, però el president insisteix en la seva negativa, perquè amb motiu d'una pregunta no es pot autoritzar debat.

Davant les reiterades instàncies del senyor Guerra del Rio perquè se li consenti parlar, el president, amb energia, l'invita a que calli.

El diputat republicà acata l'ordre de la Presidència, encara que amb la seva protesta.

El senyor PRIETO anuncia per a demà una pregunta relacionada amb els assumptes del Marroc.

Ordre del dia.
Segueix el debat sobre la situació a Barcelona.

El senyor RAHOLA fa ús de la paraula.

Comença expressant el seu desig de procedir amb una gran equanimitat i una completa serenitat, com correspon a la importància de l'assumpte.

Diu que el problema de Barcelona és el problema social que s'observa a tot Espanya. L'origen del conflicte actual és d'aspecte social.

S'inicia quan es planteja la qüestió de si s'anava o no a treballar als molins. Els obrers foren acomiadats i plantejaren davant llurs companys el cas i vingué la solidaritat sindical.

El conflicte es va estendre als transports i com a conseqüència d'aquesta vaga, han mancat les primeres matèries a les fàbriques, s'han fet aturs forçosos, i avui hi ha més de 70 mil obrers parats.

Han quedat plantejats dos punts irreductibles: la solidaritat sindical dels obrers, i la disciplina del treball en els patrons.

La lluita s'ha enverinat i quan es tracta d'aquests conflictes, no es pot deixar de tenir en compte les condicions econòmiques i socials del lloc on es desenvolupen.

Examina els dos aspectes de l'organització obrera. N'hi ha uns, com els socialistes, que tot ho fien a l'e, volució, i altres, com els sindicalistes.

El senyor BESTEIRO. — S. S. considera distintes les finalitats d'ambdues tendències.

El senyor RAHOLA. — No dic això; jo no sóc obstruccionista i respecte la finalitat que es persegueix quan es fa noble i honradament.

Parlem de la classe patronal catalana, que és carn de la nostra carn.

A Catalunya, les dones quan donen fills no els donen convertits en patrons ni obrers, sinó éssers humans senzillament.

A Barcelona hi ha una organització socialista a la qual pertanyen obrers conscients, però també hi ha un nucli obrer que és completament agra, que no obeeix a cap disciplina.

Es refereix als treballs del sindicalisme, i diu que procura establir una diferència constant amb l'anarquisme. (Els socialistes l'interrompen.)

Jo no tracto de negar la solidaritat de S. S. amb els anarquistes i amb els sindicalistes, ni pretenc que es trenqui. El que faig és explicar la ideologia de la classe obrera de Barcelona, per a examinar els termes en els quals està plantejada la lluita.

La lluita hem d'aspirar a que es desenvolupi en termes en els quals es respectin els principis fonamentals de la llibertat i el respecte a la vida humana. Ha de cessar aquest espectacle lamentable i cruel de les manifestacions.

Als altres països es lluita amb tanta violència com aquí entre el capital i el treball, i no obstant no passa el que passa aquí, perquè hi ha governs que saben impedir-ho; però a Barcelona la representació del poder públic reuneix les característiques de tot el que esdevé en la vida pública d'Espanya.

Vetiu ço que passa al Marroc, on manca tot el necessari i no es té cap idea d'orientació definida; sempre la vacil·lació i la manca de preparació; i això mateix passa a Barcelona.

Els representants del poder van a Barcelona a resoldre els conflictes pensant només en resoldre la resistència.

cia. Si creuen que és la classe patronal la que resisteix, van contra la classe patronal i es posen al costat de l'obrer, i viceversa, si passa el contrari.

Així resulta que a Barcelona l'autoritat no és estimada per ningú i és aprofitada per tothom.

Vingué l'assassinat del patró Barret, i s'inicià una era de violència. Davant del salvatisme de ço que passa a Barcelona, vosaltres ni ens doneu justícia ni ens doneu policia. A Catalunya es pensa que sou importants per a realitzar la missió que tot Govern ha de realitzar, i n'hi ha d'altres que pensen més que això i cerquen en certs sinerismes, hostilitats d'odi i rancúnies afroses.

Quan s'inicià el moviment catalanista, hi hagué un general que va dir a la Reina Regent que era obra d'intel·lectuals que es desenrotllava en les classes conservadores. Però cada vegada que ha vingut una explosió de catalanisme, ha vingut també una agilitat en el proletariat.

(El senyor Sarradell demana la paraula.)

Les multituds de la meua terra cerquen la manera d'explicar-se aquesta indiferència dels governs i va enarriant-se aquest sentiment de passió i rancúnia que si ho apreciàveu bé, l'estudiaríeu per a l'esdevinidor.

El senyor VIGURI. — Però vosaltres dieu a la gent que això no és veritat.

El senyor RAHOLA. — Nosaltres li direm a la gent que el poder públic és incapaç de resoldre els problemes plantejats.

El senyor SARRADELL. — Però si vosaltres heu governat més que ningú dins i fora del poder!

El senyor RAHOLA. — Recordeu les paraules d'ahir de don Marcell Domingo. Ell ens digué bé el necessari que era que nosaltres tinguéssim un organisme directiu.

No vull barrejar amb la qüestió social el problema polític, però cal afirmar que Catalunya es sent desemparada; sent que no la governen ni la deixen governar per si sola.

Repeteix ço que el senyor Duran i Ventosa digué al Senat, al·ludint paràgrafs d'un article de «La Vanguardia», que també lleixei, advertint que es tracta d'un període ministerial.

Invita el Govern a que mediti sobre això perquè apreciï la gravetat i transcendència del moment.

Termina dient que quan es convencen de la ineffectuació de les seves excofacions, ja saben quin és el camí que hauran de seguir, puix ans que res són patriotes i amants de la seva terra.

El ministre de la GOVERNACIÓ li contesta i diu que el problema, tal com l'ha plantejat el senyor Rahola, no és un litigi de reclamacions obres, sinó que significa una lluita entre la classe patronal i la classe obrera. Això té una gravetat extraordinària.

Protesta contra el pretext atribuït al Govern d'aprofitar les lluites socials per a combatre el catalanisme, puix això és una infàmia el pensar-ho.

Diu que els catalanistes, per passió política, són els primers que combaten a Barcelona els representants del Govern, fent-los el buit i desprestigiant-los, per a presentar-los com incompetents i incapaces.

Barcelona — diu — forma part del cor d'Espanya, i aquí no se senten aquests odis dels quals parlen certs elements catalans.

Alguns demanen aquesta reacció haguda en diverses ocasions i a la qual ha al·ludit el senyor Rahola; però aquest Govern no hi vol anar, encara que quan sigui precis hagi de procedir amb energia.

El senyor COMPANYYS. — Però deixeu que torni a Barcelona el general Primo de Rivera.

El ministre de la GOVERNACIÓ segueix dient que tots han d'abandonar la passió política, i el Govern no vol que hi hagi allí cap vençut.

Cal anar a una fórmula de concòrdia amb tota noblesa.

El senyor RAHOLA rectifica i diu que ja estava convençut de la ineffectuació dels esforços que anava a realitzar.

Jo — afegeix — no he demanat mesures de rigor, i atribuir-me això implica en S. S. un estat d'inconsciència grandíssim.

Jo he parlat precisament de circumspècció i d'harmonia. Però S. S. no s'ha ocupat de l'objecte principal de la meua peroració, ni ha recollit el desig de Catalunya que termini aquest estat vergonyós de violència i d'alarma de tothom.

Jo no demano mesures de rigor; nosaltres no demanem mesures excepcionals; demanem aquell alt esperit de justícia que permeti el lliure exercici de la vida ciutadana.

Nosaltres som nacionalistes cata-

lans convençuts. No hem d'abdicar dels nostres ideals; però per damunt de tots hi ha quelcom humà que pot imposar-se.

Termina dient que hi ha sentiments que sorgeixen d'una realitat, i que si no es respecta la vida humana, ni existeix la justícia, és natural l'apartament de l'autoritat i que s'engendraran crisis i s'arribi a una situació que no es preveu. (Protestes a la majoria.)

El ministre de la GOVERNACIÓ també rectifica i coincideix en què no es pot seguir en l'estat de violència actual.

Afegeix que les portes del poder estan i han estat obertes per als catalans i per als catalanistes.

El senyor RAHOLA. — Aquest debat únicament podria continuar a base de la congruència entre les meves manifestacions i les del ministre de la GOVERNACIÓ. Com que aquesta congruència no existeix, renuncio a continuar discutint.

El ministre de la GOVERNACIÓ. — No m'estranya aquesta incongruència, perquè S. S. es basa en ideals completament diferents dels meus.

El senyor BESTEIRO diu que l'obligava a intervenir en aquest debat una interrupció que ha dirigit al senyor Rahola.

Diu que aquest escampa idees que també escampen altres homes intel·lectuals que fan molt mal a Catalunya.

Reconeix que el socialisme no està arrelat a Catalunya, però el sindicalisme definit pel senyor Rahola no és el que pugui representar la ideologia proletària. Al món hi ha altre sindicalisme que el de Sorel i els anarquistes.

Examina a la lleugera ço que és el sindicalisme de Sorel i el de l'Estat i en parlar del llibre d'aquell manifesta que no té gran arrel en les masses proletàries.

Insistint en els camins empresos per la burgesia catalana, els problemes seran, en efecte, irredueïbles. Catalunya no és un poble diferent dels altres. Socialistes i anarquistes n'hi han a tot arreu, i no obstant, els problemes es solucionen.

S'ha referit S. S. a Governos anteriors i en aquests hi hagué també representació catalanista.

S'ha dit aquí que per a desviar els corrents d'opinió s'apel·la pels Governos a la voga general. Doncs, en això, tinc jo una experiència personal. Jo vaig fer una campanya de propaganda per Catalunya en 1918 i aleshores hi hagué una explosió terrorista i tot el món la coneixia i es parlava d'un nou partit que s'havia de sucocar.

Recorda judicis que ja ha emès en Corts anteriors en combatre el terrorisme i comentant els despatxos de la «Jefatura» de policia de Barcelona. Aleshores es negava veritat als despatxos de la «Jefatura» de policia. Els catalanistes no protestaven aleshores contra això i ara vénen a fer protestes endarrerides. Aleshores els patrons catalans demanaven l'assassinat dels obrers perquè no reclamava la defensa dels seus interessos. (Bé a la majoria.)

No vos diu res als catalanistes el fet que el socialisme vagi arrelant a tot arreu i no arrelli a Barcelona? És que d'això es pot culpar al llibre d'en Sorel i a les predicacions dels anarquistes?

No. Es per l'especial organització de la vostra indústria. A Barcelona hi ha molts industrials petits i la indústria no evoluciona a Catalunya en la forma que ho fa en altres punts, on hi ha grans concentracions. Per això a Barcelona poden germinar les passions personals i els odis.

Heu pensat vosaltres en la reorganització industrial de Catalunya? El que heu fet ha estat venir a tractar amb els Governos a canvi de concessions aranzelàries.

(Grans protestes dels catalanistes, els quals diuen: Sou separatistes; esteu fent tasca separatista. — Es produeix un regular escàndol, perquè altres elements contraprotesten.)

No m'importa que digueu això. Jo crec que amb Espanya no es pot conviure a la força, i per consegüent jo estaré al costat dels separatistes sincers. Però no es pot adoptar l'actitud que vosaltres heu adoptat aquí.

(El senyor PLA protesta novament i la presidència el crida a l'ordre). Demanen al Govern resots de força; i a Barcelona hi ha més guàrdia civil que en cap part i una nombrosa guarnició.

S'ha de parlar amb sinceritat quan li dieu al Govern que actual, el que voleu és que s'esbravi contra els obrers, i res més.

El senyor RAHOLA manifesta que el senyor Besteiro ha defensat al Govern, sens dubte que ha vist que en el

Repeteix que el ritme dels sincers que van per revolució a l'assoliment dels seus ideals, s'ha alterat a Catalunya.

Disserta sobre el que és el socialisme de l'Estat i esmenta alguns tractadistes en la matèria, per a demostrar la seva conformitat en alguns punts. Però aquestes nobles aspiracions dels socialistes i sindicalistes no són les que posen la norma en les lluites que es desenrotllen a Barcelona.

Diu que no ha demanat una intervenció del govern en favor d'un element i en contra d'un altre, sinó una intervenció que faciliti el desenrotllament de la lluita dintre d'un mutu respecte.

Jo no puc demanar al poder públic el que no pot donar, sinó allò que ha demanat per al bé de tots.

En l'ànim de tots està que no pot seguir aquest sistema d'odis i venjances i és clar que el poder públic és el que ha de garantir la vida dels ciutadans i l'exercici de la justícia.

Es possible que el patró català sigui d'una manera especial, però com que no ve al món patró, hi ha una correspondència de temperament entre patrons i obrers.

Aquí ha parlat el senyor Cordero de jornals de sis pessetes, doncs bé, a Catalunya no es troben ni es toleren.

En això dels jornals a Catalunya es pot resistir la comparació quan menys amb qualsevol regió d'Espanya. Barcelona va molt endavant en la relació dels salaris i en la jornada.

Que significa doncs, aquesta violència d'avui? No ho vull dir; si diré que n'hi ha molts com jo que ens sentim animats del desig de que en aquests casos se solucionen amb una norma de civilització i això solament s'aconsegueix quan es compta amb la virilitat de l'Estat.

El senyor SABORIT. Perquè els patrons catalans abandonaren l'Institut de Reformes Socials?

El senyor RAHOLA. — Jo mai he pretès ésser el representant d'una classe de Catalunya; soc defensor dels interessos col·lectius.

Ens parlava S. S. de la protecció aranzelària que fruit; doncs vegi S. S. els aranzels i fixi's en els interessos agraris d'Espanya.

(Protestes en alguns bancs i veus de completament abandonats.)

Es un error gran el considerar a Catalunya com a un país materialitzat, puix és un país dels més idealistes i això es manifesta privadament i públic.

Catalunya té una ànima i una personalitat i perquè la té en el terreny polític vol definir-la.

El senyor IGLESIAS diu que el discurs del senyor Rahola té diversos aspectes que el govern ha de recollir.

Creu que ha escamotejat l'essencial del problema català en l'actualitat.

Afegeix que el Govern no ha contestat el discurs del senyor Rahola.

El problema del separatisme no es pot deixar a un costat.

Diu el govern que no està ni amb uns ni amb altres. Amb quins està? Ha d'intervenir donant la sensació que està en el poder, doncs encara que a Barcelona es té la sensació que hi ha un poder soterrani que està damunt nostre.

El capità general tornarà demà a Barcelona triomfador i el rebran amb una apoteosi.

El govern no pot en aquesta hora vidrosa fer cas omís de les paraules del senyor Rahola, que s'ha deixat portar per l'exaltació del seu sentiment patriòtic.

El mal de Catalunya que nosaltres la volem unida a Espanya, no es cura amb «Marcha de Cadix» ni amb paraules, sinó amb fets.

Quin paper representa el Govern davant l'actitud del general Primo de Rivera que als ministeris i a tot arreu ha pregonat la seva tornada a Barcelona?

No n'hi ha prou perquè Espanya sigui una, parlar de la bandera roja i groga; és necessari fer Espanya i vosaltres vos dediqueu a desfer-la. El ministre de la GOVERNACIÓ diu que podria haver arrencat uns aplaudiments amb uns paràgrafs sonors, malgrat els seus petits dots oratoris, però no fer-ho en aquests moments.

Des del primer dia de la vaga de transportis ve prestant-li atenció. El capità general de Catalunya ha tingut intervencions en la vaga, però aquestes no són mereixedores de censura. No és aquest el primer cas que una vaga hagi durat 30 i 40 dies.

El senyor COMPANYYS. — Es que esteu sotmesos.

El senyor GUERRA DEL RIO. — I al governador civil?

El ministre de la GOVERNACIÓ. — És públic i notori que el Govern li ha indicat que torni a Barcelona.

El Govern cridà a conferenciar al capità general i al governador i fetes ja les conferències, el capità general torna al seu destí.

Es que el Govern governarà amb arranjament als desitjos de determinats elements? Doncs estaria bé aleshores el Govern.

El senyor IGLESIAS. — Resulta que el capità general ha intervingut en el conflicte.

El ministre de la GOVERNACIÓ. — Ha col·laborat amb el Govern.

El senyor IGLESIAS. — Ha dit el Govern que no va a un estat d'excepció, però remet el capità general a Barcelona. Doncs els aplaudiments que demà rebra a l'estació de França, seran el càntic funeral d'algun ministre.

El ministre de la GOVERNACIÓ diu que el Govern ha cridat el general Primo de Rivera perquè l'informés i res més.

El senyor IGLESIAS. — Quantes vegades el crida?

El ministre de la GOVERNACIÓ. — Una, i com que és molt disciplinat, acudí a la nostra crida.

El senyor IGLESIAS. — El crida tres vegades i amb tutils pretextos es nega dues vegades i quan ja s'havia embarcat cap a Madrid el governador civil, fou quan vingué el capità general.

El ministre de la GOVERNACIÓ. — Quan jo faig una afirmació en el Parlament es perquè tinc la seguretat que és veritat. S. S. podrà recollir rumors públics, però aquests rumors no provenen res.

El senyor SERRADELL intervé breu ment, es suspen el debat i s'ajorca la sessió a les vuit i deu minuts.

IMPRESSIONS PARLAMENTÀRIES

Madrid, 23, 12:30 matinalada
El debat sobre el problema català i sobre la situació de Barcelona, està a punt de produir un resultat que segurament no estava en la idea dels que l'iniciaren.

No direm que el ministre de la GOVERNACIÓ estigui dimittint a aquestes hores, però sí que era impressió general que el duc d'Almodovar del Valle havia de dimidir, després de l'esdevingut a la sessió d'aquesta tarda al Congrés.

El senyor Rahola ha pronunciat un discurs en el qual, posposant els seus sentiments i idees una finalitat informativa, objectiva, no per a donar la seva opinió, sinó perquè el Govern la Cambra pogués enjudiciar amb coneixement de causa, li ha contestat el ministre de la GOVERNACIÓ però en terminis tan allunyats del debat, que el senyor Rahola s'ha vist en el cas de renunciar a la rectificació.

El debat s'anava a desenrotllar pel mètode d'Ollendorff i a això no volia avenir-se el diputat nacionalista.

La cosa no hauria tingut transcendència; fins hauria passat per una habilitat; però se li ha ocorregut al senyor Besteiro ampliar amb un discurs una interrupció que havia fet el senyor Rahola, i s'ha donat el cas que el diputat socialista ha rebut al final de quasi tots els paràgrafs del seu discurs l'assentiment de la majoria; és a dir, que la majoria s'ha sentit representada pel senyor Besteiro, que en funcions parlamentàries de ministre de la GOVERNACIÓ ha fet el discurs que esperaven del duc d'Almodovar del Valle els seus correligionaris.

El cas ha estat molt comentat, sobretot pels conservadors, que no deixaven d'expressar llur sorpresa, en veure l'actitud de la majoria davant l'afirmació del diputat socialista.

Al Senat, com en la sessió d'ahir, s'ha dedicat la major part a la qüestió catalana, fent el seu debut el senador senyor Estadella.

Si bé s'ha expressat en tons vius en la primera part del discurs essent interromputs alguns conceptes, com es pot veure per l'extracte, amb mostres d'aprovació, per aquell sector de la Cambra que s'escandalitza ja tradicionalment de la duresa de la frase, just és reconèixer que, calmat els ànims, als corredors, ha rebut moltes felicitacions, elogiant-se la seva facilitat de paraula i la seva sinceritat en expressar el seu pensament. Com sempre, el discurs del senyor Sala ha estat una constant escamesa contra els nacionalistes, i d'un marcat espanyolisme.

En el debat sobre la concessió del suplicatori per a processar el general Berenguer, el moment interessant l'ha marcat el marquès de Cortina, orador intencionat i cèlebre, en dir que l'ex-alt comissari general Berenguer no mereixia l'acusació de responsabilitat. Ha aconseguit retenir des del primer moment l'atenció de la Cambra subratllant moltes parts de l'oració amb manifestacions d'aprovació.

Es evident — ha vam dir i ho repetim — que una part molt considerable de l'alta Cambra és contrària

a la concessió del suplicatori al general Berenguer.

El marquès de Cortina ha rebut després als corredors, entusiastes felicitacions de les més significades personalitats.

El comte de Romanones, cap polític del marquès de Cortina, deia que ell no li tocava ni el recurs de feticar-lo.

El propi marquès d'Albaceras qualificava de brillant l'oració parlamentària de l'ex-ministre liberal, i en semblants termes s'expressaren els senyors Sánchez Guerra i Sánchez Toca.

EL GOVERNADOR DE BARCELONA

Preguntat el president del Consell si abans de dil·luns recauria l'acord del nomenament de nou governador de Barcelona ha manifestat el president del Consell que aquest era un assumpte que s'hauria d'escatir en el pròxim Consell de dil·luns.

DE GOVERNACIÓ

El ministre de la GOVERNACIÓ ha manifestat que la vaga de Barcelona segueix igual encara que avui han circulat més carros i han acudí a la descàrrega als molls més obres que de costum.

Ha dit per últim, que, malgrat les reiterades peticions del Govern perquè el senyor Barber tornés novament a Barcelona, el senyor Barber ha mantingut la seva decisió infrangible de no tornar al Govern de la ciutat comtal, i que el general Primo de Rivera havia sortit aquesta nit a posseccionar-se del seu càrrec.

GESTIONS D'EN RAFAELS

El diputat a Corts per Vilafranca, senyor Rafols, ha visitat el ministre de Foment, ocupant-se de l'adquirat de la travessia de Vilafranca i d'altres millores d'interès per al districte.

També ha visitat al senyor Salvatella per a interessar-lo en el projecte de llei sobre educació física obligatòria.

De totes dues visites n'ha sortit el senyor Rafols molt ben impressionat.

MANIFESTACIONS

D'EN DURAN I VENTOSA

En sortir aquesta tarda de la sala de sessions del Senat, el senyor Duran i Ventosa ha manifestat que dimicres continuaria el debat sobre el problema català.

Preguntat sobre l'efecte que li havia produït la discussió d'ahir, ha dit que la insistència, quan és honorada, aplanava molts camins.

LA DIMISSIÓ DEL CAP DELS SOMETENTS DE BARCELONA

Els diaris reproduïxen la carta que el senyor Bertran i Musitu ha dirigit al president del Consell presentant amb caràcter irrevocable la dimissió del càrrec de cap dels Sometents de Barcelona.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCO

Despatx oficial de Guerra: «L'alt comissari d'Espanya al Marroc des de Tetuan, comunica a aquest Ministeri el següent:

Sense novetat militar en tot el territori del protectorat.

A Melilla aquesta tarda, a les sis, s'ha verificat l'enjerrament de Dris Ben Said.

A la comitiva, que ha recorregut els principals carrers de la plaça de Melilla, figurava nombrosa concurrencia, formada per generals, comissions de tots els cosos de la guarnició, important representació d'elements civils de la plaça i zona i nombrosos indígenes, prestidits per l'amal del Riff, Dris Err Riff.

En nom del ministre d'Estat i en el meu, presidi l'enterrament el comandant general de Melilla.

L'acte ha resultat una grandiosa manifestació de condol.

«DIARI UNIVERSAL»

El «Diario Universal» publica aquesta nit el text del telegrama que la Federació Patronal de Barcelona dirigí al comte de Romanones, posant-li aquest comentari:

A la vista del precedent despatx, hem d'insistir en el que ja afirmàvem en nostre article d'ahir a la nit, referint-nos a la queixa que formula la Federació Patronal de Barcelona, i és que no creiem fundada la queixa ni creiem haver-hi donat motiu.

EN LERROUX I EN DOMINGO

«Informaciones» diu que En Lerroux, que feia dos anys que no es saludava amb En Marcell Domingo, ha anat a felicitar-lo pel seu discurs d'ahir.

LA SITUACIÓ POLITICA

«Heraldo de Madrid» diu que els ministres senyors Alba i Chapaprieta estan disconformes amb la tornada a Barcelona del marquès d'Estella, i que potser dimittiran dil·luns.

Podria ser que això precipités la situació i es formés un Gabinet presidit per En Villanueva.

Quaranta professors amb el títol de Mestres, Llicenciats, Doctors, Enginyers, Professors mercantils i diversos catedràtics.

LICEU-GARCIGÓY

1.ª Ensenyança, Batxillerat, Comerç, Indústries
Preparació especial per a setembre
Interns, Externs, mitja pensió
València, 244, Hotel - Telèfon 1009 G.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 22 de juny de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 765.4; 765.4; 765.7.

Termòmetre sec: 18.4, 18.5, 18.4.

Termòmetre humit: 15.5, 16.0, 16.0.

Humitat (centèsimes de saturació): 72, 75, 76.

Direcció del vent: E. SE. SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 4, 3, 1.

Estat del cel: Quasi serè. Quasi tapat. Quasi serè.

Classe de núvols: K., K.N., A1 St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 19.9; mínima, 14.6; mínima prop del sol: 12.0.

Oscil·lació termomètrica: 5.3.

Temperatura mitja: 17.2.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 3.5 mm.

Recorregut del vent en igual període: 90 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé

La Comissió Mixta de Reclutament, ha senyalat el dia 25 de l'actual, a les nou del matí, per al nou reconeixement del pare del minyó Joaquim Forta Brullada, núm. 56 del sortej del reemplaç del corrent any, pel districte IX el qual allega com sobrevinguda causa d'exclusió. Els minyons del dit reemplaç tenen la facultat de fiscalitzar tot el relatiu al dit reconeixement i exposar el que creguin convenient sobre la sobrevinguda de la causa allegada.

Vanos Cardús

Portaferri, 10.

El grup de primera i segona categoria de la tropa d'exploradors barcelonins, es reuniran demà, a tres quarts de set a la Diagonal-Llúria, per a dirigir-se, després d'oir missa, al camp d'esports de la Font de la Mina, on, com a complement al programa assenyalat per al dia, se celebraran les proves d'interpretació de la Promessa i del Codi. Exercicis de gimnàstica, orientacions i Semàforos dels exploradors de tercera, que porten l'antiguitat reglamentària, aspiran al grau d'explorador de segona.

Els equips de tercera categoria reuniran a les 5, al baixador del Passeig de Gràcia, amb menjar de flambor, per a dirigir-se a Gavà, on oiran missa, i des d'allí a Castelldefels, i Garraf, on acamparan; pressupost, tres pessetes.

Grups de quarta categoria, reuniran a tres quarts de sis, davant dels Josepets, on oiran missa, per a dirigir-se al campament de la colònia Floresta Pearson.

-EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

El «Radio-Club Catalunya», diu que l'excursió col·lectiva per a visitar la torre radiotelegràfica del Prat del Llobregat, tindrà lloc demà, diumenge (sortida de l'Estació de França, a les 9.20, o del baixador del Passeig de Gràcia, a les 9.32).

El Regio Consola Generale d'Itàlia, fa nota al suoi connazionali che nella Regia Cancelleria Consolare è iniziata una sottoscrizione per danneggiati

dell'Etna, riservata esclusivamente agli Italiani.

—DEPILATORI BELLESA tren d'arrel el pèl moix, pèl de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perf.

Com ja diguérem, el diumenge últim fou trobat al carrer del Doctor Carulla, de Sarrià, un home que, segons els metges que l'assistiren, presentava diverses ferides produïdes per arma blanca al coll, suposant-se que es tractava d'un atracament. El pacient ingressà a l'Hospital Clínic.

Ara resulta que les lesions que va sofrir l'esmentat estranger eren lleus, i que tenia alcoholisme agut, podent ésser donat d'alta l'endemà.

El jutjat de l'Oest que instrueix sumari pel suposat atemptat del qual fou víctima aquell estranger, els noms del qual es desconeixen, ha publicat edicte perquè es presenti per a declarar.

Cristalleries

J. Llorens, R. Flors, 30

Encara una vegada la Schola Cantorum de Sant Just, obri les seves portes per una vetllada íntima.

En Ricard Piqué i Badia, llegí fragments del seu últim llibre «Instants», pàgines on el poeta hi aboca tot el sentimentalisme juvenil, i que foren escoltades devotament pels concurrents, després «Coscs de Tarrega», impressions de la vila nadiua, siguera el bell finit de la lectura que signa força agradosa.

L'Aureli Capmany, mestriolment, féu la presentació del llegidor.

Clogué la vetllada un aditament encertat.

Els germans senyoreta Montserrat i Josep Maria Ribes, executaren al piano i violí, obres de Schumann, Schubert, Chopin-Kreisler i Mozart.

Ho feren bé, i bona prova n'és l'aplauiment general que escoltaren en fondre's les últimes notes del concert.

JOIES VILANOVA

Unió 6, 6.

Ahí el vespre disputaren dues dones al carrer d'Arles 1, cansades de paraules, van passar als fets, i es van canviar alguns cops de puny amb tal afició, que van rompre un vidre de la botiga d'un fuster que no tenia res que veure en la lluita.

Un municipal va conduir les lluitadores a la delegació.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Dues veïnes d'una mateixa casa i d'un mateix replà i pisos diferents, del carrer de Sant Antoni de Padua, no es poden veure ni en pintura. Ahir a la tarda, es van trobar a l'escala, i al cap de pocs minuts es trobaven al dispensari, una amb dos trenes de més i un grapat de cabells de menys, i l'altra amb tot de ratlles a la cara. Van ésser denunciades al jutjat.

Vaixelles

PORCELLANA

J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Al Col·legi de Religioses Esclaves del Cor de Maria, amb motiu dels exàmens de fi de curs i la inauguració de les obres d'ampliació de local i per a l'església-capella, se celebrarà demà, diumenge, a la tarda, una sessió literàrio-musical, a càrrec de les alumnes, les quals posaran en escena dues comèdies i executaran exercicis de declamació, cant i piano. Estan invitats, a més de les famílies de les educandes, llurs amigues parti-

culars i tots els protectors.

L'entrada serà per la porta-reixat del carrer de la Salut, a la barriada del mateix nom.

Al carrer de la Diputació, encreuament amb el de Claris, l'automòbil 10779, va atropellar a Victor Oliva Sala, de 40 anys, causant-li contusions de pronòstic reservat a la regió occipital, excoriacions i commoció cerebral. Van curar-lo al dispensari de la Ronda de Sant Pere. El xofar va ésser posat a disposició del jutjat.

-CARDÓ

El Mont-Dor-espagnol. —Al·l. guies azoades i arsenicals. Ofec. Bron. quitis, Pell, Diabetis. Grans reformes, Menjador únic. La mateixa Direcció, Combinació ràpid Madrid, que surt Estació França 8.33 h. Demani's bitllet Barcelona-Cardó. Informes: Ideal Samaritana, Arcs, 10. Telèfon 5149 A. 25 juny - 30 setembre.

En algunes del Morrot, fou trobat ahir, negat, un minyó que representava uns 19 anys.

-Per a cines de família

no hi ha com la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Convocats per la Quinta de Salut «L'Altanç», va tenir lloc al Palau de la Mutualitat, propietat de la Institució, una reunió per a parlar respecte el projecte de celebrar un carnam internacional i un Congrés Mutualista, amb motiu de la terminació del bell edifici Palau de la Mutualitat.

Assistiren a la dita reunió, ultra la Junta de Govern, els senyors Zulueta i Soler, per l'Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria; el senyor Salas, per les Cooperatives; el senyor Domingo, per la Federació de Montepios; el senyor Borri, per l'Associació de Periodistes; el senyor Vil·la, per la Secció de Socors Mútu del Centre Autonomista de Dependents del C. i de la I.; els senyors Onate i Ballesteros, per les Farmàcies Cooperatives; el senyor Vila i Vilaseca, per la Comissió Mixta en el Comerç; els senyors Vila i Romea, per la Federació de Montepios de Sabadell, i el senyor Valls, per la Cooperativa «La Flor de Mayo». Es rebren adhesions de moltes altres entitats, entre elles l'Associació de Viatjants del Comerç i de la Indústria. Regnà gran entusiasme i cordialitat entre els reunits, acordant el nomenament d'una ponència perquè porti a terme els treballs d'organització de tan importants actes.

Vins marca Clariana Xampany, Llicors, Rbla. Catalunya, 35

Banyeres, Waters, Lavabos, etc. S. Verdader, Ronda Universitat, 9.

La «Gaceta» data 12 del corrent mes publica una R. O. autoritzant la Direcció general de Telègrafs per a adquirir, mitjançant subhasta pública i de conformitat amb el plec de condicions aprovat, i també inseureix el subministre d'impressos telegràfics dels models 4 i 7, 9 al 13 i 37 i 38 per a l'any actual econòmic.

Vanos, ombrells

Ferran, 14 - Casa CLAPÉS

Ha marxat a València, er a assistir a l'acte de la inauguració del Tribunal per a Nois d'aquella ciutat, el president del de Barcelona, En Ramon Albó i Martí, el qual, a més representarà en aquest acte a l'iniciador de la Llei de Tribunals per a Nois, N'Eveli Montero Villegas.

- Vanos

Casa NOU, Fernando, 30, costat església St. Jaume.

Dilluns vinent, «Acció Popular» celebrarà junta general reglamentària en el seu estatge social, per tal de renovar la Junta de govern.

Havent-se presentat algunes proposicions de gran interès, que afecten l'actuació externa d'«Acció Popular», promet venre's molt concorreguda la dita reunió.

Aigües Hotel Martin Obert St. Hilari 1.er juny Informes i prospectes: Restaurant Martin - Barcelona

Després de brillants exercicis, ha obtingut en aquesta Facultat el grau

de Llicenciat en Medicina i Cirurgia, amb la qualificació d'excel·lent, el jove mestre superior En Joan Vázquez Sans, fill del fundador del Col·legi Mercantil Gracienc, En Joan Vázquez Garcia.

- Coberts metall blanc garantits.

Elegants estoigs. Llorens Germans, Rambla Flors, 30.

— Les exigències de la Moda en la decoració de la llar queden suplertes amb l'encant dels mobles de jonc i mèdula del Passeig de Gràcia, 115.

La Secretaria de la Junta Municipal d'Exposicions prega als artistes que tingueren obres exposades a la finida Exposició de Primavera, que urgeix retirar-les del Palau de la Indústria abans de finir el mes actual, quix les oficines de la Junta es traslladaran a primers del mes de juliol, i per aquest motiu quedara pertorbada la remesa de les esmentades obres.

Els petards de les revetlles

El governador interi ha publicat el ban següent:

«Per evitar abusos que singularment es podrien cometre en les pròximes revetlles de Sant Joan i Sant Pere, i amb l'objecte d'evitar tot motiu d'alarma, he acordat:

Primer. Mantindre la vigència de les disposicions dictades anteriorment sobre fabricació, dipòsit, ús i venda de substàncies explosives i requisits necessaris per al seu ús.

Segon. Prohibir també el cremar focs artificials, disparar cohetes o petards, de qualsevol forma i dimensions, i l'ús públic de substàncies explosives, sense permís escrit de l'alcalde de la localitat, expedit amb data anterior i registrat amb el número d'ordre corresponent, en la secretaria el qual no podrà autoritzar en cap cas fer-ho dintre de poblats, en camins o llocs de trànsit, ni en llocs o èpoques en que puguin ocasionar-se incendis en les plantes, o altres danys semblants.

Tercer. Els contraventors dels anteriors preceptes seran corregits amb multes de 5 a 250 pessetes i decomis immediat de les substàncies explosives, sense perjudici de passar, en cas precís, el tant de culpa als Tribunals de justícia.

Si els infractors fossin menors d'edat, la multa serà imposada a llurs pares o tutors.

Quart. Els alcaldes, la guàrdia civil, els coscos de vigilància i seguretat i els altres agents de la seva autoritat, quedaran encarregats d'exigir el puntual compliment de les precedents disposicions».

Els Pomells de Joventut

APLEC POMELLISTA A NÚRIA

Els Pomells de Joventut «Catalunya» i «Flors de Primavera», han iniciat un Aplec pomellista a Núria, el qual es celebrarà els dies 28 i 29 de juliol, sota el patrocini del Directori General dels Pomells de Joventut. L'organització anirà a càrrec dels esmentats Pomells i dels de la Vall de Ribes, Ripoll i Girona.

Els excursionistes de Barcelona sortiran el dissabte dia 28, a les sis del matí, arribant a les deu a Ripoll, on es farà una visita a diversos llocs, entre ells l'històric Monestir. A les tres de la tarda es sortirà de Ripoll en automòbil en direcció a Querol, arribant a Núria prop de les vuit del vespre.

Les festes que es faran a Núria s'anunciaran per mitjà de programes i premsa. El retorn a Barcelona serà el diumenge, dia 30 a dos quarts de deu del matí, o bé a les dotze del mateix dia.

A fi de poder donar a conèixer més detalls, s'ha convocat aquesta setmana una reunió dels Pomells barcelonins, la qual tindrà lloc demà, diumenge, a les onze del matí al Centre Barceloní d'Obres de Sant Josep, Duran i Bas, 9, i a la qual els Po-

moles organitzadors preguen vivament a tots els de Barcelona que no deixin d'assistir-hi.

Els Pomells de Joventut de Sant Feliu de Llobregat celebren la revetlla de Sant Joan al camp de futbol amb esplèndides festes: jocs d'infants, ballets populars, sardanes, castell de focs, globus.

Demà, diumenge, al matí, audició de sardanes a la plaça de la Vila; a la tarda, a la plaça de l'Estació, i a la nit, al Vaci-vé, Cobla l'Antiga Pep, de Figueras.

Conferències

Demà, dia 24, a dos quarts de set en punt, donarà a l'Ateneu (Barcelona), Canuda, 6, una conferència el professor Delfi Dalmau Janer, tractant «Els estats d'ànim que fan des d'oficac a inútil tot esforç de part del professor i del deixeble d'idiomes». Aquesta conferència serà il·lustrada amb audicions lingüístiques perfeccionades.

Anuncis Oficials

COMPANYIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD D'ESpanya

En el sorteig, efectuat avui davant el notari de l'Il·lustre Col·legi i Districte d'aquesta Cort, don Modest Conde Caballero, de les 100 obligacions de primera hipoteca d'interès fix de la línia de València a Utiel, corresponents al venciment de primer de juliol pròxim, han resultat amortitzades les següents:

Números: 5.401 a 10-14.281 a 90-14.311 a 20-21.251 a 60-22.151 a 60-23.331 a 40-25.271 a 80-25.831 a 40-31.221 a 30 i 38.621 a 30.

Conforme a ço que està restablert, no seran reemborsades les compreses en la relació anterior que no tinguin el caixell de garantia de la Companyia del Nord, i del reembors es deduiran els impostos establerts pel Govern.

Els pagaments s'efectuaran a partir del primer de l'esmentat mes de juliol, en la forma següent:

A FRANÇA: Conforme als anuncis que allí es publiquen.

A MADRID: Al Banc d'Espanya i a les Oficines de Títols de la Companyia, instal·lades en la seva estació de Príncipe-Pío i al Palau de la Borsa (Lealtat, 1).

A BARCELONA: A l'Oficina de Títols instal·lada a l'estació del Nord.

A VALENCIA: A l'Oficina de Títols que la Companyia té instal·lada en la seva estació.

A BILBAO: Pel Banc de Bilbao.

A SANTANDER: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

A VALLADOLID, LEON, SARAGOSA, I A SANT SEBASTIA: Per les Oficines de Caixa que la Companyia té en les seves respectives estacions.

I per últim, per les Agències del Banc Espanyol de Crèdit en tots els llocs no esmentats i per totes les sucursals del Banc d'Espanya.

Madrid, 15 de juny de 1923.

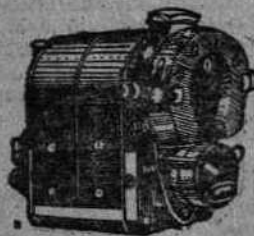
El Secretari General de la Companyia: Ventura González.

SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA

Obligacions 3 pbr 100. — Emissió de 15 de juny de 1897. Pagament del cupó núm. 53.

Vencent el primer de juliol pròxim el cupó núm. 53 de les dites obligacions, es participa als possessors d'aquestes que d'aquell dia endavant serà obert el agament de l'expressat cupó, tots els dies fèiners, fent deducció dels impostos legals, a les oficines de la Societat Anònima Arnús-Garí, Passeig de Gràcia, núm. 9, d'aquesta ciutat.

Barcelona, 22 de juny de 1923. — Per la Societat General d'Aigües de Barcelona, el director, E. Raison.

REIMANTACIÓ
REPARACIÓ de
MAGNETOS

GARATGE ELÈCTRIC
MOYÀ 6v8 (ARIBAU-DIAGONAL)

Agència exclusiva dels acumuladors: Exide

- Vanos

Casa NOU, Fernando, 30, costat església St. Jaume.

Dilluns vinent, «Acció Popular» celebrarà junta general reglamentària en el seu estatge social, per tal de renovar la Junta de govern.

Havent-se presentat algunes proposicions de gran interès, que afecten l'actuació externa d'«Acció Popular», promet venre's molt concorreguda la dita reunió.

Aigües Hotel Martin Obert St. Hilari 1.er juny Informes i prospectes: Restaurant Martin - Barcelona

Després de brillants exercicis, ha obtingut en aquesta Facultat el grau

Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters
eto.

PREUS REDUITS

JAUME SAURET

7 - Carrer Pelayo - 7

Després de la carrera de La Rabassada

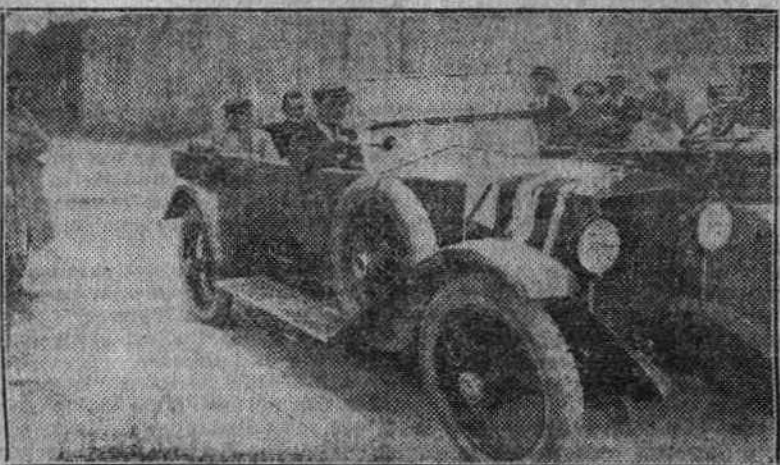
Una victòria dels cotxes "Diatto"

Segon premi de la mateixa categoria

En la carrera de la «Costa de la Rabassada» va cridar l'atenció d'una manera especial el resultat de la carrera de 2.000 c. c. per a turisme. Aquesta classe de cotxes són a propòsit perquè el públic s'hi interessi, tota vegada que s'hi ven una possibilitat d'aplicar els avantatges evi-

El «Diatto» és un cotxe que cubica 2 litres i ha batut tots els records de la seva categoria, i en la carrera de la Rabassada sols fou passat d'un segon, pel que baté el record de la categoria de 3.000 c. c. El cotxe «Diatto», guanyador, anava pilotat per En Garcia, el qual s'a-

Cotxe «Diatto» que obtingué el primer premi de la categoria de 2 litres Pilotat per en Garcia

dents a les pròpies necessitats per a practicar el turisme. D'aquesta categoria sols hi van concórrer 3 cotxes, tots marca «Diatto», que representa en la nostra ciutat don Lluís de Mora, el qual ha aconseguit que el seu establiment del carrer de Muntaner, número 78, sigui molt visitat.

creditat de perfecte sportman, ja que no sols es posà en primer lloc dels de la seva categoria, sinó que establí de ferm els de categories de superior cubicació. Felicitem el senyor Mora, per la victòria obtinguda, i desitgem que En Garcia pugui mantenir-se a l'altura assolida i a ultrapassar-la i tot.

Les grans victòries de la marca «Elizalde»

La manifestació esportiva de la carrera «Costa de la Rabassada» va constituir diumenge passat un dels més alts trefus dels progrésos automobilístics de la nostra terra. Malgrat les dificultats que suposa l'estat actual de coses i les angústies que oprimeixen la ciutat, Barcelona va interessar-se pel resultat d'aquesta carrera, la qual va quedar acreditada com una de les proves més difícils de les qualitats dels automòbils. En dos anys de celebració, la carrera «Costa de la Rabassada», ja es pot posar al nivell de les manifestacions esportives similars que han tingut més èxit a l'estranger. Ara, nosaltres ja no hem de mirar amb gaire enveja les carreres en grans pendents com la francesa costa de Gaillon, la italiana Parma-Poggio di Beneto o la suïssa Côte de la Faucille, perquè la nostra carrera «Costa de la Rabassada» pot mirar-les cara a cara. Per això té major importància el resultat obtingut enguany. Aquest no ha pogut ésser més fagaguer per als cotxes de la marca barcelonina «Elizalde». Aquesta casa,

que per la seva poderosa organització i suma perfecció dels seus treballs ha produït sorpreses que han estat la darrera paraula de l'art de l'Automòbil, com va fer amb els seus cotxes de luxe presentats al darrer Saló de l'Automòbil, que els aficionats i intel·ligents encara recorden amb admiració, tampoc queda enrera en el que fa referència a esport i carreres, com acaba de demostrar en les victòries obtingudes darrerament, i d'una falsó especial en la carrera del diumenge passat, «Costa de la Rabassada». Els cotxes inscritos eren 15, i un Elizalde, pilotat pel gran corredor Ferran de Vizcaya, va batre tots els records, quedant absolut en totes les categories. Va fer la carrera en 4 m. 31 s. 8-10, donant un promedi de 65'932 quilòmetres per hora, cosa magnífica, tenint present que es tractava d'una carrera tan difícil com és la de la Costa de la Rabassada. Amb aquesta victòria, un cotxe Elizalde ha millorat en 8 segons el record de l'any passat. La gran victòria obtinguda ja col-

locaria la marca Elizalde en el lloc envejable que pot suposar-se, ja que passa dels límits que pot esperar-se el que un cotxe hagi el record de totes les categories i vehicles, però això no ha estat el tot en la carrera de la Rabassada pel que fa a la casa Elizalde. El lloc més cobejat i més alt de la carrera, després del que assolí el cotxe pilotat per En Ferran de Vizcaya, també fou aconseguit per un altre cotxe «Elizalde», el qual anava pilotat per En J. Feliu, ja que obtingué el segon lloc de la classificació general, fent el trajecte en 4 m. 31 s. 1-10, amb un promedi de 62'775 quilòmetres per hora. Ultra aquests dos llocs tan envejables, la casa «Elizalde» ha obtingut un altre lloc de primera categoria, car s'ha emportat el premi primer de la categoria de motors de 1.500 c. c. Turisme (Tipus 51), perquè un cotxe seu, pilotat per En J. Feliu, féu el trajecte en 6 m. 8 s. 4-10, amb un promedi de 47'900 quilòmetres per hora, batent el record aquest cotxe de l'any passat. Nosaltres ens felicitem de les victòries d'una casa barcelonina que ha sabut posar tan alt el nom de la capacitat constructiva, tècnica i esportiva de la nostra terra.

del seu Patró celebrará també demà, a l'església de Pompeya, la Creu Roja Espanyola de Barcelona.

VISITA
Ha complimentat a l'alcalde el senador per la «provincia» de Tarragona, don Josep Elias de Molins.

HISTORIA DE LA CASA DE LA CIUTAT
La Comissió de Foment ha acordat proposar a l'Ajuntament que es destini un crèdit fins a la quantitat de 10.000 pessetes per a la publicació de 1.000 exemplars d'una història documental i il·lustrada de la Casa de la Ciutat de Barcelona en la forma, condicions i altres característiques que s'expressen en els informes del director de l'Arxiu Històric de la Ciutat, delegant-se per a resoldre els petits detalls d'execució els regidors senyors Duran, Reinalis i Bordas.

ACORDS FINANCISERS
La Comissió d'Hisenda ha acordat: Aprovar el pressupost de la V Fira de Mostres que es celebrará pròximament a Barcelona i la distribució de cabals per a les atencions del pròxim mes de juliol que importaran 7.500.000 pessetes. Assenyalat consignació de dietes als vocals patrons de la Junta de Reformes Socials. Concedir 100 pessetes per a la tònica de caràcter benèfic organitzada per la Junta del Patronat parroquial d'obres de la Divina Pastora, i igual quantitat per als Jocs Florals que organitzen els Fomells de Joventut de Sans.

PER LES COLONIES ESCOLARS
Amb destinació a les Colònies Escolars que organitza l'Ajuntament s'han rebut a l'Alcaldia 300 pessetes remeses pel Consell Directiu del Futbol Club Barcelona.

LES ESTACIONS DEL METROPOLITA
La Comissió de Govern municipal en la seva darrera Junta aprovà amb algunes modificacions proposades per la Direcció general dels Serveis Tècnics el projecte remès per la segona divisió de ferrocarrils referent als accessos a l'estació de Pontana i d'Arguinaona que s'auran d'emplacar respectivament a la plaça de Trilla i a l'antiga plaça de Junyeres, presentats per la Companyia del Gran Metropolita de Barcelona.

Els soldats de quota

Ha produït una favorable impressió, a les famílies interessades, l'acord adoptat pel nostre Ajuntament, en la seva darrera sessió, encaminat a obtenir del Govern la immediata repatriació dels soldats de quota dels batallons expedicionaris d'Alcàntara i Vergara.

Es, certament, inexplicable el que el Govern ve fent amb aquests pobres minyons, els quals, malgrat els sacrificis que van imposar-se per tal de reduir, segons la llei, l'ur estada a files, són retinguts al Marroc, després de 28 mesos de servei actiu i d'ells 22 a Africa. I això resulta més colpidor considerant que els companys llurs de la mateixa llei que romangueren a Barcelona foren llicenciats fa més d'un any, com també ho han estat els de les lleves posteriors, en lloc d'anar a rellevar els més antics.

Per a testimoniar l'agraïment envers els firmants de la proposició i la corporació que va aprovar-la unànimement, acudí a Ca la Ciutat una comissió de pares, la qual fou presentada a l'alcalde pel primer tinent senyor Maynés. En nom de les famílies representades per la comissió, va parlar el senyor Francesc Martullí, regirant la intervenció consisto-

rial i la confiança que el susdit acord sia practicat amb el màxim interès per tal d'assolir un favorable resultat.

El marquès d'Alfons, agraint en nom de l'Ajuntament aqueixes manifestacions, assegurà que procuraria que sia un fet dintre breu temps la reintegració d'aquest jovent a la vida del treball i de la família.

Els comissionats es proposen convocar a reunió tots els interessats, per a assabentar-los de les gestions fetes i en curs, i acordar el que calgui per assegurar una solució satisfactòria.

Tota correspondència pot adreçar-se a qualsevol individu de la comissió, o al carrer de Muntaner, 355, tintoreria.

Les estrenes GOYA

GOYA. — «El sueño de Kiki».

Es tracta, només, de les entremetides d'una noia de teatre — segona tipic, segons la classificació de consuetud en les revistes — que, enamorada de l'empresari — un ex-combatent de les trinxeres, feble i de bon cor — troba la manera de no separar-se d'ell fins arribar a conquerir-lo, desbancant una altra artista de més categoria, però de menys gràcia i talent, que el tenia esclau i acaparat.

«Kiki», com s'anomena la noia, és flor de misèria, la qual ha sabut mantenir-se pura en aquell món d'aventures, i arriba amb el seu enginy a ésser l'esposa del jove empresari, qui troba en ella una bellesa fresca, un cor apassionat, un seny agíl i un caràcter rialler fascinant.

Com a cosa ponderada, fina i versemblable, no pot acceptar-se l'obra de M. Andreu Picard, la versió castellana de la qual, del senyor Lluís Olivé, ha estat representada al Goya amb el títol «El sueño de Kiki». Resulta més aviat una farsa d'un mèrit relatiu, que la meravellosa interpretació de la senyora Pepeta Díaz de Artigas («Kiki») fa ésser divertida i agradosa.

No està, però, mancada d'enginy i de situacions còmiques. L'espiritualitat francesa hi llameja en algunes ocasions i el tipus de la protagonista s'hi belluga amb desembarac i dintre una certa realitat psicològica molt simpàtica i original.

Tornem a repetir que la flexibilitat i gràcia incomparables de la senyora Díaz de Artigas contribueixen a remarcar les qualitats d'aquesta figura que en mans d'altra actriu, pot ser acreditada en tanta de manera el seu autor.

El públic varebre agradósament «El sueño de Kiki», i rigué de gust tota la vetlla, aplaudint amb calor al final de tots els actes, més que altra cosa, la tasca de la senyora Díaz i del senyor Artigas, el qual, sobretot

en el primer acte, fent d'empresari aqueferat, estigué justíssim.

Els altres actors que intervingueren en la representació, contribuïren albon conjunt, única cosa que podien fer, donada la poca preponderança de llurs respectius papers. — P. B.

D'espectacles

Deis espectacles organitzats per a la revetlla d'avui, el que promet ventura més concorregut pel valor artístic de les obres i dels elements que hi pendran part, és el del teatre Tivoli, on l'empresa, per a correspondre al públic que assisteix diàriament al dit coliseu, ha unit una funció «verben» en la qual es representaran cinc actes, amb les obres de més èxit de la temporada.

Es posaran en escena «Las maricas», del mestre Calleja; «Nelly», del mestre compositor i director de l'Orquestra del Tivoli, Santiago Sabina; i «La monteria», del mestre Guerrero. Interpretaran les dites obres les senyores Rosy, Bugatto i Pinedo, els senyors Vendrell, Lloret, Ballester i Fuentes, i les altres parts de la companyia.

Durant tota la pròxima setmana continuará posant-se en escena a dos quarts de sis de la tarda, i al preu popular de dues pessetes butaca, l'òpera del mestre Guerrero «La monteria», amb el couplet del «Hay que ver...» cantat per Victoria Pinedo.

Per aquesta vetlla s'anuncia al Folló una programació composta del sànet en un acte de Vital-Aza «La Robotica» i la adaptació en quatre actes dels senyors Riera i Luca de Tena «La Pimpinela Escarlata».

Demà, diumenge, festivitat de Sant Joan, en la funció de la tarda, secció especial, i en la de la nit, figurará també aquesta obra.

El II Aplec Automobilista de Montalegre

A Montalegre són ja començats els preparatius per a celebrar enguany l'Aplec Automobilista de Sant Cristòfol que amb tant d'èxit es va iniciar l'any 1922. Per a establir consuetud, s'efectuará també el diumenge següent a Sant Cristòfol, diumenge que correspondrà al 15 de juliol proper.

S'ha nomenat una comissió, composta d'importants elements, per a organitzar un interessant programa de festes. Tant al matí com a la tarda, a la Font de Sant Cristòfol, el rector de Sant Fost de Campomelles mossèn Salvador Pibernat, procedirà a la benedicció dels cotxes que es presentin. La finalitat de la festa i la bellesa del paratge que li servirà de marc, auguren un gran èxit a l'Aplec automobilista de Montalegre d'enguany.

Revetlla de Sant Joan

Els veïns de Vallvidrera han organitzat festes en la revetlla d'avui, les quals es faran a la plaça de Mossèn Cinto Verdader, com són balls, concert, sardanes i focs d'artifici.

Cultura

L'ESCOLA D'ESTIU

Cal afegir a una notícia anterior que són de l'Escola d'Estiu d'enguany les vuit beques de 150 pessetes que el Consell de Pedagogia ha ofert a la Federació de Mestres oficials de Catalunya.

L'Institut Femina ha obert l'Exposició de treballs escolars, la qual es pot visitar tots els dies feiners, fins el 30 de l'actual, de deu a una del matí i de tres a sis de la tarda.

Els exàmens d'ingrés a la secció Preparatòria de la Universitat Industrial s'efectuaran al propi diumenge, dia 28, a les deu del matí. La matriculació continuarà oberta fins al dia 27.

A l'Escola del Treball, el dia 2 del vinent juliol començarà el curs Preparatori d'Estiu per als aspirants a entrar com alumnes en el pròxim curs 1923-24. Queden encara alguns llocs disponibles en les especialitats de tintors, blanquejadors i apretadors, foners, modelistes, caldeers, planxistes, fumistes i indústries tèxtils, per a inscriure's als quals cal passar per l'Oficina del secretari de l'Escola, Urgell, 187, qualsevol dia feiner, de les set a dos quarts de nou de la vetlla.

L'Escola Complementària d'Oficis

«Narcís Monturiol» (Om, 3), després de tancada l'Exposició de Treballs escolars, la qual s'ha vist molt concorreguda, anuncia l'obertura d'un curs d'estiu, per al qual es rebien inscripcions a la secretaria de set a nou del vespre. La matriculació és gratuïta. Les classes d'aquest curs preparatori de dos mesos seran dedicats principalment a aquells joves obrers, que necessiten perfeccionar els seus coneixements de càlcul per a poder ingressar en els cursos normals de l'Escola. Es donaran d'un quart de vuit a tres quarts de nou tots els dies feiners, llevat dels dissabtes, des del pròxim diumenge, dia 25.

Municipi

EL CONGRÉS D'HISTORIA DE LA CONFEDERACIÓ CATALANA-ARAGONESA
El Tercer Congrés d'Història de la Corona d'Aragó se celebrará adeuativament a València, durant els dies de l'1 al 5, inclussiu, del pròxim juliol.

A les Oficines de la Comissió municipal de Cultura es faciliten els fulls explicatius de l'organització d'aquest Congrés, i s'admeten inscripcions de congressistes.

LES XAPES DE LES VICIETES
El Negociat municipal d'Ingressos (Tracció Urbana), fa avinent als possedidors de bicicletes que aviat acabarà el termini per a canviar, sense recarcar, les xapes de 1922 per les del corrent exercici 1923-24.

DELEGACIONS
L'Alcaldia ha delegat la seva representació en el tinent d'alcalde senyor Nadal per a la clausura de curs que celebrará demà l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona; i en el regidor senyor Escalé per a la festa religiosa que en honor

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

23 de juny de 1923

EL MOMENT INTERNACIONAL

El Times, de Londres, nota que fa més de quinze dies que el govern d'Alemanya va trametre als gabinets aliats les seves darreres proposicions per a l'arranjament del problema de les reparacions. La nota alemanya roman encara sense resposta. Ningú no sap tampoc quan podrà ésser contestada. Les converses entre Anglaterra, França i Bèlgica no han culminat en cap concreció pràctica. L'actitud d'Itàlia i el Japó no ha estat definida. L'opinió general és que cal considerar la nota alemanya com a base de discussió, però s'hi oposen dificultats d'ordre polític, que Anglaterra desitja salvar en les converses que ha iniciat amb França i Bèlgica com a potències que ocupen militarment la conca del Ruhr.

La crisi belga ha contribuït a ajornar els acords interaliats. L'opinió anglesa no sent cap mena d'impacients per aquest ajornament. El Times ho diu amb frase justa: «In the present circumstances a hasty and ill-considered agreement might be very much worse than no agreement at all.»

Però cada dia que s'ajorna la solució, es fa més difícil. D'ençà que fou presentada la nota alemanya, ha esdevingut l'estimada del marc, que constitueix una veritable catàstrofe financera.

El gran diari londinenc recull les manifestacions gairebé unànimes de l'opinió anglesa que considera una imprudència temerària, un acte de bogeria, fomentar les discòrdies socials a Alemanya. Una revolució comunista crearia el caos i amb el caos no és possible pactar. L'exemple viu de Rússia demostra que d'una Alemanya convulsa per l'anarquia els aliats no cobririen ni un centim.

Es per això que Anglaterra desitja conèixer les intencions de França. Vol cobrar les reparacions? Aleshores, cal rectificar el procediment seguit, car l'experiència i la realitat demostren que és contraproduent. Vol facilitar la descomposició i la desintegració d'Alemanya per a instal·lar-se definitivament al Ruhr? Aleshores Anglaterra, Itàlia i, probablement, Bèlgica exterioritzarien llur disconformitat amb aquest propòsit.

Anglaterra vol que Alemanya pagui les reparacions. Però, precisament per això, vol que Alemanya estigui en condicions de pagar. Anglaterra vol garantir la capacitat de pagament d'Alemanya. L'opinió pública anglesa creu que el procediment d'arruinar al deutor és una bogeria, car constitueix l'única manera que el creditor no faci mai efectius els seus crèdits.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

La Conferència de Lausana

Lausana, 22. — A la reunió celebrada pel Comitè econòmic de la Conferència, la delegació turca declara que manté les reserves formulades respecte dels protegits turcs a Egipte.

La delegació italiana protesta contra un edicte del Govern d'Anglaterra, encaminat a fixar prèviament les sentències que hagin de dictar els tribunals turcs en les causes que les autoritats otomanes tenen pendents amb les companyies estrangeres d'assegurances.

La delegació turca consent a prestar la seva adhesió a l'Institut d'Agricultors de Roma, si bé amb la condició que els turcs no paguin les cotitzacions retrassades.

També presta la seva adhesió al conveni de Saint Germain, referent al tràfic d'armes i al conveni internacional sobre navegació aèria.

Per la seva part, els aliats consentiran que es suprimeixin les oficines estrangeres de correus, establiments a Turquia.

El Comitè passà després a discutir el conveni comercial, demanant els aliats que Bèlgica i Portugal fossin autoritzades a adherir-se a aquest conveni.

Els turcs contestaren que necessitaven reflexionar, abans de donar son parer. De moment, proposaren que aquest conveni tingui valor per espai de cinc anys per als aliats, de dos anys per a Romania i Sèrbia, i d'un any per a Grècia.

El senyor Venizelos protestà amb gran energia contra aquest últim punt, demanant per a Grècia el mateix tracte que per als altres països, però els turcs li contestaren que en això la seva decisió és irrevocable. — Havas.

Lausana, 23. — El delegat turc Ismet Pasha ha conferenciat successivament amb els representants dels aliats. Ha insistit, segons sembla, sobre la conveniència d'informar-se abans de l'actitud definitiva dels Govern aliats davant les qüestions que es debaten, havent desmentit, segons es diu, que s'hagin concentrat tropes turques a Síria. — Havas.

Elecció parcial anglesa

Londres, 22. — En l'elecció parcial per a la Cambra dels Comuns realitzada a Tiverton, ha estat elegit el liberal Auldland per 12.041 vots contra 11.636 obtinguts pel conservador Troyte, i 495 que aconseguí reunir el laborista Brown.

En les últimes eleccions generals, fou elegit el conservador per 74 vots de majoria, guanyant en canvi ara el liberal per 405 vots. — Havas.

La qüestió de Tanger, segons un diari francès

París, 22. — El «ECHO de Paris» fa una exposició de les tesis anglesa, francesa i espanyolla sobre la qüestió de Tanger, i del seu examen dedueix que, tenint en compte els principis que cada una d'elles s'inspira, no pot confiar-se en la possibilitat de concertar un compromís acceptable per les tres potències.

Les tesis són massa divergents, i no es podrà arribar a un acord, fora que es renunciï a perseguir la solució definitiva del problema, limitant-se a un modus vivendi dels més modestos. — Havas.

Londres, 23. — La conferència de tècnics francesos, anglesos i espanyols, que havia de celebrar-se a principis de la pròxima setmana, no tindrà lloc fins el dia 29 de l'actual.

S'ajorna l'entrevista del rei Albert i Millerand

París, 22. — El president de la República Sr. Millerand, davant la impossibilitat en que a conseqüència de la crisi ministerial belga, es troba el rei Albert de traslladar-se a Verdun on havien de reunir-se el dia 25 del corrent, ha acordat ajornar el viatge a aquesta ciutat fins que les circumstàncies més favorables que ara, permetin realitzar-lo. — Havas.

Concentració de tropes sèrbies a la frontera búlgara

París, 22. — Segons notícies que s'han rebut, sembla notar-se a Bulgària un moviment militar. El ministre de Negociis Estrangers búlgars afirma que s'han concentrat a la frontera les tropes iugoslaves. — Havas.

La calor a Xicago

Xicago, 22. — A conseqüència de l'elevada temperatura que han produït en aquesta capital les fortes onades de calor, han mort 17 persones. — Havas.

Enginyer alemany condemnat a mort

Coblença, 22. — En contra de les afirmacions fetes pels periòdics nacionals alemanys, en les quals es pretén que l'enginyer de la Badische Anilin senyor Georg, condemnat a mort, havia confessat el seu delictes a conseqüència de la pressió feta sobre ell pels seus jutges, el periòdic «Reinische» en la seva edició corresponent al dia 19, reproduïx un article del seu col·lega «Frankfurter Zeitung», declarant que el senyor Georg reconegué davant un membre de la seva pròpia família i un eclesiàstic, que havia confessat als seus jutges sense pressió, i cap classe ser autor de l'atemptat a conseqüència del qual havia estat detingut i processat.

El periòdic «Reinische» confirma aquestes fets. — Havas.

La resposta de França al memorandum anglès

Londres, 22. — Contestant a una pregunta que sobre el particular un diputat fèu al president Baldwin en la sessió de la Cambra dels Comuns, aquest declarà que no havia rebut encara la resposta del Govern francès al recent memorandum britànic. — Havas.

París, 23. — Segons els periòdics d'aquesta capital, l'ambaixador de la Gran Bretanya a París ha visitat el president Poincaré.

En donar la notícia, l'«ECHO de Paris» diu que el citat ambaixador fèu tramesa en la dita visita d'un comunicat del Govern anglès, sobre el qual no s'ha facilitat cap referència a la premsa. De totes maneres, es creu saber que Anglaterra manifesta vius desigs d'equilibrar les negociacions sobre la qüestió de reparacions següeixin un curs més ràpid.

Els periòdics fan notar que és impossible donar cap resposta al memorandum britànic abans que s'hagi constituït el nou Gabinet belga. — Havas.

Alcaldes francesos

Coblença, 22. — Una delegació d'alcaldes de França ha visitat la regió del Ruhr.

Els comissionats han pogut comprovar l'organització i l'ordre que regna a tot arreu, i que els ingressos són notablement superiors a les despeses. — Havas.

L'actitud de Lord Curzon

Londres, 22. — El ministre de Negociis estrangers desment els rumors de la dimissió del senyor Curzon. — Havas.

La Societat de les Nacions

Ginebra, 22. — A petició d'Itàlia, ha estat ajornada fins primers de juliol la primera sessió que ha de celebrar el Consell de la Societat de Nacions. — Havas.

Revolució a Albània

París, 22. — Segons «Le Matin» els periòdics de Belgrad anuncien que en la part Nord d'Albània ha esclatat una revolució. Els insurgents derrotaren l'exèrcit regular i tenen la intenció de marxar cap a Escutari, a l'objecte d'acabar amb la forma actual de Govern i restaurar en el tron al príncep Wied.

El periòdic «Politika» anuncia que segons rumors que circulen ha estat víctima d'un atemptat el cap del Govern Ahmed Bel, però no es té confirmació d'aquest rumor.

Els regulars albanesos que s'han refugiat a Sèrbia han confirmat que realment ha estat la revolució i han estat derrotades les tropes del Govern. — Havas.

La qüestió religiosa a Fransa

Roma, 22. — Es desmenten les notícies tendencioses relatives al projecte del Govern francès, respecte a les associacions diocesanes, que es diu havien d'ésser sotmeses a les congregacions d'assumptes eclesiàstics extraordinaris. — Havas.

El conveni franco-espanyol

París, 22. — La Cambra de diputats ha fixat per al dia 29 de l'actual la data de discussió de les interpel·lacions sobre el conveni comercial franco-espanyol. — Havas.

No es confirma que França i Alemanya s'entenguin

París, 22. — Diu «Le Temps» que a París no hi ha cap confirmació oficial del rumor recollit pel periòdic «Evening Standard», d'haver-se posat en contacte el Govern del Reich amb el Govern francès per conducte indirecte. — Havas.

Un discurs de Harding

Sant Lluís, 22. — El president Harding, en un discurs que acaba de pronunciar, torna a preconitzar la participació dels Estats Units, en el Tribunal permanent de Justícia internacional. — Havas.

Conveni austro-francès

París, 22. — Avui ha quedat firmat el Conveni comercial austro-francès. — Havas.

Roma, 22. — El Papa ha fet un nou donatiu de 25.000 llires als damnificats per les recents erupcions de l'Etna. — Havas.

Roma, 23. — Comunica l'Agència telegràfica Stefani que són bastant exagerades les notícies que han circulat aquests dies sobre les erupcions de l'Etna, les quals no han revestit el caràcter d'una veritable catàstrofe, des del moment que no hi ha hagut desgràcies personals. Sols han estat destruïdes algunes cases.

Reconeix per altra part que les mesures de defensa i de socors a les poblacions amenaçades foren fetes amb gran rapidesa. — Havas.

Catania, 23. — Les erupcions de l'Etna disminueixen. Una de les corrents de lava que es dirigia a Linguaglossa decreix sensiblement en velocitat i l'altra està quasi completament estancada.

També és més lenta la columna de lava que avançava cap a Castiglione. — Havas.

L'Oficina Internacional del Treball

Ginebra, 22. — En el despatx del secretari general de la Societat de les Nacions ha estat signada l'acta de cessió del terreny on ha d'aixecar-se l'edifici destinat a l'Oficina Internacional del Treball. — Havas.

Els jornals a Alemanya

Berlin, 22. — El Govern del Reich ha acceptat una proposició encaminada que la quantitat dels salaris sigui fixada setmanalment segons les oscil·lacions del comerç.

La Comissió financera del Reichstag ha aprovat un acord relatiu a augmentar 25 o 30 vegades, sobre el que es recaptava en el passat any 1922, les quantitats que es paguen en concepte d'impostos sobre la Renda.

A conseqüència de l'oposició que al corresponent projecte ha fet el senyor Haenstaïn, no s'ha pogut arribar a un acord, com es pretenia, sobre la centralització del comerç de divises. — Havas.

Els soviets contra Suïssa

Moscú, 22. — Una agència telegràfica russa diu que el Consell de Comissaris del poble ha decidit declarar la guerra econòmica a Suïssa. — Havas.

Ajornament d'un discurs de Stanley Baldwin

Londres, 23. — Ha estat ajornat per al dia 25 de juliol el discurs que el president del Govern Stanley Baldwin havia de pronunciar el dia 12 del dit mes a Glasgow. — Havas.

Els crèdits per al exercit francès de Síria

París, 22. — En la sessió del Senat, discutint-se el pressupost de Guerra, queda rebutjat per 117 vots contra 115, un projecte del Govern fixant en 235 milions els crèdits destinats a l'exèrcit de Síria.

S'adopta en canvi el projecte redactat per la Comissió corresponent, la qual rebatxa aquests crèdits a 290 milions de francs. — Havas.

Vaga d'empleats a Viena

Viena, 23. — Han fracassat les negociacions que es feien a l'objecte d'arribar a la regularització dels salaris que cobren els funcionaris de l'Estat.

En conseqüència ha començat la vaga de braços caiguts, practicant-la en aquest moment uns 50.000 empleats. — Havas.

El govern alemany contra l'especulació dels canvis

Berlin, 22. — El Govern ha prohibit terminantment el comerç sobre divises. Als contraventors de la dita disposició els serà aplicada la pena de tres anys de presó i multes que ascendiran a deu vegades el valor de les divises amb les quals transquin. — Havas.

L'erupció de l'Etna

Roma, 22. — Segons el «Giornale di Roma», la lava ha derivat cap a un dels valls propers a la ciutat de Linguaglossa.

Els habitants de la ciutat tornen a casa.

L'erupció sembla haver entrat en la seva fase de minva, però la lava continua fent grans estralls als camps.

Aquestes destroces s'avaluen en 80 milions de llires. — Havas.

Marsella, 22. — La Cambra de Comerç d'aquesta capital ha dirigit una carta al president Poincaré en la qual sol·licita que no es modifiqui ni toqui per a res l'actual conveni franco-espanyol, que expira el 15 del pròxim juliol.

La dita Cambra basa la seva petició en el fet que les expedicions entre Marsella i Espanya augmenten considerablement des que està en vigor la dita convenció, la supressió o modificació de la qual perjudicaria notablement al comerç i indústria francesos. — Havas.

París, 23. — El senyor Poincaré rebé ahir els delegats del grup agrícola. El senyor Barthe, president del dit grup, sol·licità l'adopció de mesures per a la protecció contra la importació de vins estrangers, modificant convenientment les tarifes duaneres.

El senyor Poincaré declarà que el Govern s'ocupava actualment d'aquestes qüestions i aviat donaria compte de les decisions adoptades. — Havas.

Les riqueses de Rússia

París, 23. — Segons comunica l'«ECHO de Paris», el Govern del Reich ha firmat un contracte amb Ucraïna, en el qual aquesta es compromet a lliurar a Alemanya 350.000 tones de blat, 150.000 tones de manganesos i mineral de ferro.

Actiuament es prossegueixen les negociacions amb el Govern dels soviets perquè aquests facin a Alemanya una concessió general de les mines de ferro existents a la Rússia meridional, mines que en realitat pertanyen a Companyies franceses i belgues víctimes de l'explotació dels soviets.

Aquests han cedit a una Companyia anglo-holandesa l'arrondiment per dotze mesos de tots els pous de petroli. — Havas.

Saxònia i la resistència passiva

Dresde, 23. — El president del Consell de Saxònia ha preconitzat la necessitat de posar fi a la resistència passiva a les autoritats aliades al Ruhr, i començar aviat les negociacions amb França i Bèlgica. — Havas.

El nou submarí anglès

Londres, 23. — A les oficines del «Daily Herald», la polícia s'ha incautat de l'original de la fotografia del submarí recentment botat a Chatham, com també dels exemplars sobrants del número en el qual el dit periòdic publicà la dita fotografia. — Havas.

L'alcohol al Canadà

Washington, 23. — El Govern del Canadà ha informat al Govern anglès que li era impossible prohibir la sortida als vaixells canadencs que transportant begudes alcohòliques es dirigissin a aigües territorials nord-americanes. — Havas.

Els turcs a la frontera de Síria

París, 22. — Un despatx de Constantinoble que publica «Le Temps» diu que el govern turc en la seva resposta a l'última nota que sobre el particular li dirigí el govern francès manifesta que els moviments de tropes turques que han estat asseparats a la frontera de Síria, observen tan sols a la distocació de l'exèrcit otomà. — Havas.

El senyor marquès d'Alhucemas, en contestar als senadors catalans que han demanat l'autonomia de Catalunya, ha manifestat, repetint un truc ja prou conegut, que era partidari de l'autonomia municipal.

Què entendrà per autonomia municipal el senyor marquès d'Alhucemas?

Perquè el senyor marquès d'Alhucemas és el polític centralista que, com a cap del Govern de concentració liberal, i retrocedint molts anys en els costums polítics d'Espanya, ha destituït més Ajuntaments i ha nomenat més alcaldes de R. O.

El govern i Catalunya

HAN continuat a les Corts espanyoles els debats sobre els problemes que afecten Catalunya. Al Congrés el nostre illustre amic, el popular diputat nacionalista per Barcelona, En Pere Rahola, i al Senat el conseller de la Mancomunitat de Catalunya En Josep Estadella, han parlat dels problemes polítics i socials de la nostra terra amb paraules molt justes i molt escaients.

El popular diputat per Barcelona fixà admirablement el debat en dir que els governs centralistes ni governen ni deixen governar, que Catalunya viu sense una administració de justícia i sense una policia europea, que hi manquen els atributs de l'autoritat que reté la sobirania, que el poder públic no exerceix funcions d'Estat, que l'opinió no pot explicar-se satisfactòriament aquesta passivitat i en cercar-hi explicacions arriba a creure en una complicitat vergonyosa. Les acusacions i les observacions d'En Pere Rahola no han estat ni recollides ni contestades de manera satisfactòria pel govern.

Cal reconèixer que ni al Congrés ni al Senat el govern ha sabut mantenir-se en aquests debats a l'altura de la seva missió i de la seva responsabilitat. Quan el ministre de la Governació, que ha demostrat aquests dies la seva insuficiència parlamentària i política, deia, entre ingenu i maliciós, que si el govern actual fos el culpable de l'estat de coses existent a Barcelona, seria indigne d'ocupar el seu lloc, En Pere Rahola, amb lògica irrefutable, preguntà: Doncs, per què l'ocupa?

Així és el que es pregunta tothom a Barcelona. Si el govern no sap o no pot o no vol resoldre els problemes catalans, que no ocupi el poder. Al govern s'hi arriba per a governar, no a estudiar els problemes. Quan un partit o una concentració de partits accepta el poder ha de tenir solucions per a tots els problemes plantejats.

El govern de concentració liberal no en tenia per a cap. Ni per als problemes del Marroc ni per als problemes de Catalunya ni per a cap altre problema.

Fins i tot semblava que volia ignorar i defugir el problema nacionalista, el problema essencial de Catalunya, car, com hem dit altres vegades, la situació social de Barcelona no és sinó una conseqüència de la situació política de la nostra terra, regida per un Estat que no sent ni coneix ni estima les nostres coses.

L'actitud de les nostres minories ha frustrat el propòsit del govern, i el nostre illustre amic En Lluís Duran i Ventosa pot restar satisfet del triomf parlamentari aconseguit en obligar el govern a reconèixer l'existència del problema català i presentar una ponència per a resoldre'l.

Sobre un debat consistorial

II

Les 15.000 exclusions del cens

EL FET

Deiem en l'article anterior que l'Ajuntament de Barcelona, faltant obertament a la llei, no tenia un Padró Municipal, sinó deu padrons, afectats cada un d'ells, a la respectiva Tinença d'Alcaldia. Així, l'alcalde no podia certificar mai sobre un dret de veïnatge. De fa alguns mesos — se'n parlà en Consistori — s'ha treballat per a subsanar la falta, i avui, l'Ajuntament té un Padró Municipal arranjat a la moderna, sistema fixer.

En possessió d'un Padró, l'alcalde va poder complir l'obligació que li imposa l'article tercer, paràgraf tercer del R. D. de 21 de febrer de 1910, que és: trametre a l'Institut Geogràfic i Estadístic certificat dels electors que han perdut el dret de veïnatge. Per manca de temps, no es va poder fer complet: afectava només els Districtes I, II, part del IV, part del VI, part del VII, el VIII i el IX. Com que el Cens Electoral vigent és anterior al Padró Municipal que es fa amb el del Cens de Població cada cinc anys, és natural que els electors que no s'han inscrit en aquest és que ja no són veïns de la ciutat. El caràcter de veïns el dona, segons la llei municipal, el Padró.

Fou tramès el certificat, que, amb tot i tractar-se d'una part de Barcelona, contenia uns 150.000 noms. Però, per manca de temps, s'ha començat a assegurar per una discrepància entre

les oficines de l'Institut i les municipals en la forma d'esser redactat, aquelles no pogueren procedir a les exclusions. La Secretaria de la Lliga Regionalista, assabentada del fet, sollicità de l'Alcalde certificat de no ésser veïns de Barcelona els electors d'una llista de llistes que havia anat omplint, i es dirigí a l'Institut Geogràfic i Estadístic sollicitant certificat dels electors que d'ençà de la formació del Cens hi havien entrat provant el seu dret amb altres mitjans que no fossin certificats del Padró Municipal.

Obtinguts els dits certificats, va dirigir una instància a la Junta Municipal del Cens demanant que els compresos en la certificació de l'Alcalde i no compresos en la de l'Institut Geogràfic fossin exclusos de les llistes. Ja veu el senyor Santamaría que tot allò allegat per ell en la seva interpellació de dimecres, no té cap fonament. Si s'hagués assabentat de l'existència del certificat de l'Institut Geogràfic, no hauria dit res del què va dir. I quan hom parla públicament d'un assumpte, el menys que pot fer és assabentar-se. La Lliga no ha actuat mai sinó dintre de la llei, i sense cap esperit partidista. Així ho saben prou les secretaries de tots els partits polítics, que no han trobat sinó facilitat en la de la Lliga per al compliment de la llei.

La Junta Municipal del Cens — co-

neixedora de moltes de les falsificacions del Cens i víctima d'elles — presidida pel senyor Olivella, va informar la instància, fugint per la tangent, però sense pronunciar-se en contra del dret de demanar les exclusions, i la Provincial, que és la cridada a resoldre, després d'una llarga discussió va nomenar una ponència, composta del degà del Col·legi d'Advocats i del delegat de la Junta de Reformes Socials, la qual ponència va informar favorablement a l'exclusió, interpretant justament la Llei Electoral i la Municipal.

EL DRET

Diu la Llei Electoral: «Son electores... y sean vecinos de un municipio» (article 1). — Diu la Llei Municipal: «Es vecino todo español emancipado que reside habitualmente en un término municipal i se halla inscrito con tal carácter en el Padrón del pueblo» (article 12). Es incontrovertible que per a ésser elector s'ha d'ésser veí, i que per a ésser veí s'ha de residir en el poble i estar inscrit en el padró. Els que no figuren en el padró, no podran ésser electors.

Però una circular de la Junta Central del Cens (23 de juny de 1906), estableix en el primer dels seus acords: «Que el Padrón Municipal no es el único documento justificativo de la vecindad y residencia para los efectos del derecho electoral». Aquest acord, que si no vingués aclarit per l'exposició de motius de la circular i per l'acord que segueix, equivaldria a derogar l'article primer de la Llei Electoral, atribuint-se la Junta Central facultats que només tenen les Corts amb el Rei, ha donat lloc a molts abusos, puix s'ha interpretat en el sentit de fer cas omís del Padró Municipal i no és així.

L'acord segon de la dita circular explica i aclareix el primer. Diu: «Que para suplir la falta o las deficiencias del mismo — el Padrón Municipal — la Junta consideri com a proves de vecindad y residencia para los efectos del derecho electoral aquellos documentos eficaces para acreditar el derecho de vecindad y residencia». És a dir, en cas de no existir Padró Municipal: en cas que aquest sigui deficient i s'hagi recorregut en contra, naturalment, dins el termini que fixa la llei per a declarar vigent, legal, un Padró Municipal.

L'exposició de motius de la circular parla clarament i precisament del cas «de no existir o estar alterado dicho padrón». Més clar, aigua.

La Junta Provincial, doncs, trobant-se amb un certificat de l'Alcalde de haver perdut el dret de veïns un cert nombre d'electors; un certificat de l'Institut Geogràfic i Estadístic dels electors que d'ençà de la formació del Cens hi havien entrat amb proves que no eren el certificat del Padró Municipal — per interpretar-se amplament i erròniament la circular de la Junta Central del Cens de què més amunt es parla, va acordar, amb tot dret i amb justícia, les exclusions demanades, reservant, en compliment de la llei, als perjudicats, si n'hi hagués, el dret de reclamar en contra de l'acord, davant de l'Audiència provincial.

Heu's aquí el fet i heu's aquí el dret de lo actuat per la Lliga Regionalista. En els certificats de l'Alcalde i de l'Institut, pot haver-hi alguna equivocació. Per això la llei dona el recurs, que ningú ha utilitzat, davant de l'Audiència.

Les Oficines de la Lliga poden assegurar que un vuitanta per cent dels exclusos són electors falsos, i que un vint per cent, si existeixen, o no viuen a Barcelona o han renunciat espontàniament a ésser veïns de la ciutat.

Citava el senyor Santamaría el cas d'una exclusió d'una personalitat tan coneguda com la del senyor Joan Maluquer i Viladot — cap d'una agrupació política aliada nostra. — Cal assabentar-se bé de les coses abans de dir-les. No s'ha demanat i, per consegüent, no s'ha acordat l'exclusió del senyor Maluquer i Viladot. L'exclusió és un fill seu, que fa temps que no resideix a Barcelona i no està, per tant, en el padró de veïns.

Que hi hagi, entre 14 o 15 mil, trenta o quaranta equivocacions, no vol dir res; no s'alterarà cap elecció. Les eleccions s'alteren fent votar milers d'electors falsos; traslladant, amb proves falses i abusives, centenars d'electors d'un districte a l'altre, sempre emprant-se de les falsificacions i abusos del Cens.

La Lliga ha complert amb el seu deure, i seguirà complint-hi. En la rectificació de 1924, obtindrà, si segueix havent-hi justícia, deu o quinze o vint mil exclusions més d'electors falsos. I no parlarà aquesta tasca, fins que la creació de la cèdula electoral o del carnet d'identitat, com a la República francesa i a tot arreu, faci impossible aquesta vergonya de les llistes, que va encomanant-se a molts partits.

La tragèdia de Barcelona

UNA bomba a Hostafranchs.

L'enterrament del nostre illustre i volgut amic En Joaquim Albiñana, que ha constituït una nova i imponentíssima manifestació de dol i de protesta de la ciutat martiritzada.

Segueix descabdellant-se la tragèdia de Barcelona, la nostra tragèdia ciutadana i patriòtica.

Els enemics de la ciutat i els enemics de la pàtria segueixen realitzant llur tasca destructora. Però no reeixirà.

No reeixiran precisament per tal com hi ha un sentiment col·lectiu, un sentiment de pàtria, que uneix tots els estaments, que uneix totes les classes en una afirmació comú de catalanitat i superarà totes les discòrdies i totes les tragèdies.

La manifestació de dol i de protesta amb la qual la ciutat ha acompanyat les despulles mortals d'un ciutadà tan benemèrit com En Joaquim Albiñana a llur darrer sopluig, palesa que la ciutat vol viure, que la ciutat triomfarà definitivament sobre tots els seus enemics.

Gernacions ciutadanes que omplien els carrers i acompanyaven el dol, tancament general de botigues, manifestacions cordials i virils de simpatia i de protesta, hauran demostrat als assassins que han pogut matar un patriota benemèrit i illustre, però no poden matar pas l'esperit de la nostra ciutat.

Aquest esperit immortal de Barcelona, que és l'esperit immortal de Catalunya, vencerà finalment la conxorxa vergonyosa i revoltant de la ineptitud i de l'odi.

La protesta de la ciutat ha estat digna de Barcelona, ha estat digna de la capital de Catalunya. Els enemics de la grandesa de Barcelona, que són els enemics de la llibertat de Catalunya, podran engegar contra la urbs els trets de les *Stars* i la metralla de les bombes. No mataran l'esperit de la Ciutat. No mataran l'esperit de la Pàtria. I pensin tots que Barcelona, que Catalunya, no tolerarà la continuació indefinida de l'actual vergonyós i lamentable estat de coses. Els senyals són ben eloqüents i significatius. Els que no vulguin veure'ls, aquests senyals, és que estan condemnats a aquella demència prèvia amb la qual el cel castiga els que vol perdre.

Polítiques

REUNIO GENERAL DE LA FEDERACIO MONARQUICA AUTONOMISTA

S'ha reunit l'Assemblea d'adherits a la Federació Monàrquica Autònoma de Catalunya, sota la presidència del senyor Maluquer i Viladot. Hi han concorregut, entre altres, els senyors Nadal, Ferrer, Bartrina, marquès de Masnou, Grané, Rialp, Sabater, Gabarró, González Vilari, Pallera, Balanzo, Mir, Pich i Pon (don Rosend), Cuyas, Gallart, Fontanals, etcètera etc.

S'hi adheriren els senyors marquès d'Allella, don Damià Mateu, baró de Güell, baró de Monclar, comte de la Vall de Canet, etc.

El senyor Maluquer va pronunciar un discurs afirmant la necessitat d'actuar en aquests moments. Digué que la Federació Monàrquica Autònoma sostenia com sempre l'ideal de la implantació de l'Estatut de l'Autonomia aprovat a la Mancomunitat, però que la realitat palesava que havien d'anar-se obtenint concessions parcials fins arribar-hi. Dins la Federació hi cabien les solucions armòniques i com homes de govern ens donem compte que no podem abandonar la nostra intervenció en la direcció de la cosa pública.

Parlaren després els senyors Nadal, qui afirmà que la Federació havia d'ésser la dreta del moviment català; En Bartrina, sostenint la necessitat de mantenir les armòniques relacions amb el partit general, mantenint, però, la singularització de la política monàrquica catalana; En Gallart, qui en nom de les Joventuts i de la Comissió d'Acció de Propaganda va dir que era precis procedir a l'organització del monarquisme català; i feren observacions atinades i diverses, successivament, els senyors Pich, Sabater, González Vilari i Mir i Rosell.

Es prengueren acords d'ordre interior, i per aclamació es va aprovar el següent, de caire polític:

«El patriòtic armistici, en el plebiscit català, reconegut implícitament durant els primers temps d'autodifensió del problema social, interpretat a tort pels governs com un desistiment en les nostres idealitats, ha produït l'abandó, per aquells, del seu estudi i la seva resolució, i l'exacerbació a Catalunya, de les més extremes tendències, en sentit de separació.

Aquella treva, que no era altra cosa

que el reconeixement d'un torn de preferència a favor del problema social, no té ja raó d'ésser des del moment en que els governs han estat inhàbils per a resoldre'l, i a Espanya, i a Catalunya especialment, interessa per igual que la pau sia restablerta. Tant més quan, en front del procedir dels governs, l'obra de les nostres corporacions, en dos diversos conflictes, demostra la pròpia capacitat per a governar-se i els aventatges que el coneixement de l'esperit del temperament i de la constitució d'un poble té per als seus governants.

La creació del partit d'Acció Catalana, recollint les més extremes aspiracions, ha vingut a palesar, amb una energia exemplar, la necessitat que la qüestió catalana sigui presentment resolta, i la formació de la minoria radical catalana al Congrés espanyol, volent barrejar aquesta qüestió vital amb els més greus extremismes, mostra, prou clarament, el perill d'ajornar una resolució de dret i de justícia.

Però — i reconeixent la gravetat extraordinària que poden representar les estridències per al problema català — hi ha quelcom encara de més perillós per a la nostra vida, i és la lluita esclatada entre els elements nacionalistes que fins fa poc han realitzat plegats la campanya en defensa de les nostres reivindicacions.

La guerra que entre ells arribarà a plantejar-se no donaria com a conseqüència el predomini d'un ideari, ni els triomfs d'uns procediments, ni la pacificació social imprescindible, sinó la mútua destrucció i l'hegemonia dels adversaris de Catalunya amb les més radicals avertacions.

La Federació Monàrquica Autònoma creu arribada l'hora de cridar tots els homes de bona voluntat, que senten la necessitat de resoldre el problema català en tots els seus calers polític, social i econòmic, per la col·laboració a l'obra de salvament comú; i

Declara: — Que estima avui com únics òrgans adequats per l'obtenció de les justes aspiracions de Catalunya, els representatius dels poders legítims de la monarquia, i per tant la Federació Monàrquica Autònoma de Catalunya, que no és un partit, dirigirà la seva actuació a intervenir amb ells les aspiracions i la idealitat de les forces monàrquiques regionalistes que representa, mantenint, però, aquella singularització en procediments de disciplina i programa de govern, que la història, la psicologia i les tradicions catalanes fan necessària.

LA CIUTAT ROJA

A Ciutat roja. No amb la sang diària dels negres crims terroristes, sinó amb la sang joiosa i mòbil de les fogueres de Sant Joan.

S' aixequen de per tot arreu, àgils i belles, i esqueixen la nit, apaguen les estrelles. Amable, més que una albada, passa, sota el cel de juny, aquesta gran nit que ningú dorm, coronada de focs, utilitant i magnífica.

Les alfàbregues escampen un aroma de festa d'estiu campestre, per la Via Sacra dels barcelonins, per les Rambles urbanes. La ciutat emigra d'ella mateixa: cap a Montjuich, que, a la vora, muntanya, i, de dia en dia, es va embellint, per fer-se digne de que, damunt seu, s'hi posi, amb ses ales de vària color, Electra, l'illa del cel; cap al Tibidabo, on ja fa estona que hi flori la flor del foc, la ginesta, amor de Maragall, dolor de Leopardi; cap a Vallvidrera, amagada com un niu de rossinyols; cap a les platges obertes i a l'arena de l'ample mar.

Es impossible sotstraure's a l'alegria sorollosa i difusa amb què batega aquesta nit pleníssima. On hi ha una foguera, hi ha una farandola; i els cànctics rompen el vent i van a colpir les estrelles. I els infants, amb els ulls purs, oberts obstinadament, veuen, fins a altes hores, tota la glòria de tant foc i de tanta llum.

En aquesta nit d'amor, plau-me evocar una recordança literària. Fou en la pròpia revetlla de Sant Joan que, amb l'estranya companyia de Perot Rocaguinarda, el bandoler cavallerirol, per no fressats camins i per decretes amagades, arribà Don Quixot a la ciutat de Barcelona, devers l'any que comptàvem 1610. Catalunya, terra poblada de lleialtat, ha estat massa sovint poblada de discòrdia. Aleshores era mig partida en Nyerros i en Cadells, supervivència de velles rivalitats familiars; com ho foren els Guel·lis i els Gibelins, de Milà; i els Canamunts i Canavalls, de la Ciutat de Mallorca. Mentre els oposats partits acarnissadament es combatien; convenien en una sola cosa i en un sol crit: Visca la terra! Muira el mal govern! Ja ve d'antic que Catalunya és desgovernada.

Diu que el bust sobreu a la ciutat. Una dansa sobreu a una civilització. L'alegria de la nit de Sant Joan segurament que deu ésser arribada fins a nosaltres, sobrevivent de remotíssimes paganes.

La nit de Sant Joan, a la plaça de Barcelona, Don Quixot acluca els ulls, esperant el dia. Eixancarrat sobre el seu cantant Rocinante, espia, al fons de l'horitzó, la vermellor incerta que anuncia que l'alba està a punt de trencar. I no triga molt el sol miraculós de Sant Joan a mostrar, sobre les ones, el rostre seu rodó i no gaire més gros que una rodella.

Aquí, a Barcelona, el Cavaller de la Figura Trista, i l'ex-Governador de l'ínsula Barataria, veieren per primera volta el mar, oretjós i fresquívol. Aquí, per primer cop, veieren una imprevista. I aquí el Boig diví va estar a punt de curar-se d'aquella dolcíssima error seva i de la seva entranyable follia.

Que l'amor d'aquesta gran nit, ens faci oblidar un poc la nostra tragèdia. I cridem tots els catalans, com els bandolers de Perot Rocaguinarda:

Visca la Terra! Muira el mal govern!

LLORENÇ RIBER

Adhesions a la Lliga

ATENEU OBRER CATALA DE SANT MARTI

Honorable enyor: Aquest Consell Directiu, juntament amb la seva Comissió Política, en sessió del dia 19 del present mes, va acordar per unanimitat, seguir lluitant per la llibertat de Catalunya, al costat de la Lliga Regionalista.

Sentint vivament la determinació presa pel nostre «leader» senyor Cambó, li preguem que se serveixi testimoniar-li el nostre més entusiasta i sincer afecte, desitjant que l'absència sigui la més breu possible.

Volgueu, senyor President, interposar la vostra autoritat prop del senyor Duran i Ventosa, estimat consoci nostre, perquè desisteixi del seu apartament de conseller polític de LA VEU DE CATALUNYA.

Visqueu molts anys.

Ciutat, 21 de juny de 1923. — El President, Agustí Escolà; el Secretari, J. Camp.

Senyor President de la Lliga Regionalista.

BBART NACIONALISTA DE TORRELLÓ

«Senyor Francesc Cillabó: Honorable senyor: La gran onada revolucionària i enverges llença furiosament damunt la nostra terra per a degar amb ella tot ideal de llibertat i de grandesa, encara que sigui enfrontant els seus homes i arrabassant els

seus elements de treball i riqueses, va bramant punta aliada pels mals vents de desgovern i l'anarquia que l'empenyen, perquè no cedeixi en sa obra destructora i suïcida.

Vivim, doncs, en moments difícils; passem uns jorns tristos que quedaran gravats en les pàgines de la nostra història, com un estigma i una vergonya per als catalans, car en lloc d'unir-nos com un sol poble puguem saber que només podem comptar amb nosaltres mateixos, per a fer cara i vèncer l'onada enemiga, restem dividits en lluites incívils i antipatriòtiques que contribueixen més i més a la ruïna de Catalunya i als desprestijis i enfangament dels seus més grans homes, malgrat hagin posat aquestes en l'obra patriòtica tot llur talent i sacrifici, arribant a segellar-la fins amb la sang de llurs pròpies venes.

Per això, tals circumstàncies entenen que la vostra retirada en la direcció del gran moviment nacionalista, és un gran dany per a la nostra causa i per a la Pàtria, per la qual cosa us demanem volgueu continuar en el vostre insubstituïble lloc, car l'ambient de desavinença entre els catalans passarà quan ens adonem de la rialla sarcàstica dels nostres enemics, i aleshores seran una realitat les paraules del gran Maragall, les quals us feren ressonar en la nostra pròpia llengua dintre de la sala del Congrés espanyol.

Vindrà un dia en què tots serem uns.

Deu us guardi molts anys la vida pel bé de Catalunya rica i plena.

Torelló, 21 de juny de 1923. — El

Dietari històric

23 de juny de 1533

PER A ACONSEGUIR LA SALUT DE L'EMPERADRIU ES FA UN ROMIATGE A MONTSERRAT

Residien, feta una temporada a Barcelona, Carles I i la seva muller. Aquesta se senti malalta i tenint febre, per a demanar la seva millora, es feren pregueres. Com el mal no minvés, sinó que ans al contrari prengué gravetat, en aquest dia, després de feta una processó de rogatives a l'església de Natzeret, es trameté una comissió als consellers per a demanar autorització per a fer una pelegrinació a Montserrat.

Fou tant l'entusiasme, que a les tres de la tarda estaven ja reunides a la Seu les confraries, i amb tota la clerecia, empenyent la caminada cap al monestir. Obrien el seguici els joves d'un i altre sexe, que portaven un crucifix al davant. Anaven els ninyons encamisats i a peu descalçats, i les donzelles descalces i amb la cabellera estesa. Eren un contingent d'uns dos mil. Per la plaça Nova, Curullà, Carme i Portal de Sant Antoni, sortiren al safors, on s'agregaren noves multituds.

Al portal els va beneir el bisbe, que amb el governador i consellers els acompanyaven. En un altre grupet, per les eternes qüestions d'etiqueta, anaven els diputats i oïdors de la Generalitat.

Al costat del sentiment religiós i devot, no va deixar d'haver-hi la nota humorística en aquell romiatge, com fou la de les donzelles, joves i dones, que sense el respectu permís, abandonaren els seus, comptant-s'hi entre ells gent principal.

Tres dies va durar el romiatge improvisat, ja que no tornaren els expedicionaris fins el dia 26, com si fos una jornada pròpia per al dia de Sant Joan. Foren rebuts pel bisbe i la clerecia, celebrant-se una processó a la tornada que va anar pel carrer de l'Hospital fins a la Rambla, entrant pel portal dels Ollers, seguint cap a la plaça de Fra Menors i carrer de la Mercè, en una de les quals cases residia l'emperadriu, deixant oberta la finestra de la seva estada, per on va veure Carles I el curs. De si era nombrós el seguici en dona compte el que durés la passada des de les set de la tarda fins a les deu de la nit.

Es coneix que l'anada a Montserrat no va fatigar a aquells devots, puix encara tingueren temps d'anar, pels carrers Ampie i Regombr, a la Seu i a la Capella de la Pietat, del convent de Sant Agustí, on es dissolgué la processó, tornant cada un a casa seva.

ESPIGOLAIRE

President, Antoni Tort Prat; El Secretari, Alfons Tarrés.

Senyor President de la Lliga Regionalista.

«Aquesta societat que sempre ha estat al costat d'aquesta entitat que voste tan dignament presideix, referma novament l'adhesió amb la confiança que serà la Lliga la salvadora dels destins i conviccions de la nostra terra.

Deu us guardi molts anys.

Torelló, 21 de juny de 1923. — El

President, Antoni Tort.

L'ATENEU OBRER CATALA DE SANT MARTI.

«Honorable senyor: Aquest Consell Directiu, juntament amb la seva Comissió Política, en sessió del dia 19 del present mes, va acordar per unanimitat seguir lluitant per la llibertat de Catalunya, al costat de la Lliga Regionalista.

Sentint vivament la determinació presa pel nostre «leader» senyor Cambó, li preguem que se serveixi testimoniar-li el nostre més entusiasta i sincer afecte, desitjant que l'absència sigui el més curta possible.

Volgueu, senyor President, interposar la vostra autoritat prop del senyor Duran i Ventosa, estimat consoci nostre, perquè desisteixi del seu apartament de conseller polític de LA VEU DE CATALUNYA.

Visqueu molts anys.

Ciutat, 21 de juny de 1923. — El President, Agustí Escolà; el Secretari, J. Camp.

Senyor President de la Lliga Regionalista.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

IMPROMPTU

Prevenir val més que curar

ABANS d'ahir al matí, vora migdia, tothom que tingués ulls i transités per la Rambla, pogué contemplar un extraordinari agrupament. Un carret de granaire, deturat a frec de la voravia, era custodiat per uns guàrdies d'ordre públic de peu i de cavall, gent que, per llur aspecte, semblava escollida, d'aquella que es reserva per als casos de compromís, ferrenya i malcarada. El carreter tenia una faç biliosa i dura, d'una duresa d'home d'acció, dels que afronten perills el mateix d'arma blanca que de foc. Uns mossos amb bruses llargues i altres amb gecs negres, de botons daurats, carregaven uns saquets, no de cigrons ni de mongetes, car eren pesants i transcendien cantells i gruixos ben significatius del contingut.

Era un petit comboi monetari que les circumstàncies feien parengós i suggestiu per als vianants.

Calderilla o no calderilla, quatre policies com quatre columnes — dos a les baranes i dos al peu de les rodes — romanien drets, quadrats, guaitant de reüll. I al darrera, altres tants de cavalleria; una bella escorta marcial.

El rubor encenia les cares dels barcelonins. Ni que la ciutat fos una selva infestada de saltejadors; ni que conduïssin en el carro el tresor dels Incas! Algú criticava: — Mentre s'esmerci tanta policia per a custodiar els cabals no n'hi haurà mai prou per a perseguir els lladres.

Són teories; però no em negareu que és més sensat evitar el mal que haver-lo de guarir. Custodiant carros no s'infringeix cap principi i s'eviten possibles i enutjosos errors jurídics. L'atraca ment és, mirat amb seny, prematur assaig d'una doctrina més o menys comunista. Anireu, invocant la llibertat, a posar traves a les idees? En nom de què castigareu un ideòleg impacient? El fet que avui consideren delictiu, demà pot ésser l'expressió de la justícia més justa. Els atracadors s'ho queden tot, sense deixar, a l'atraca, la part que li toca; però tots els principis són difícils. Es que pretemen que, de bell antuvi, sorgeixi la perfecció? Les conquestes més formidables de la democràcia i els invents més beneficiosos per a la humanitat, sempre resultaren, al començament, un bunyol. L'atraca d'ara, incomprès, execrat, fa les coses amb una certa inquietud i pressa, i, per tant, mal fetes. No té, encara, com els assassins, qui l'abori en el Parlament, ni és massa pràctic en aritmètica per a efectuar una divisió equitativa en pocs segons i de memòria. Però alguna consideració comença a merèixer quan, en benefici seu, les autoritats opten per la higiene i no per la cirurgia.

La força pública en servitud ortopèdica no suscita dubtes. En cap tribuna, un polític hipòcrita trobarà censure referents a la custòdia del diner, com podria trobar-ne per al càstig dels lladres. Altrament, els guardians d'un carro i uns sacs de moneda, tenen, almenys, la certesa de no inculcar cap llei humanitària ni cap fórmula jurídica. Quan s'escorta un carro, sempre s'està segur del que s'escorta, mentre que quan es desa un home, mai saben si desen un criminal o un precursor apòstol.

Però jo temo que, àdhuc aquesta delicadesa de procediments coercitius, sigui mal interpretada. No hi haurà un diputat patriota que sospiti en una maniobra separatista? No n'hi haurà un altre, gelós del credo lliberal — infrangible passi el que passi — que es queixi de l'esclavitud del diner? I els revolucionaris no trobaran que aqueixa ostentació de forces, que aqueix parengós comboi, resulta provocatiu; un desafiament burgès que cal acceptar?

PRUDENCI BERTRANA

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Escola Vidiella

El concert de fi de curs ofert als aficionats pels joves alumnes de l'Escola Vidiella, que dirigeix, com ja és sabut, la senyoreta Giró, resulta, com cada any, interessantíssim. Aquest cop, la sessió tingué lloc a la gran sala d'audicions del Palau de la Música.

Els gentilíssims deixebles de l'Escola Vidiella, les senyoretes Maria Compta, Mercè Moll, Teresa Quintilla, Encarnació Bargalló, Enriqueta Giumó, Encarnació Cachot, Elvira Maragall, Josepa Girona, Lola Robert, Teresa Castella, el nen Joan Girona i el jove Artur Sarró, interpretaren pàgines de C. E. Brunner, F. le Couppey, G. Hovrat, F. Hünter, Diabelli, Haydn, Schumann, Rossi, Bach, Mozart, Mendelssohn, Weber, Beethoven, Kleimichel, Chopin i Albéniz.

Escollint els ben orientats deixebles de l'Escola Vidiella, fins els més joves, hom rep la impressió que tots

han estat dirigits amb la més assenyada i exquisida cura. Els més menuts, fragegen ja amb sorprenent correcció. Entre els deixebles dels darrers cursos, figuren joves artistes que senten ja prou per a produccions executades.

Repetim-ho, escoltant els joves alumnes de l'Escola Vidiella, hom rep la impressió que una direcció oïlla, assenyada, regna damunt d'ells.

Felicitem a tots els joves i joves executants que havem ja esmentat, i que aplaudirem en un interessant concert, i felicitem, a més, a la senyoreta Giró, directora de l'Escola Vidiella, per l'èxit, certament merescut, dels seus distingidíssims i gentilíssims deixebles.

Generalitat

EL PRESIDENT, RESTABLER

El senyor Puig i Cadafalch es troba restablert de la seva indisposició, que l'ha mantingut dos dies illit.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

LA RESPOSTA DEL SENAT AL MISSATGE DE LA CORONA

Madrid, 23, 3 tarda.
Aquest migdia ha estat al Palau la representació del Senat, per a remetre al sobirà la contestació de l'Alta Cambra al Missatge de la Corona.

Formaven la comitiva:
Un llarg, amb quatre macers, i cinc carrocs de gala de l'Alta Cambra.

En la primera hi anaven els senadors senyors Azpeitia, Elorrieta i Corrujo; en la segona, el comte de Torrelave; en la tercera, els senyors Pérez Caballero i el marquès de Santa Maria; tots ells de la comissió del Missatge.

En la quarta hi anaven els secretaris senyors Codorniu, Ranero i Vázquez de Zaldúa, i en la cinquena, el secretari baró de Casa-Torres i el president del Senat, comte de Romanones.

Darrera, i escortant la comitiva, anava una secció d'húsars de la Princesa.

En arribar la comitiva a la Plaça de l'Armeria ha fet honors la força exterior del Palau, i la banda de música del regiment del Rei ha interpretat la Marxa d'Infants.

Al vestibul del Palau s'han incorporat a la comitiva els senadors duc de Buena, don Rafael Andrade, don Daniel López, Prádo i Palacios, Estel, González Llano, duc de Montellano, comte de Villamonte, senyors Almansa, Martín Zabala, Salazar, Guillón i duc de Tovar.

Els senadors han pujat per l'escala principal del Palau i han passat al Saló del Sol, on es trobava el Rei vestit de capità general d'infanteria.

Amb el monarca es trobaven el president del Consell de ministres i tots els ministres, a excepció dels senyors Salvatella i Villanueva, vestits d'uniforme; el gran d'Espanya, de guàrdia, comte de Bilbao; el cap del Palau, marquès de la Torreclilla; el cap del quart militar, general Milans del Bosch; el majordom, comte d'Artas; l'ajudant del Rei i l'oficial major d'alabarders.

El comte de Romanones, previa la vintena de S. M., ha donat lectura a la contestació al Missatge de la Corona.

Acabada la lectura l'ha posada en mans del Rei, el qual, a su torn, l'ha remesa al president del Consell.

ELS MINISTRES

CANVIEN IMPRESSIONS

La una i deu minuts ha sortit el president i els ministres del Palau.

Els periodistes han preguntat al marquès d'Albuernas la causa d'haver trigat en sortir.

«Heu celebrat — ha dit el president — un canvi d'impressions».

«Un canvi d'impressions?» — ha preguntat un periodista.

«Ni sisquerra «Consejo» — ha contestat el president — perquè faltaven el senyor Salvatella i Villanueva, i de més el ministre de la Guerra es trobava al gabinet militar».

«Hi ha hagut quelcom militar?» — se li ha preguntat.

«No, no; — ha contestat el president — per assumptes particulars».

Els periodistes han interrogat després el ministre de la Guerra.

«El president — li han dit — ens ha manifestat que estava vòst al gabinet militar del Rei».

«Sí — ha contestat el general Aizpura —; com que tinc pendents de signatura diversos decrets, he passat a la cambra reial a parlar amb el Rei i convenir dia de despatx. Com que el Rei no estàrà tampoc el dijous a Madrid, he acordat que anés el dimarts, o sigui el dia que em correspon despatxar».

«I després?» — ha preguntat un periodista.

«Ha assistit vòst al canvi d'impressions amb els altres ministres?»

«Sí — ha contestat el general —; després de parlar amb el Rei he tornat on estaven els ministres i he assistit al canvi d'impressions».

DE GOVERNACIÓ

El sots-secretari de Governació ha manifestat aquesta tarda que les notícies de Barcelona no acusaven cap novetat.

El general Primo de Rivera ha arribat a Barcelona.

El ministre ha conferenciat telefònicament amb el governador interior de Barcelona.

Praguntat sobre el substitut del senyor Barber, ha dit el sots-secretari que no creia es fes la designació fins després que l'assumpte sigui tractat en el Consell de ministres del dijous.

«Resistent — de la el senyor Guillón — no corre presa la designació, perquè el governador interior, és una persona molt intel·ligent, que ho fa molt bé».

Respecte la situació a Sevilla ha dit el sots-secretari que la tranquil·litat era completa.

Els obrers es disposen reprendre el treball davant el requeriment que els va fer el governador i l'amenaça que els dirigi de suspendre la vista de la causa de Constantina si no representen el treball, puix els Tribunals no podien actuar sota aquella coacció.

VAGA D'EMPLEATS DE BANCA I BORSA

Madrid, 23, 4'15 tarda.

A migdia s'han declarat en vaga els empleats del Banc Urquijo.

A les deu del matí ha estat presentat un escrit signat pel Sindicat d'empleats de Banca i Borsa demanant la cessantia d'un cap de negociat de cognom Vava.

El motiu d'aquesta petició és l'haver-se donat de baixa en el Sindicat l'esmentat senyor.

L'escrit deia que la vaga seria declarada a dos quarts d'onze, en cas d'una resposta negativa.

Els alts caps del Banc, després d'estudiar el document, han contestat que per estar absents els consellers, no podien reunir avui la comissió executiva, i, per tant, fins dijous vinent no podien respondre a la petició formulada.

La resposta no ha estat acceptada per la comissió del Sindicat i immediatament s'han donat les ordres, abandonant el treball tots els empleats sense que ocorregués cap incident.

Els serveis han quedat atesos per l'alt personal, pagant-se els talons i xecs que s'han presentat al cobrament.

Segons diuen els vaguistes, el motiu de la petició és haver sabut que el senyor Vava es donà de baixa del Sindicat mitjançant l'ofertament del Banc d'èsser ascendit.

Els vaguistes guarden una actitud correcta, no havent ocorregut cap incident.

VAGA DE CONDUCTORS I COBRADORS D'AUTOMOBILS

Sollicitant augment en els jornals que cobren, a la una de la tarda s'han declarat en vaga els conductors i cobradors dels autobusos del servei públic.

Els trajectes que recorren els autobusos són custodiats per parelles de la guàrdia civil de cavalleria i infanteria.

L'empresa reorganitza els serveis perquè aquesta mateixa tarda circulin alguns cotxes en les principals línies, conduïts per esquirols.

LA QUESIÓ NOTARIAL

Diu «El Imparcial»:

«La manifestació que mol notaris espanyols feren dies enrera davant del ministre de Gràcia i Justícia, demanant la immediata reforma del seu Reglament orgànic, ha despertat recels en certs sectors de l'opinió catalana i inspirat a LA VEU DE CATALUNYA un error lamentable que cal esvair».

No ha d'intranquil·litzar-se l'opinió catalana.

La Unió Notarial no demana cap reforma en el Reglament orgànic, contrària a l'ús del català, ni que estengui al dret civil de les regions. Al contrari, desitja que en aquest punt es facin totes les concessions, perquè el pleter regionalista és completament agè al programa de la Unió, que està integrada per més de la meitat dels notaris de Catalunya i per gairebé la totalitat dels del país.

VAGA SOLUCIONADA

Madrid, 23, 5'15 tarda.

En les primeres hores de la tarda el comitè de vaga del personal dels autobusos, ha conferenciat amb l'empresa.

A la reunió sembla que s'ha arribat a un acord, concedint l'empresa algunes millores, les quals han estat sol·licitades pels obrers; per tant, sembla que el comitè ha girat les oportunes ordres per a reprendre aquesta mateixa tarda el servei.

LA COMISSIÓ DEL TREBALL

senatorial del Treball.

Ha quedat constituïda la comissió. Han estat nomenats: president, el senyor Palomo; vice-president, l'ex-ministre comte de Lizarraga, i secretari, el director de la direcció general d'Estadística, senyor Monpeón.

La comissió estudiarà immediatament els projectes de credit agrícola, propietat territorial rústica i emigració.

EL CENS DE BARCELONA

El senyor Larroux, acompanyat de dos regidors de Barcelona, ha visitat el director general d'Estadística per a protestar contra la proposta d'exclusió de 17 mil electors del cens d'aquella capital.

El senyor Monpeón els ha pregat que donin forma legal a la seva protesta, a fi de traslladar-la a la Junta Central del Cens.

«EL DEBATE»

«El Debate» comenta el discurs del senyor Rahola i diu que el problema social el tracta doctrinalment i els temps no estan perquè el Parlament s'entretengui en discussions acadèmiques.

Per això no se sabé clarament el que opina el senyor Rahola sobre la qüestió social; però en canvi, expressa clarament el pudor que als regionalistes els mereix el Govern.

No encerta el duc d'Almodóvar a posar-se a to amb el tema, i obtingué del senyor Rahola una justificadíssima repulsa i seguí un diàleg que no fou congruent un sol instant.

Ah, però el senyor Besteiro acudí en defensa del banc blau i el teoritzant del socialisme actuà de diputat ministerial i atacà el senyor Rahola perquè s'havia atrevit amb el Govern.

Rugí la majoria, àvida d'ocasions per a hostilitzar els regionalistes.

En mig de l'esclat, el senyor Pla i Deniel increpava els vociferants: «Sespaarders».

Tenia raó el diputat regionalista. Espectacles com els que veiem a l'últim Congrés en les últimes sessions, ha de causar a Catalunya un efecte desastroso. En especial, la incomprensió del Govern, o, almenys, de la seva representació en el banc blau, no atenuarà el moviment antipatriòtic a Catalunya; al contrari, serà un agent eficaç de separatisme.

ASSEMBLEA DE FUTBOL

Madrid, 23, 6'15 tarda.

Ha començat les seves sessions l'Assemblea ordinària de la Federació Nacional de Futbol, sota l'apresidència d'En Juli Rute.

La Federació Regional Catalana està representada pels senyors Cabot i Salvat.

Els Col·legis d'Àrbitres estan representats pel senyor Bru, de Catalunya, i el representant de la regió del Centre.

S'acorda admetre en la Federació Nacional a la Federació Cantàbrica.

Després de tractar-se d'altres assumptes de menys importància, el senyor Rute dona compte dels incidents que precediren a la designació d'àrbitres de la final del campionat d'Espanya del grup A. En quant al del grup B manifesta que no hi va haver dificultats per a la seva designació.

Es presenten els comptes d'aquestes dos parts finals.

Les del grup B donen un dèficit de 1.74'25 pessetes.

En canvi, els comptes del grup A, per la poca claredat amb que estan redactats, produïxen una llarga discussió, i allavors, el senyor Cabot, representant de Catalunya, sol·licita i que l'autoritat per a refer-les en forma més comprensible. Per a revisar-les intervinen els representants de Biscaia, Guipúscoa i Centre.

La representació de Catalunya proposa que les 8.000 entrades que va sol·licitar l'Europa per al partit final del campionat d'Espanya se li cobrin a mitjà de preu, proposta que és rebutjada.

BARCELONA

L'enterrament

del Sr. Albiñana

Si gran ton l'exasperació popular quan el veté caure moribundament fent damunt la vorera de la Plaça d'Urquijona, més grandiosa i anònima ha estat la manifestació de dol que Barcelona li ha tribuat, al moment de portar les seves despulles mortals a sa darrera estada.

A primeres hores de la tarda, corrent el carrer estava atapeït de gema, i es dirigien a la casa mortuòria, situada al carrer de Mallorca, entre la Rambla de Catalunya i carrer de Balmes.

guardia urbana, abillats del gran ció. El vestibul, escales i tot el grandios pis on habita la família Albiñana, estava ple de personalitats distingides. Les senyores omplien diverses sales. Seria tasca llarguissíma anomenar totes les que hi havia. Ben bé es pot dir que hi era tot Barcelona.

Com ja vàrem dir, malgrat haver cessat ja fa temps de regidor el senyor Albiñana, atenent les circumstàncies que han determinat la seva mort i responant al sentiment de la ciutat, s'acordà tributar-li els honors pòstums de regidor en exercici.

S'ha organitzat el seguici, format per cinc batidors de cavalleria de la guàrdia urbana, habillats de gran gala; gran nombre de nens i nenes de Sant Joan de Déu, portant ciris; seccions de jardiners municipals, urbans, vigilants, guàrdies urbans armats i bombers.

La Banda municipal, que durant el curs toca les marxes fúnebres de Beethoven i de Chopin.

Tota la Comunitat de Beethoven, amb creu alçada, i gran nombre d'escolanets amb atres enceses a l'entorn de la caixa mortuòria, fets amb fusta d'olivera pulimentada.

Anava posada damunt d'un baiart, i el portaven a pes de braços els empleats de les diverses entitats a les quals l'Albiñana dedicava sa poderosa intel·ligència i incansable activitat. A darrera seguí una nodrida representació dels esmentats treballadors.

Seguí el cap de dol de la Junta d'Obra de la parroquia, a la qual pertanyia el finit. El formaven el marcer, els senyors econòm de la parroquia, el comte de Lavern i el senyor Manresa, cap de Negociat de l'Ajuntament.

Venia, després, el cap de dol de les autoritats, format per l'alcalde, senyor marquès d'Alfella, el senyor Valles i Puigals (que representava En Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat, que ha sentit molt no poder concórrer a l'acte, pel seu estat de salut); el general Mercader, en representació del capità general, i el representant del comandant de Marina; el cap del Sometent, general Lapeira i els seus ajudants, i el pare Decadot, en representació de l'Abat de Montserrat.

Els regidors senyors Maynés, Blaiot, Plaça, Tusell, Nadal, Vilaseca, Melons, Sansalvador, Bremon, Guaro, Sabat, Escaló, Massot, Tomás, Esteve, Quirós, Doménech, Viza, Marial, Degollada, Tusquets, Junyent, Arquer, Bontas, Marraco, Iglesias, Navés, el secretari senyor Planas, el cap del cerimonial, En Manuel Ribé, qui auxiliat per tots els individus de l'oficina, ha tingut cura de l'organització del luctuós acte.

El cap de dol de la família el formava el desolat don Joaquim, pare del finit, els seus cunyats En Lluís Argemí, En Vicens Damians i En Josep Font, mossèn Roca, de Betlem, i tots els nebots i cosins, i seguí una multitud, en la qual es veïen personalitats distingides en tots els ordres de l'activitat de la vida barcelonina. Hi havia nuclis d'entitats, a les quals pertanyia el finit, i una munió de benemèrits de ciutadans.

El seguici ocupà el passeig central de la Rambla de Catalunya, en una llarga extensió. Aquesta via estava plena de gema en les raes laterals amb tal intensitat que calgué interrompre momentàniament la circulació de carruatges. Els balcons estaven plens també d'espectadors.

En entrar a la Rambla de Canaletes, la caixa mortuòria fou posada al sumptuós carruatge de plomalls negres, voltat de criats vestits a la Federica.

I arreu hi planava un silenci cor-prenedor, sols la música hi ressonava amb les punyents notes de les marxes fúnebres dels dos grans músics Beethoven i Chopin.

Ni un crit, ni un moviment descompassat hi hagué en aquella gema, commosa per la dolorosa des-gràcia de la ciutat.

Per la part esquerra de la Rambla anà cap a l'església de Betlem, la qual estava tota ella severament en-dolada i il·luminada amb atres de

cera groga; la Comunitat hi entonà altra absolta i el seguici, pujant per la part dreta de la Rambla, anà a la Plaça de Catalunya.

El cap de dol se situà prop de la Ronda de la Universitat, i tot el seguici va pendre comiat. Com que hi havia tan grossa gema, la concurrencia desfilava en massa, i sols s'indueva amb un acotament de cap a l'adolorida falda si autoritat.

La desfilada durà llarga estona.

Ha estat una manifestació de dol de les més grandioses i punyents que ha fet la ciutat.

Que Déu es digni rebre a la seva Santa Glòria l'ànima del nostre estimable amic i company, honorable ciutadà de bondados cor, i de virtut exemplars. A la seva desolada família li desitgem una cristiana resignació i servei-li de benígn la part grandiosa que la ciutat ha pres en el dol, acompanyant-lo en el sentiment i en pregar per l'ànima del finit. A. C. S.

Més de la situació a Barcelona

UN ALTRE ATRACAMENT

5.000 PESSETES ROBADES

Aquest matí, al despatx del taller de litografia i anquadernacions de H. Miralles, Bailén, 51, estava el caixer comptant diners destinats a pagar el setmanal dels treballadors.

De sobte, entraren tres individus pistola en ma, donaren l'ordre: «mens en l'aire», s'apoderaren dels diners, unes 5.000 pessetes, i se'n naren, sense deixar d'apuntar les almes fins que estiguessen fora del local.

INTENT D'ATACAMENT

Al migdia d'avui, uns empleats municipals sortiren de Casa la Ciutat amb algunes quantitats de diners en sacs, en direcció a les oficines d'arbitris del carrer de Bellafila.

A la cantonada del carrer de la Ciutat, un subjecte s'acostà a un dels empleats i li preguntà la direcció d'un carrer. A la vora hi havia altres tres subjectes que semblava que acompanyessin el preguntat.

Els empleats, sense dubie per haver notat alguna maniobra estranya, no trocediren prudentment.

UN DETINGUT PER FER COACCIÓ

Al carrer de Méndez Núñez, un capità de l'exèrcit detingut, al matí d'avui, a Miquel Folch, de 28 anys, perquè amenaçava un home d'estar que portava un paquet gros a coll.

El detingut fou lliurat a una parella de seguretat que el conduí a la delegació.

PER LA FAMÍLIA

DEL NOI MEDIÀVILA

Suma anterior. 1.38'75

T. C. 5'00

Total. 1.38'75

Denúncies

Don Pau Adolf Eggimons ha presentat al jutjat una denúncia contra un corredor de joles, el qual ha desaparegut amb joles que li veu comtat perquè les venegués i que valen 300 pessetes.

Donya Eulàlia Ribet ha donat compte de la desaparició de la minyona que tenia, coincidint amb la desaparició d'un anell segell d'or que val 300 pessetes.

Incendi

Aquesta tarda s'ha calat foc al garatge dels autobusos que hi ha al carrer de Napoleó, cantonada a Provença.

S'han mig cremat dos autobusos.

El foc ha estat dominat aviat.

Arribats

Aquest matí han arribat de Madrid els senadors senyors Durán i Ventosa, Ferrer-Vidal i marquès de Camps i els diputats a Cortes Mores i Galdic i Roca.

La qüestió catalana a les Corts

(Discurs pronunciat a l'Alta Cambra pel senador nacionalista En Lluís Duran i Ventosa el dia 21 de juny de 1923)

(De l'extracte oficial de la sessió)

Abreix la sessió a las tres y treinta y cinco minutos.
El señor RESIDENTE: Tiene la palabra el señor Duran y Ventosa.

EL CONCEPTO DE LA RESPONSABILIDAD

El señor DURAN Y VENTOSA. — Señores senadores, vivimos desde largos meses ha en la preocupación constante del problema de las responsabilidades. Diríase que unos y otros estamos bajo la obsesión de las culpas ajenas; pero quizá haya llegado el momento de que pensemos también un poco en la posibilidad de las culpas propias, sobre todo cuando no se trata de las responsabilidades de carácter militar o de carácter administrativo, que pueden ser responsabilidades de carácter criminal y, por consiguiente, que envuelven un delito, sino que se trata de responsabilidades de carácter político. No olvidemos que en la mayor parte de los casos, estas responsabilidades provienen, más que de actos, de omisiones; que ha de ser muy raro el caso en que el hombre político de mediana solvencia cometa una responsabilidad por haber realizado algún acto en perjuicio notorio de su país; pero, es muy fácil suceder frecuentemente, que sin intención de causar un daño, por omisión se haya causado un daño más grave todavía que con el acto directo que, en términos jurídicos, llamaríamos negligencia; es lo que en las cosas políticas suele ocurrir por omisiones, en las que pueden intervenir todos los que se sientan, se han sentado y se sentarán en el banco azul, y nosotros, los que no nos hemos sentado, también podemos tener esa responsabilidad por no haber llamado en su día la atención de los Gobiernos sobre la necesidad e inmediata solución de los problemas tan importantes para el país. Pensemos todos cuán diferente no sería la situación de los unos y de los otros, cuando se habla de lo ocurrido en Marruecos, si alguien pudiese decir: «Yo advertí en tal fecha que sucedería esto o lo otro o lo de más allá». Y cuán diferente sería también la de aquellos que, con justicia o sin pasión, han sido inculcados y se les ha de exigirles responsabilidades, si pudieran asimismo excusarse con que nadie les llamó la atención de una manera expresa y categórica sobre las omisiones y negligencias que hubieran incurrido. Y si esto sucede, señores senadores, cuando se trata del problema de las responsabilidades de África, pensemos que esto puede ocurrir en todos los restantes, numerosos y gravísimos problemas que afectan a la totalidad de la vida política de España.

COMPLEXITAT DE LA VIDA PÚBLICA

Diríase que el horizonte político de la opinión española es tan limitado, que cuando tiene una preocupación por un asunto determinado, puede prestar atención a los detalles. Esto ocurre en España, y ha de ser doloroso confesarlo, cuando no es ciertamente lo que ocurre en todos los países de Europa, que en todos los países hay planteados muchos, muy distintos y muy diversos problemas, y la opinión (naturalmente, cada cual con sus propias preferencias) atiende a todos; pero aun aquellos momentos en que la opinión pueda estar distraída y se fije exclusivamente en uno solo de estos problemas, es la obligación de los gobernantes el preverlos todos, que son los que han de pensar a cada instante en las posibles consecuencias de sus omisiones, no por miedo a la responsabilidad a que ha de ser antes alusión, sino en cumplimiento de su propio deber, y con conciencia de la responsabilidad de todo aquel que ocupa un cargo en el Gobierno contrae ante la historia de su país.

Ya comprenderéis que este ligero

biemas. Y permitidme ahora, señores senadores, los que me conocéis de las otras Cortes y los que me oís hoy por primera vez, que os pida en estos momentos una paciencia que sea tan grande como vuestra benevolencia y vuestra amabilidad. Se trata de un asunto vidrioso y delicado, que en todo momento, el tratarlo en los salones de sesiones del Parlamento se presta a herir susceptibilidades de una y otra parte; pero yo os ruego que penseis que tal podrían andar las cosas, que fuera esta, señores senadores, nuestra última intervención parlamentaria, y aunque sea solamente en atención a esta eventualidad, llamémosla testamento, creo que tengo derecho a solicitar de todos vosotros la mayor benevolencia, y que no os dejéis llevar de vuestras susceptibilidades, que yo respeto, pero deseando que os hagáis cargo de la difícil situación en que me encuentro.

EL PROBLEMA NACIONALISTA DE CATALUNYA

Evidentemente comprendéis desde luego, por estas palabras, que me refiero al problema nacionalista de Cataluña, que existe desde hace muchos años, que se ha planteado en muchas ocasiones en esta y en la otra Cámara, que ha tenido — he de reconocerlo noblemente — en algunos momentos un principio de solución, pero que, por circunstancias diversas que precisamente he de venir a exponer, se encuentra en estos instantes en un estado de verdadera gravedad.

He de confesaros que a todos los que nos interesamos por propias convicciones o por las convicciones adversas, que afectan del mismo modo a este problema, habiéndonos llamado la atención que un Gobierno constituido en su totalidad por personalidades ilustres, que habían dado ya su opinión de una manera precisa y categórica, la mayor parte de ellas con hechos, las demás con opiniones acerca de este problema, se haya presentado al Parlamento sin traer solución alguna al mismo, y sin querer plantearlo siquiera. Nos ha causado asombro, extrañeza y dolor ver que ni en el Mensaje de la Corona, ni en las declaraciones sucesivas que ha hecho el Gobierno, ni en ninguno de los discursos que se han pronunciado en la discusión tan eminentemente política del Mensaje, se haya hecho la menor alusión al problema de Cataluña, como si éste no existiera, como si no pasara nada, como si hubiera desaparecido el magno problema de las aspiraciones nacionalistas, agravado hoy por las cuestiones de orden público en Cataluña. Me propongo no personalizar en absoluto, y quiero separar de mi ánimo todo lo que pueda ser empujamiento en cualquier aspecto este debate; pero he de manifestar que ha debido llamarnos la atención que un Ministerio presidido por mi queridísimo amigo particular el señor marqués de Alhucemas, que se había significado emitiendo una opinión propia en una solemne sesión histórica del Congreso de los Diputados, hace menos de cinco años, dando la solución que a su entender, debía tener el problema de Cataluña, presidiendo este Gobierno haya creído que estos cinco años, en vez de deber precipitar la solución misma del problema, hayan producido como consecuencia el suprimirlo en absoluto de la preocupación de los hombres públicos. Un Gobierno en el que al lado del señor marqués de Alhucemas figuraba el señor conde de Romanones (ruego a la presidencia que no se moleste si traigo al debate su nombre, que si bien S. S. como presidente ha de ser respetable y estar por encima de todas las luchas del partido, como ministro de entonces he de aludirle), un Gobierno en que estaba el señor conde de Romanones, al cual los nacionalistas catalanes le debemos siempre la gratitud de haber realizado el acto más práctico que se podía realizar para llegar a una solución patriótica y armónica del problema de Cataluña con la creación de aquella Comisión extraparlamentaria; un Gobierno del que formaban parte incluso los señores Alba y Gasset, que constituyeron miembros ilustres de

aquella Comisión extraparlamentaria que propuso una solución que no por que no fuera aceptada por nosotros debe ser menos merecedora de respeto y de atención; un Gobierno del cual formaba parte el señor Alcalá Zamora, que fué en el Congreso presidente de la Comisión dictaminadora del proyecto de ley que había sido producto de las tareas de aquella Comisión extraparlamentaria; un Gobierno constituido por todas las altas personalidades de la concentración liberal; un Gobierno del cual formaba parte también una representación del partido reformista, acaudillado por don Melquíades Álvarez, que en su propaganda había hecho tan substancial la afirmación de la autonomía catalana y de la autonomía vascongada, que había declarado hace pocos años que sin estas premisas sin la obligación precisa de resolver este problema, él creía que no podía acercarse al Poder; un Gobierno constituido por todos estos elementos de la concentración liberal, cuando estaban todos juntos y cuando no podían pensar ni contar — así lo creo al menos; ellos se desmentirán en todo caso — con la oposición de las distintas fracciones o partidos conservadores, ha creído que precisamente en estos momentos no debía ni siquiera plantear, ni siquiera aludir al gravísimo problema de las aspiraciones de Cataluña.

L'ACTITUD EVENTUAL DEL GOVERN

Temo, señores senadores, una contestación del Gobierno, y porque la temo, me anticipo a ella; temo que el señor presidente del Consejo, si tiene la bondad de contestarme, me diga que este problema es uno de los muchos interesantes, gravísimos problemas que embargan la atención del Gobierno; que son tantos los problemas que deben preocuparle, son tantas las gravísimas cuestiones a que ha de atender, que aun preocupándose extraordinariamente de esta, no tiene medios de poderla resolver en el día de hoy; pero que, no obstante, no tiene otro pensamiento ni otra preocupación. ¡Ah, señor presidente del Consejo! Si es esta la contestación que S. S. hubiera pensado darme, yo le ruego encarecidamente, por el amor de todos a la causa común, y ante el deseo de una solución armónica, que no me la dé; denos una negación absoluta, completa, categórica; diga que el Gobierno actual entiende que no se ha de plantear este problema, o diga que se propone realmente resolver este problema, mas no me diga que piense en esto, que se preocupa de esto y que nos quiere mucho, pero que no puede hacer nada.

De este Gobierno, y perdonad esta mezquindad del concepto en que voy a entrar ahora, forman parte ilustres abogados. Pues bien, los abogados, y no voy a hacer propaganda de la profesión, no tenemos el derecho de decir que nos preocupamos de un asunto, pero que no lo podemos estudiar en un momento dado. A un cliente que nos confía un asunto, si no lo podemos dedicar nuestra atención, le diremos que se vaya a otro despacho. Pero como los Gobiernos no se pueden ir a otro despacho, han de pensar que los problemas políticos tienen que ser resueltos conforme se presentan, que la política no es un «sport», no es un simple entretenimiento en el cual guepa poder graduar el interés de los asuntos; sino que cada uno de éstos ha de ser resuelto en un momento preciso, y la inoportunidad en el planteamiento y en la solución de los problemas es una de las causas que más frecuentemente hacen imposible su solución.

Yo habré de preguntar al Gobierno — y éste es el objeto de mi intervención — si en absoluto entiende que existe un problema nacionalista en Cataluña, o si entiende que este problema no existe; y como lo último no lo creo posible, le habré de preguntar si va a plantearlo y a iniciar una solución, o si cree que sólo en determinadas circunstancias y con los apremios de un carácter a que me referiré después, debe intentarse la solución de este problema. Y digo que no puedo creer que se niegue la existencia de este problema, porque me parecería que después de más de

veinte años que hace que se discute en una y otra Cámara, desde los tiempos del Dr. Robert, crearía, digo, una necesidad ni intentar discutir si el problema existe o no. Pero que hoy tiene mayores caracteres de gravedad lo demuestran los hechos.

LA REALITAT POLITICA DE CATALUNYA

He de empezar por advertiros que no quiero plantear el problema en su aspecto doctrinal, pues no estamos en una Academia ni en un Ateneo, sino que estamos en una Asamblea política, y la política actúa con hombres y sobre hechos; y así, a los hombres y a los hechos hemos de referirnos.

Precisamente acaban de constituirse estas Cortes; ha habido unas elecciones generales, y en ellas se ha dado el caso, repetición, al fin y al cabo, con distintos matices, del resultado de otras elecciones generales en Cataluña, de que han sido elegidos por allí, en su inmensa mayoría, representantes de las distintas modalidades nacionalistas. Pero ha ocurrido algo más, y es que ha aparecido con gran pujanza una fuerza electoral nueva, una fuerza electoral que, como no tiene representantes aquí, yo no quiero definir. No he de decir si ellos ostentarán definitivamente el carácter o la denominación de separatistas; cuando vengan, ellos lo dirán. Lo que sí puedo afirmar desde luego, interpretando el sentido de sus propagandas, es que representan el matiz radicalmente nacionalista, y que sostienen — y esto ha sido la base de sus propagandas — la negación absoluta de toda esperanza y de toda confianza en una solución armónica del problema de Cataluña dentro del Estado español. ¿Esto, ¿no os dirá nada? ¿No significa nada?

El resultado de las elecciones «provinciales» importa mucho, por las personas que han sido elegidas y por su característica política, e importa más por el estado de conciencia que revela, y este estado de conciencia es el que, desgraciadamente, no ha llegado bastante a vosotros, no ha llegado bastante a la opinión de este centro de España; pero tiene mucha gravedad — no lo dudéis — que la misma elección de los diputados y de los senadores para una y otra Cámara.

Es un hecho cierto que en Cataluña se ha ido formando (no vengo a decir si con justicia o con injusticia; quiero elevarme por encima de estos juicios) un criterio del cual participa el 95 por 100 de los ciudadanos, que tienen conciencia de sus ideas, acerca de que no hay la posibilidad de que se resuelva este problema amigablemente; que son inútiles todos los esfuerzos que hagamos nosotros, los que aquí y allí, mas allí que aquí todavía, representamos el sentido de la solución armónica, por lo cual se nos trata como a unos ilusos que tenemos confianza en la solución armónica; y se nos dice en todos los tonos, en la Prensa, en los discursos, y lo que es peor, en las conversaciones entre particulares, que somos casi unos imbéciles, cuando después de esta experiencia creemos en la posibilidad de una efusión, de un movimiento de concordia, de una solución que armonice lo que estimamos que es mejor para Cataluña y para el resto de España.

Y nos encontramos así, señores senadores y señores del Gobierno, en una situación que no os expongo por lo que personalmente nos sea difícil a nosotros, porque personalmente, egoístamente, no nos preocuparía; después de haber cumplido con nuestro deber, nosotros sabemos el remedio que les toca a los políticos que se consideran fracasados. Muchas veces, el fracaso, cuando no se entiende que es por culpas propias, antes honra que perjudica; egoístamente, sobre todo, muchas veces resulta un beneficio propio. Pero ahora no me considero con este derecho, ni tampoco mis compañeros de minoría nacionalista; nosotros hemos creído que era nuestro deber (y lo primero es cumplir el deber) venir aquí a exponeros claramente, honradamente, esta situación. Vosotros juzgaréis, y espero que lo haréis con la menos suma posible de prejuicios, ya que no podéis tener hasta este momento

los antecedentes necesarios para formar vuestra opinión.

No quiero creer, señores, que desde los bancos del Gobierno se me conteste diciendo que el problema catalán no existe; pero por si esto se dijera, yo he de llamar la atención del Gobierno y de todos los señores senadores acerca de otro hecho que tiene tanta fuerza como la opinión consistente manifestada en un período electoral, como esta otra opinión íntima y subconsciente que se manifiesta en todo el estado de ánimo de la gran masa catalana de todos los matices, incluso de los que combaten el nacionalismo. Y si esto no fuera bastante, digo que os he de llamar la atención acerca de un hecho que quizá os impresione algo más, y es el de que la prueba de que el problema catalán existe la encontraréis en las dificultades con que tropezais siempre para la solución de los otros problemas, que aunque aparentemente revistan carácter distinto del nacionalista, tienen una relación directa y extraordinaria, constitucional, substancial con el problema mismo nacionalista.

LA TRAGEDIA DE BARCELONA

Y me refiero a lo que aquí llamáis (en Barcelona lo llamamos con distintos nombres, pero el principal es la «tragedia de Barcelona») el problema del terrorismo. Os confieso que al aludir a este problema siento mi ánimo embargado por la emoción, porque emoción ha de causarnos a todos los que vivimos contentamente en Barcelona, los que tenemos allí nuestras familias, nuestros amigos, nuestros intereses, la triste noticia diaria que aparece en los periódicos, como la fecha y como el santo del día, del atentado del día, cuando no es el atentado doble, triple o cuádruple; y con mayor motivo ha de causarnos gran emoción la noticia que en estos momentos acaban de darme en los pasillos, de que esta misma mañana ha sido vilmente asesinado un entrañable amigo, el señor Albiñana, en circunstancias extraordinarias, en plena plaza de Urquinaona, en uno de los sitios más céntricos de la ciudad, en una hora en que es muy grande la circulación y en un lugar constantemente lleno de agentes de Policía armados; en estas condiciones se ha perpetrado este crimen, que representa, no un delito más en esta larga serie de ellos, que a vosotros os está avergonzando y a nosotros llamándonos de tristeza y de dolor. (El señor Maestro: Tristeza a todos.)

EL PROYECTO DE LA TINENÇA D'ARMES

Sin ánimo, lo he dicho antes y he de realizar esfuerzos para ello, de empujamiento este debate en ninguna forma, he de hacer una ligera alusión, que no quisiera que fuera molesta para el señor ministro de Gracia y Justicia, que seguramente está de acuerdo con el Gobierno todo; y es que no se hará la ilusión de que con este proyecto sobre la tenencia de armas habrá resuelto el problema del terrorismo. Pues si no se trata más que de añadir un delito más a la larguísima lista de ellos que constantemente quedan impunes, ¿qué vamos a conseguir? Si no se trata de definición de delitos! Si de lo que se trata es del castigo de los delitos, y parece que el Gobierno se preocupa de añadir un delito más! ¡Estará bien; estará mal; servirá de algo esta ley? Lo veremos. Cuando se discute, si tenemos el honor de seguir formando parte de esta Cámara, nosotros diremos nuestra opinión como es justo y es debido; pero, por de pronto, quiero creer que no se hará la ilusión del Gobierno de S. M. de que con un proyecto de ley de esta naturaleza haya encontrado el remedio para mal tan grave, para una tragedia tan horrenda.

EL PROBLEMA DEL TERRORISME I EL PROBLEMA NACIONALISTA

Ha existido una leyenda, de las pocas que, leyendas o equivocaciones, son comunes a Madrid y Barcelona; que suele suceder que lo que parece como una verdad allí, es

aquí un error, i viceversa... La leyenda errònea consistia, a mi juicio, en separar el problema del terrorismo del problema nacionalista de Cataluña. Claro es que son dos problemas distintos; pero su ligazón es tan grande, que yo desearia poder llevar a vuestro convencimiento la necesidad absoluta de no apartarse jamás de la precisión de resolver, si no conjuntamente, al menos con una orientación común, el uno y el otro de estos problemas.

Allí se dice — aquí entra ya la leyenda y no hago más que exponer, y por ello os ruego que no se extienda vuestras susceptibilidades — allí se dice que en Madrid, para combatir muchas veces las tendencias nacionalistas, que se han calificado siempre de separatistas cuando no lo eran, se había excitado el sentido de las reivindicaciones obreras y se había provocado, incluso, en muchos casos, el terrorismo mismo. Y yo recuerdo, y quizás algunos de vosotros lo recordareis también, aquella leyenda general, de la que, naturalmente, éramos unos cuantos los que no participábamos, de que las bombas, en aquel célebre período de las bombas, se ponían en las calles de Barcelona por impulsos llegados de Madrid. Yo no lo creo, como es natural, pero era una creencia general. Y esta creencia general obedecía a pensar que eran dos problemas separados y que podía entorpecerse la marcha ascendente de las aspiraciones nacionalistas dando un impulso mayor a las aspiraciones de carácter obrero. Ahora yo os dire que puedo equivocarme; pero a mí se me antoja que estos dos problemas no son más que dos caras, dos facetas, de un mismo cuerpo; que el problema es el mismo: el problema de Cataluña, la cual necesita una solución para su problema sustancial, orgánico, que le hace pedir la autonomía, y para el problema de su vida económica, industrial y social, que da origen a todas estas reivindicaciones obreras. Si queréis, serán enfermedades distintas, pero son enfermedades de un mismo cuerpo. Y dentro de esta comparación de las enfermedades (y que me perdonen los médicos si digo algún error patológico extraordinario), se me ocurre que es como si un enfermo de tuberculosis, que es una enfermedad sustancial y orgánica, se contagiara de unas fiebres tifoideas y se pretendiera curarle de esta dolencia olvidando que padece también la tuberculosis, o se atendiera, simplemente, la tuberculosis olvidando que tiene las fiebres tifoideas; una medicación que no atendiese al estado del enfermo y a la relación de una y otra enfermedad, inevitablemente produciría la muerte del mismo.

Este es el caso de Cataluña, y por eso no os hagáis ilusiones ni los que ahora ocupáis el Gobierno, ni los que hayan de ocuparlo mañana; no os hagáis ilusiones, que no podréis resolver el problema del terrorismo si no tenéis una orientación precisa, clara y categórica en cuanto al problema orgánico del nacionalismo.

ELS CONFLICTES SOCIALS

El problema social existe en Cataluña, como existe en todos los países del mundo: al fin y al cabo, en cuanto pasa nias sociedades políticas de un rudimentario estado a la civilización, en cuanto pasan, sobre todo, del período, casi diríamos del pastoreo al industrial, porque en el período agrícola también se presentaba ya la cuestión social, se han de plantear, necesariamente, los conflictos entre el capital y el trabajo y la inteligencia, que ha de armonizar los intereses del uno y del otro. Esta ocurren en todos los países; no se podrá decir, pues, que el problema industrial, que la cuestión social en Cataluña es un caso raro que no existe en ninguna parte del mundo.

Però fijémonos en lo que sucede en el resto del mundo. Porque se dice a veces: Es muy difícil garantizar la seguridad en Barcelona, porque Barcelona es una gran ciudad. ¡Ah!, señores senadores, pero ¿y Londres? Londres es una ciudad que tiene diez veces más habitantes que Barcelona, y no obstante, se circula allí libremente, y no ocurre, no digo lo que ha ocurrido esta mañana en Barcelona, sino casi nada de lo que ocurre constantemente en Barcelona y en tantas otras ciudades de España. Se alega también: Es que Cataluña es un país industrial, y es muy difícil evitar las exageraciones de los unos y de los otros, las mezquindades — se dice a veces — de los patronos; el deseo natural de ganar más jornal de los obreros; los países industriales han de estar aquejados, a

cambio de otras ventajas, del inconveniente de este problema. Pero ¡es Cataluña, acaso, el único país industrial del mundo? No son países industriales Inglaterra, Alemania, Francia y los Estados Unidos? Y allí se resuelve este problema, y se resuelve con cierta facilidad. Han pasado sus crisis, es lógico; pero no les ha sucedido lo que acontece en Cataluña, que desde hace treinta años, desde el atentado inicial anarquista contra el ilustre general Martínez Campos, en el año 1893, hemos pasado todo ese período en una zozobra continua sin que jamás se haya encontrado remedio al problema; al contrario — con dolor os lo digo — cada día está más agravado, cada día está en peor situación.

Se dice algunas veces asimismo: Es que Barcelona, por su situación en el Mediterráneo, por ser puerto, por ser una ciudad mercantil, tiene la desgracia, a cambio de otras ventajas, de recibir todos los detritus de la parte occidental de Europa. ¡Ah, señores! ¡Y Buenos Aires, que recibe los detritus, no ya del Mediterráneo, sino todos los que de la lejana Europa, y aun cuando pasó sus crisis, resuelve su problema, acabando el terrorismo en Buenos Aires, que es una ciudad de mucha mayor población que Barcelona y que recobra la paz, no con la facilidad que ellos desearan, pero sí con una mano firme?

CAL GOVERNAR O DEIXAR GOVERNAR

¿Por qué todo esto? Sencillamente porque en los demás países del mundo hay Gobiernos, porque todo el problema de Cataluña consiste en que se gobierne, y por eso la opinión general absoluta, precisa, categórica de todos los catalanes, desde la Unión Monárquica Nacional a los separatistas, todo el mundo conviene en lo mismo: o que se nos gobierne bien o que se nos deje gobernarnos. Y éste es el problema que allí se plantea: o gobernar bien a Cataluña o dejar que Cataluña se gobierne. Cada cual tendrá su preferencia, cada cual tendrá su fe en una o en otra de estas dos fórmulas; en lo que todos coinciden es en que no hay posibilidad de seguir con la fórmula actual de Gobierno.

Ahora bien — y aquí viene el enlace entre lo que he dicho antes del problema social y el problema nacionalista — al decir que haya gobierno no se quiere decir que se sustituyan los señores que forman hoy el Gobierno de concentración liberal por otros señores; no. De lo que se trata es de que en Cataluña se han empleado todos los sistemas, desde el sistema del rigor hasta el sistema de las contemporalizaciones, y tan mal resultado ha dado en ciertos momentos el sistema del rigor con determinados matices, a los que no quiero ni siquiera aludir en estos instantes, como el sistema de las claudicaciones constantes que se ha adoptado por otros Gobiernos y que no me atrevo a decir porque no quiero molestar la buena intención que seguramente tendrán los miembros del Gobierno actual, que parece desde allí que es el sistema que se sigue en el día de hoy.

Es que se necesita restaurar, reorganizar todas las funciones de gobierno. Y en esto permitidme — que, al fin y al cabo, yo soy hombre de mis ideas, profeso mis doctrinas, y por eso las he de exponer — que yo creo que este Gobierno no se puede sustituir más que con el respeto debido a todas las variedades nacionales, y que no es posible que se sustituya una fórmula de gobierno mientras se considere que las provincias catalanas — como las llamáis vosotros — son una de tantas provincias españolas. Mientras os neguéis a este reconocimiento, mientras creáis que es igual la provincia de Barcelona (ya comprendéis que no quiero molestaros, mis dignos compañeros de la provincia de Logroño) que la de Logroño; que se ha de gobernar de la misma manera; que se le han de enviar los mismos gobernadores y la misma policía; que se han de organizar los Tribunales de la misma manera, por ese sacrosanto principio de la unidad que todos habéis idolatrado; mientras creáis esto, no lo dudéis, no resolveréis este problema. Podréis hacer lo que estáis haciendo, con pena para vosotros, con mayor dolor para nosotros, que somos las víctimas inmediatas y directas; podréis hacer este endoso sucesivo del conflicto de un Gobierno al que le sucede; podréis vivir constantemente con la preocupación del conflicto diario, y buscaréis un paliativo y la manera de resolverlo en el momento dado; y unas veces tomareis las medidas de energía, que quizás

serán saludables por una semana; otras veces os inclinareis a temeramentos de transigencia o claudicación, que lo arreglarán por quince días; pero el problema de nuevo se agudizará, y pensemos en lo que ha ocurrido de treinta años acá: que, en vez de mejorar, el conflicto se ha agravado más. ¿Por qué? Porque no habéis querido, porque no habéis creído conveniente ir a la solución constitucional, a la solución orgánica del problema.

ELS FUNCIONARIS I ELS CIUTADANS

En todos estos países a que he hecho referencia anteriormente, el Estado es la representación viva de la nación, es el retrato mismo del país, de la sociedad política que ha venido a organizar, y, por consiguiente, todos los organismos del Estado vienen a ser la sociedad misma en su aspecto jurídico, en su aspecto ejecutivo, en su aspecto administrativo. Pero en Cataluña no sucede así; en Cataluña la sociedad política catalana — os lo vuelvo a decir: no quiero molestaros, pero es la verdad — no tiene representación alguna real (aparentemente toda la que queráis) en los organismos del Estado. (Rumores.)

En Francia, en Inglaterra, en Alemania, en los Estados Unidos, en cualquier parte, el Gobierno, las autoridades gubernativas, la policía, los Tribunales de justicia, los organismos todos, ven siempre en el ciudadano simplemente el ciudadano de su propio país; no ven el ciudadano de estas o de las otras ideas, ni, sobre todo, sospechan jamás que pueda ser un ciudadano de otra nación o de otra sociedad.

INTERRUPCIONES REVELADORES

En Barcelona, desgraciadamente, a pesar de la buena voluntad que en muchas ocasiones ha habido en dignísimos representantes del Poder central, en la mayor parte de los casos los que representan al Estado en Cataluña tienen instintivamente, en mayor grado según es inferior su categoría — se ha de reconocer así —, el sentimiento de que el catalán es un extraño para ellos. (Grandes rumores. El señor Presidente agita la campanilla. — Varios señores senadores: No, no. — Un señor senador: Ocurriré todo lo contrario.) No lo dudéis; esto es lo más horrible que puede suceder. Y ahora recogeré vuestras interrupciones. Me dicen aquí que también sucede al revés. (Varios señores senadores: También, no; es sólo al revés.) Creadlo, es místico. (El señor Maestre (don Tomás): Eso no es ni de todos los catalanes ni de todos los españoles. — El señor Pulido: Toda España ama a Cataluña; es un error suponer lo contrario, porque nuestras manifestaciones de amor a Cataluña son inmensas. — El señor Presidente agita la campanilla.) ¡Si no estoy diciendo eso, señores senadores! Digo cosa completamente distinta de esa a que contestáis. Atribuyo la explicación de vuestra sensibilidad en estos momentos a una dificultad de expresión por mi parte. (No me habré explicado bien. Lo que yo digo es que no existe, por culpa de unos o de otros. ¿Lo queréis así? (Rumores y protestas.) ¿Tampoco? (Siguen los rumores.) No nos distraigamos; el asunto es bastante importante. (El señor Maestre (don Tomás): Lo que decimos es que no es de todos; eso ocurrirá en algún grupo.) No nos distraigamos, señores, en puntos incidentales que no tiene importancia al lado de la gravedad del problema.

Siento mucho que no me hayáis comprendido o que haya herido vuestra susceptibilidad; pero era necesario que dijera lo que he manifestado. Si hubiese podido lo habría omitido, en mi propósito de tratar la cuestión con la mayor elevación de espíritu. Vosotros me podréis contradecir; pero yo he de haceros esta observación: en Cataluña no ocurre lo que ocurriría en cualquier otra región de España; que los representantes del Poder público no se sienten representantes directos de aquellos mismos ciudadanos a quienes han de servir. Es un hecho y no hay posibilidad de desconocerlo. En la otra Cámara se molestaron mucho los señores diputados porque un orador dijo que lo que ocurría en Barcelona no se consentiría que ocurriese en Madrid; eso lo tomaron como una ofensa. No; no había ofensa en ello, porque no quiso decir que los individuos del Gobierno, que las autoridades tengan preferencia y se complazcan en la tragedia; no quiso decir eso. La frase quiere decir que falta este nexo de solidaridad nacional sin el cual no es posible la unión de los gober-

nantes y de los gobernados. (El señor Prast: Es que no tenéis madriños allí, los cuales se conducirían de otra manera.)

L'ESTAT D'ESPERIT DE CATALUNYA

He rogado antes, señores senadores — i los que me conocéis sabéis que no me han perturbado en muchas ocasiones las interrupciones —, que me dejarais hablar, porque el problema tiene suficiente gravedad para que cada cual expongamos libremente nuestros puntos de vista, y os vuelvo a hacer ese ruego en estos momentos. Vuelvo a suplicaros que me escuchéis sin impaciencias. Y ahora, suponiendo que para ello no me negará su permiso la presidencia, porque se trata simplemente de un artículo de un diario, voy a leeros unas frases que demuestran el estado de ánimo en que se vive hoy en Cataluña. Vuelvo a deciros que yo no hago calificaciones, que no digo si estos conceptos son justos o injustos, si tienen razón o no; cada cual podrá juzgarlo con arreglo a su conciencia. Yo expongo los hechos, y para exponerlos me permitiréis que os lea, no un artículo entero, porque no quiero abusar de vuestra bondad; pero sí dos párrafos de un artículo publicado en un periódico que después os diré cuál es.

Dicen así:

«En la exposición dirigida al Gobierno por las entidades barcelonesas, que una vez más han hecho llegar a Madrid el clamor de nuestra ciudad abandonada a las bandadas terroristas, hay un párrafo donde se lee lo siguiente: «Diríase que ha sido decretada la muerte de Barcelona por una monstruosa conspiración del odio y la envidia, con la complicidad de la negligencia», al ver cómo son implacablemente contrarrestados sus impulsos de prosperidad por los recrudescimientos de los crímenes sociales, y cómo se acedían, para ahogarlas en su cuna, las muestras de su vitalidad, las exhibiciones de sus productos y sus actividades comerciales.»

Esto no lo dice el periódico, sino las sociedades barcelonesas, todas.

Y añade el autor del artículo:

«He aquí un pensamiento que ha cristalizado en todas las almas y que sin duda lleva camino de afirmarse como una dolorosa convicción colectiva, en forma que no admite ya discusiones ni paliativos. Cuando una sospecha de este género prende en la masa y echa profundas raíces, por encontrar propicio el terreno, no se arranca si no es a costa de un esfuerzo extraordinario y constante, para el cual se requieren un vigor y una voluntad que no creo llegue a tener nunca ningún Gobierno español.»

Y dice luego, y esto es lo más grave:

«¿Qué tiene, pues, de extraño que no se entiendan los hombres de aquí con los de allá, si no se quieren y apenas se conocen? ¿Y cómo ha de poder ser que resulten a satisfacción nuestros problemas locales unos gobernantes que no los han estudiado jamás? En cuanto a la frialdad y desidia con que se miran, desde Madrid, las convulsiones de nuestra ciudad desdichada, ¿cómo podría ocurrir otra cosa si falta el amor en los que miran?»

Madrid está cada día más lejos de Barcelona, y tememos que llegue a estarlo también Cataluña de España, en esa distancia que medimos no con la vista, sino con el corazón. Sospechar que se persigue nuestra ruina o sospechar que a nadie importe nuestra salvación, ¿qué más da? Barcelona, sin ver fantasmagmas, sabe ya lo que puede esperar de Madrid. En cambio, hay fundados motivos para suponer que Madrid no sabe los disgustos que puede darle Barcelona.»

Veis, por tanto, cómo aunque aquí digamos que nos queremos, allí se cree que no nos queremos. (Rumores.)

Pues bien; este artículo no ha salido en LA VEU DE CATALUNYA, ni en ningún periódico catalán; ha aparecido, hace muy pocos días, en el único periódico ministerial que se publica en Barcelona, en «La Vanguardia», un periódico de tendencias ultraconservadoras, pero que ahora viene publicando todos los días un artículo encomiando la actuación del Gobierno de concentración liberal; y, no obstante, este periódico, «La Vanguardia», que es tan poco afecto al nacionalismo, que ha sido el portavoz constante de los elementos de la Unión Monárquica Nacional, ha publicado este artículo, que quizá cuando yo cuidaba de LA VEU DE CATALUNYA no me habría atrevido a autorizar su publicación.

Y os lo digo, señores senadores, para traer textos de otro, sino simplemente para que os hagáis cargo del estado de la opinión pública en Barcelona, del estado de la conciencia catalana en los momentos actuales, a consecuencia de estos gravísimos sucesos. Se cree en Barcelona, se cree en Cataluña, que no hay más que este dilema: que para gobernar se ha de restablecer una confianza plena entre gobernantes y gobernados; que no puede haber una distinción, que no se piense — y no hay ahora alusión a ningún gobernador civil en especial —, que no se piense, cuando se gobierna y se trata de problemas de esta naturaleza, en tal medida favorecerá a este o a otro Sindicato, ni si tomando una medida de esta naturaleza saldrá ganando la Uliga o la Unión Monárquica. No; es absolutamente preciso resolver el problema constitucional, para que no subsistan de ninguna forma estos prejuicios constantes que hacen imposible, en la mayor parte de los casos, una tarea de Gobierno eficaz y práctica, mientras se sientan los que ocupan los lugares preeminentes en representación del Gobierno, como unos extraños allí. ¡Cuántos gobernadores civiles (yo no quiero abusar a ninguno de los que me escuchan en estos momentos, ni de los que leerán, seguramente, por formar parte de la otra Cámara) que han estado en el Gobierno civil de Barcelona no se han lamentado en la intimidad de la amistad, de la ausencia en milichismos casos de este compañero, mo que deberían sentir cuantos tienen un mismo interés en el gobierno y en la dirección de una sociedad política! ¡En cuantísimas ocasiones han sentido personas honorables, dignísimas, íntegras, bien intencionadas, que han ocupado el Gobierno civil de Barcelona, un vacío que venía de esta falta de penetración, de compenetración, entre gobernantes y gobernados, entre todos los organismos que deben existir dentro de una misma sociedad!

Si no tenéis el propósito, vosotros los que os sucedan, de orientar la solución del problema catalán, ya veis cómo, a pesar de la discrepancia, de la diversidad de aspectos de uno y del otro problema, no lo resolveréis jamás, y el terrorismo seguirá con medidas de rigor y con contemporalizaciones, alternando uno y otro sistema, pero sin llegar jamás a la resolución de este problema.

NECESSITAT QUE EL GOVERN RESOLGUI EL PROBLEMA CATALÀ

Y vuelvo a la conveniencia, a la necesidad absoluta de que conozcamos la orientación del Gobierno en cuanto al problema general de Cataluña. Yo he de reconocer (y ya comprendéis que al decirlo no es que quiera ahondar discrepancias entre los distintos sectores políticos de esta Cámara, ni inclinarme a un partido con preferencia a otro), yo he de reconocer que el partido conservador fue el que, de una manera práctica — antes de una manera ideológica — hizo el partido liberal, y más antes lo hizo don Antoni Mañá — intento la solución de este problema. El partido conservador creó la Mancomunidad, iniciada or don Antonio Mañá en su proyecto de Administración local, recogida en otro aspecto por el inolvidable y respetado por todos, pero más todavía por vosotros, don José Canalejas. Pero el que llegó a una solución práctica fue, evidentemente, el partido conservador, por medio de un decreto que suscribió el hoy jefe del partido, señor Sánchez Guerra.

L'ACCIÓ DE LA MANCOMUNITAT

Y ahora incidentalmente, permitidme que os indique, no para defender la Mancomunidad, que atenuadamente en estas momentos nadie la ha atacado, percidme que os indique por medio de una comparación, que deseo que aguardeis que la termine ara juzgar, el sentido que nosotros todos entendemos dar a lo que había de ser obra de la Mancomunidad, y que no puede realizarse en el día de hoy por los medios escasos con que cuenta.

Un periódico, de los pocos escritos en lengua castellana que tienen categoría de periódicos mundiales, el «Diario de la Marina», de la Habana, publicó hace cuatro o cinco años un artículo, más que un artículo, un número extraordinario, en el que el autor, proponiendo — ni aparecía en el propósito ni en la expresión —, sin el menor ánimo de molestar a España ni a la soberanía anterior a la independencia, exponía, con datos estadísticos, los progresos y las melancolías que Cuba había obtenido desde que se había separado de España. No lo decía para hacer notar una

comparación; decía simplemente: Desde que Cuba ha obtenido la independencia tiene tal número de escuelas, tales vías de comunicación, tales mejoras en el orden higiénico y sanitario, tantos ferrocarriles y redes telefónicas y todas las mejoras de cualquier clase que entendía convenientes para la justificación de su propia causa. Era, realmente, algunos de vosotros, quizá la habréis leído en vuestras manos — una estatística que producía el convencimiento, no de culpas ajenas, vuelvo a decirlo, pero sí del esfuerzo que habían puesto los naturales del país para justificar el propio acontecimiento político que les había erigido en un Estado independiente.

Ahora bien, todos los catalanes — y yo lo digo honradamente — todos los catalanes, por medio de la Mancomunidad (por medio del organismo que en su día se creó, con mayor o menor extensión de su autonomía, todos los catalanes, digo, ¿qué decíamos? Pues deseamos tener los medios necesarios para aumentar nuestras vías de comunicación, para construir y mejorar nuestras carreteras, sin necesidad de tener que acudir para ello constantemente a la influencia de tal o cual diputado; deseamos abrir nuestras escuelas y crear nuestros centros de cultura; deseamos aumentar nuestras comunicaciones telefónicas o telegráficas; deseamos aplicar nuestras energías a la obra de conjunto, de progreso moral, de progreso material, de progreso económico, jurídico y político del país.

Nosotros deseábamos que, sin perjuicio para nadie, con los medios que nos confiarais, con todos los recursos que pudiéramos obtener, sin pedir dinero al resto de España, simplemente, como digo, con nuestros recursos propios, deseábamos, repito, poder realizar una verdadera obra de progreso y mejoramiento en todos los órdenes de la vida. Nosotros no deseamos otra cosa. Pero ahora bien, señores senadores, pensando en el efecto moral que ha de producir en espíritus inquietos y eventualmente no muy propensos a mirar con amor las cosas del resto de España, el ver que los cubanos, para pasar a la serie de mejoras que han conseguido, han debido arriar la bandera de España; cuando nosotros, la única cosa que pedimos es que nos permitáis realizar una obra de progreso, teniendo a un lado la bandera española y al otro la bandera arreada de Cataluña. Pensad todos vosotros — y quiero apelar a vuestros sentimientos íntimos de españoles — que no es un dilema cruel el que vais a plantear a los catalanes de todos los matizes, o sea el de escoger entre la bandera que a todos debe cobijarnos o la renuncia a estas mejoras y progresos.

No quiero creer que ningún Gobierno consciente de sus deberes quiera poner a los catalanes en este dilema; quiero creer que cuando en las sesiones se pone precisamente tan pronto por este pecado de omisión a la vez como referencia, por este pecado de negligencia, en el cual nosotros no queremos incurrir, y porque no queremos incurrir en él, vamos a exponer aquí, crudamente, queréis, pero con toda nitidez, el problema en los términos mismos que está planteado.

EL PROBLEMA CATALA NO HA D'ESSER UN PROBLEMA DE FORÇA

Yo bien sé, señores senadores, que espíritus superficiales; pero espíritus superficiales que a veces están muy buenos, creen que en definitiva, el problema de Cataluña no es más que un problema de fuerza, y en este punto yo he de llamaros la atención acerca de nuestro estado de ánimo, el vuestro y del de los que están fuera de aquí: que hay muchas cosas, señores senadores, que nadie o casi nadie se atreve a decirnos, en público, que mucho, muchísimo más de lo que fuera de desear, se dicen en privado. Y este convencimiento, que pudiera ser necesario dejar que el problema se planteara en el terreno de la fuerza, es uno de los obstáculos más grandes, seguramente para que se abra paso esta idea de concordia y de armonía, que nosotros un día y otro día venimos planteando.

Problema de la fuerza. ¿Es que estáis (y ésta es otra pregunta que voy a permitir hacer al señor presidente del Consejo de ministros), que esperáis para resolver, para plantear el problema de Cataluña, que se provoquen desórdenes allí? ¿Es que se espera para plantearlo a que realmente revista el carácter de problema de fuerza? Desgraciadamente para España, en esta larga y dolorosa y trágica de desmem-

braciones que constituyen una gran parte de su historia, se ha demostrado que no es ciertamente la circunstancia a un terreno de fuerza el mayor camino para solventar los problemas. Pero aunque lo fuera, señores senadores; aunque así fuera, ¿es que puede tener sentimientos de humanidad quien preconice para la resolución de un problema de esta naturaleza, quien preconice aquí (que allí puede ser planteado en otra forma; aquí no puede ser planteado más que como problema de hermano con hermano) es que es posible apelar al sistema de la fuerza para resolver un conflicto entre hermanos? Y si esto no es posible por razones de humanidad, ¿podrá sostener eso un Gobierno liberal, que precisamente confía al Derecho todo lo que cree que no ha de separarse jamás de la Justicia, que ha de querer que impere siempre el principio del Derecho y de la Justicia y que no se ha de ir nunca a parar a los sistemas de violencia?

Y finalmente, señores senadores, os he de dar otra razón. ¿Qué quiere decir un problema de fuerza? Un problema de fuerza quiere decir confiar a las instituciones armadas la solución del problema; y entonces permitidme que os diga que cuanto más masónais de amor al Ejército, menos derecho tendréis jamás para confiar en él, para que enmiende los errores y las imprevisiones de los políticos. Porque sería muy cómodo que los partidos, olvidando el cumplimiento de sus deberes, desatendieran sus obligaciones planteando a su debido tiempo los problemas y dándoles solución adecuada, y cuando llegara el momento del fracaso dieran a los generales. (Ahora, vosotros cargad con esta espinosa, con esta impropia, con esta difícil, con esta dolorosa tarea.)

Yo ruego al señor Presidente del Consejo de ministros que al darme su contestación, pensando, como seguramente lo hará, todas sus palabras, tenga la bondad de darme una contestación tan precisa y tan categórica como sea posible.

L'ESPANYA GRAN D'EN PRAT DE LA RIBA

Nos encontramos en unos momentos difíciles, en unos momentos en que si no pudiera parecer una petulancia pronunciada por mis labios, os diría que son momentos históricos. Yo quiero exponeros a vosotros la visión de dos Españas, tal como yo las concibo. Nosotros vemos una España nueva, en la posibilidad del reconocimiento de sus personalidades de cada una de las entidades nacionales que la constituyen, con el reconocimiento de sus personalidades, con la organización de su vida nacional, libre cada región dentro de la esfera de acción que se le asigne, consagrando sus propias actividades a su progreso y a su mejoramiento, resolviendo dentro de casa aquellos problemas propios que no es justo llevar a la casa ajena, inspirándose todas en un ideal común y contribuyendo todos los ciudadanos a la prosperidad del país, sin entrar unos en los quehaceres de los otros, ni perturbar unos la vida de los demás. Yo veo una España en la que sea posible que Cataluña, por su parte, las provincias vascongadas dentro de su matriz, Galicia, si algún día lo desea, cada una de aquellas regiones con el reconocimiento de su personalidad, puedan hacer una España distinta de la España actual, una España nueva, en la cual fuera posible que diéramos la mano en una grandiosa sardana de las regiones ibéricas, a Portugal, que de otra manera, sin la garantía del reconocimiento de la personalidad de algunas de las regiones de España, jamás consentiría entrar a formar parte del futuro Imperio ibérico. Yo veo la posibilidad de esta España grande, que sea fuerte, que se haga respetar en el exterior y que en el interior pueda atender a la totalidad de los problemas, sin estos recelos, sin estas desconfianzas, sin estas quisquillosidades que nos hacen a todos imposible la vida, que nos perturba a los unos y a los otros en los momentos que quisiéramos dedicar nuestra actividad a los más altos ideales. Yo creo, y quizá es una ilusión mía, en la posibilidad de esta España tripartita o cuatripartita, como queráis, que al fin y al cabo no sería más que un Estado poderoso.

LA TRAGICA VISIO DE L'IMPERI AUSTRO-HONGARES

Contra esta visión no veo más que la continuación de esta España mequina, de antagonismos constantes, de luchas intestinas, de un anquilamiento paulatino, pero seguro, esta España, que, si hemos de se-

guir en la forma que estamos hoy, no lo dudéis, ha de llegar un momento (y no quisiera hacer una afirmación catastrófica, pero la Historia nos ha permitido ver muchos desastres y desgracias en Europa) en que bien podemos temer lo que voy a exponer: una España que ha de vivir dentro de pocos lustros estrujada materialmente, si no tiene fuerzas suficientes de resistencia, entre las dos Francias, entre la Francia, cada día más fuerte, de la parte de allá del Pirineo, y la Francia, cada día más pujante y vigorosa, de la otra parte del estrecho de Gibraltar. Y cuando España viva estrujada entre las dos partes de la poderosa Francia común, ¿qué amenaza tan grande para España! ¿No teméis que un momento pueda llegar, en las eventualidades de la Historia, en las eventualidades trágicas de los sucesos de Europa, no se puede llegar, repito, un fin análogo al del Imperio Austro-Húngaro? (Un señor senador: Nunca.)

Pensad que hace diez años en el Parlamento de Viena se habría pronunciado también este «nunca», y pensad un instante en la desgracia en que se han encontrado las distintas nacionalidades que componían aquel Imperio.

Piensen, señores senadores, en que ha habido grandes hombres en España que han tenido la visión de estas dos Españas. Un día, un gran corazón y un gran cerebro, D. Nicolás Salmerón, desde su punto de vista particular, pero muy patriota, vió clara esta visión de la España posible; poco después, D. José Canalejas, aquel eminente hombre de Estado que se llamó Canalejas, tuvo esta misma visión y marcó una orientación. Pero D. José Canalejas, que debió tener, como todos los hombres, sus defectos, era un hombre de Estado en toda la extensión de la palabra; y ahora España entera (yo hablo solamente en nombre de los catalanes) está aguardando a saber si aquí hay simplemente políticos capaces de ganar unas elecciones, o hay hombres de Estado conscientes de su responsabilidad ante la Historia.

LES DUES BANDERES

El señor DURAN Y VENTOSA: Señores senadores, voy a contestar ligeramente a la primera parte del discurso del señor Presidente del Consejo de Ministros, que ya comprendo que ha servido para granjearse, desde luego, no las simpatías, que ya las tiene, sino la adhesión entusiasta de sus amigos, con algo que, sin molestia para S. S., me perdonará si diga que me ha parecido como un latiguillo. Ha sido la referencia a la cuestión de Cuba. (El señor Presidente del Consejo de Ministros: Y las dos banderas, ¿no es latiguillo para allí?) No, señor Presidente del Consejo; las dos banderas entrañaban, precisamente, la expresión, que yo creía que era muy clara, de un concepto, y en este sentido he hecho alusión a las dos banderas; no para allí, porque allí me van precisamente a criticar que yo sostenga que haya la bandera de España al lado de la bandera catalana. (Grandes protestas y rumores prolongados, que impiden continuar al orador en el uso de la palabra. — El señor Presidente agita sin cesar la campanilla. — Varios señores senadores piden la palabra. Restablecido el orden, sigue su discurso el orador.)

Os decía, señores senadores, en mi llamamiento al discurso, que me refería simplemente a hechos, y los hechos serán todo lo molestos que queráis para las sensibilidades, pero los hechos son hechos. ¿Qué mayor dolor que el de la muerte? Y la muerte existe. Negar la muerte es como que neguéis ahora, en estos momentos, este estado de conciencia, que yo no he de juzgar y que comprendo que vosotros juzgáis por estos murmullos y estos signos, de desaprobación; pero juzgáis estos hechos y descargáis la culpa sobre mí.

Os he dicho esto porque quiero hacer constar que así como en muchas ocasiones se nos ha culpado y se nos ha dicho que teníamos un lenguaje en Barcelona y otro en Madrid, por mí, he de decirlos que yo tengo aquí un lenguaje mucho más catalanista — si lo queréis así — que el que tengo en Barcelona. Y por esto, pero con la conciencia muy tranquila, no aspiro a ser popular entre vosotros, y sé que allí me granjeo una impopularidad. Sé esto; pero cumplo con mi deber, y me basta. (Muy bien.)

L'EXEMPLE DE CUBA

Pero volviendo a lo de Cuba, yo le digo a S. S., señor Presidente del Consejo de Ministros, sin ánimo de censurarle, que no tengo autoridad tampoco para ello, que me ha parecido que S. S. ha hecho mal en esta-

blecer distinciones entre las culpas que pudieron tener unos y otros en la pérdida de Cuba. Cuba se perdió para España, se perdió para todos, y no cabe hacer esa distinción en que, inconscientemente, incurria su señoría, entre catalanes y españoles.

Esta distinción es la peligrosa, es la que lo envuena todo aquí y allí. No; no se ha de hacer esta distinción; pero desde el momento en que se hace, somos nosotros los que tenemos el derecho de hacerla, en todo caso, porque planteamos el problema llamándonos nacionalistas. No la podéis hacer vosotros, que lo contempláis desde el punto de vista de la organización total de España. Creo que ha sido imprudente, aunque no haya de traer graves consecuencias, dar la culpa a una parte de los españoles con la significación de catalanes; esa culpa será siempre de los que regían entonces, los destinos de España. No pueden decir los Gobiernos que una parte de los súbditos de la nación que gobiernan tiene la culpa de los hechos; en todo caso, los culpables son los Gobiernos, los que tenían la representación del país. Fueron los Gobiernos, de entonces, que no quisieron o no supieron supeditar sus intereses y sus convicciones a los intereses y las conveniencias de España.

Supongo que S. S. se refería a intereses puramente de carácter económico, y creo que es mayor todavía el error del señor Presidente del Consejo de Ministros, porque los pueblos difícilmente se separan, con el carácter que se separó Cuba de España, puramente por intereses económicos. Estos problemas, si no tienen una razón «sentimental», jamás se plantean. Decía Castelar, y tenía mucha razón, que los pueblos acuden a la revolución por una idea. La revolución no se ha hecho jamás por un pedazo de pan. Por un pedazo de pan se produce un motín, no una revolución; por un interés de carácter económico se produce un conflicto armado; pero una separación, una guerra de independencia, no se ha hecho nunca por intereses económicos. Lo único que sucede es que los intereses económicos sirven para los que han de ser en todo caso, protectores, de aquellos que deben estar en pugna. Pero esto es accidental, y creo que debemos dejarlo ya por solventado.

EL PUNT ESSENCIAL DEL CONFLICTE PRESENT

De lo que si he de lamentarme es de que el señor presidente del Consejo de ministros, en su contestación haya mostrado cierta tendencia a empequeñecer — sin voluntad acaso — el problema actual de Cataluña, viéndolo en él simplemente una lucha entre patronos y obreros. No, señor presidente del Consejo. Esta es la manifestación externa del problema; esta es la manifestación ocasional, la que provoca el conflicto diario; pero lo substancial no está en si tienen razón en estos momentos los patronos carreteros o los sobornos del Sindicato. Esta es una cuestión que ha de preocupar muy justamente al Gobierno actual, que es el que ha de resolverla hoy, y es muy natural que merezca la atención constante de sus delegados en Barcelona. Es natural; pero aquí me parece que no tenemos elementos de juicio bastantes para decidir si los unos extreman o no demasiado sus pretensiones.

Y este no es el problema; en cuanto lo dejéis reducido simplemente a quién tiene razón y a quién extrema y a si la crisis económica ha dado lugar a estos o los otros resultados, pe parece que nos equivocaremos en la resolución del problema.

Yo os he de advertir que el problema de Cataluña, como todos los problemas de esta naturaleza, sobre todo los de carácter social, no es un jeroglífico ni una charada. Alguna vez, en los pasillos, en la calle, se pregunta: ¿Cómo se va a resolver el problema de Cataluña? Repito que no es un jeroglífico ni una charada, y que nadie tiene a su disposición la solución del caso; que no es posible que con decir que el Gobierno haga tal o cual cosa pueda darse por arreglado el asunto. No; no se puede resolver esta cuestión sino con orientaciones, y eso es lo único que yo he pedido al Gobierno. Yo no iba a pedir a S. S. — soy muy modesto, pero no tengo tan poca inteligencia como para hacer eso — que me dijera: «En Cataluña haré esto, lo otro o lo de más allá y con ello se conseguirá allí una paz octaviana»; yo he pedido orientaciones y he dicho que estas orientaciones han de ser tratadas conjuntamente el problema nacionalista y el problema del terrorismo. No he dicho — me interesa que así conste — que la solución del problema terrorista dependa de la solución del problema nacionalista. Lo

que no puede hacerse es tratar uno de estas problemas sin tratar conjuntamente el otro problema. Pero, en fin, todo esto, repito, es más bien accidental. El objetivo principal de mi interpellación ha sido saber el criterio del señor Presidente del Consejo de Ministros y, naturalmente, del Gobierno todo, respecto a la cuestión de Catalunya.

EL COMPROMIS DEL GOVERN DE RESOLURE EL PROBLEMA

Me interesa mucho desvanecer todo carácter de amenaza que hubiera podido ver el señor Presidente del Consejo de Ministros en mis palabras primeras, en cuanto a que pudiera ser esta nuestra última intervención parlamentaria. No lo he dicho en tono de amenaza y si la frase me ha salido mal, culpa será mía, y no de vuestra inteligencia; pero no creo haberlo dicho en forma que se pueda entender eso. Ahora bien: comprendo a S. S. que si me hubiera contestado: «Para nosotros no existe problema catalán; os denegamos en absoluto toda solución al problema catalán; esto, en todo caso, que lo resuelva otro Gobierno», nosotros no tendríamos nada que hacer al permanecer en estos bancos; necesariamente hubiéramos tenido que marcharnos. En este sentido únicamente hice esa manifestación.

Ahora, el señor Presidente del Consejo de Ministros, se ha explicado muy elocuentemente; pero yo temo no haberle entendido bastante bien.

He entendido que el señor Presidente del Consejo cree que debe plantear el problema de Cataluña; pero que desde luego no lo ha de plantear desde un punto de vista separatista. Jamás se me ha podido ocurrir que pudiera pedirse a una Cámara española que estableciera la separación de Cataluña. Me ha parecido entender que estaba dispuesto S. S. a plantearlo, recogiendo los principios o soluciones del año 19, producto de la deliberación de la Comisión extraparlamentaria que fué convocada por el Gobierno que presidía el señor conde de Romanones, y que fueron objeto de un proyecto de ley. No he entendido que el Gobierno se comprometa a presentar aquellas mismas soluciones; pero me ha parecido entender que sobre la base de aquellas soluciones cree que se puede plantear el problema. Yo no tengo autoridad para recoger una indicación de esta naturaleza del señor Presidente del Consejo de Ministros. Creo tenerla, no para hablar en nombre de Cataluña entera en cuanto a la necesidad del planteamiento del problema. Respecto a las soluciones concretas que al problema se le den, allí han de discutirse y aquí ha de decidirse. Lo que yo he pedido, y desearía entender bien la contestación del señor Presidente del Consejo de Ministros, es que se planteará el problema; luego, evidentemente, este problema ha de tener una solución que satisfaga en lo posible a todos; no en absoluto, porque no hay posibilidad de que en problemas de esta naturaleza se dé satisfacción a todos los elementos interesados. Para eso están los Parlamentos: para discutir y para entablar corrientes de armonía y concordia y para resolver en definitiva aquello que reúna el mayor número de opiniones y convicciones.

¿Cómo se ha de plantear el problema? Esto es la que nos queda por resolver, porque por lo demás seguimos en el terreno de las intenciones. Los senadores, como los diputados, podemos pedir que se plantee el problema; pero no lo podemos plantear. No llega a tanto mi inocencia, señores senadores, que crea que pueda, por medio de una proposición de ley, resolverse un problema de esta naturaleza. ¿Cómo se ha de resolver? En esto no pido a S. S. una contestación categórica; reconozco que se trata de un asunto muy delicado. Se puede plantear de varios modos. Ha de venir al Parlamento ¿cómo? ¿Directamente por un proyecto que presente el Gobierno? ¿Con un trabajo previo, como se ha hecho otras veces? Puede ser. Yo no doy opinión; lo único que digo es que la solución que se adopta ha de ser necesariamente de concordia, y para ello basta que se lleve a las Cortes, porque no se puede pedir a las Cortes una solución que no sea de concordia.

He entendido, y en todo caso, si estuviera equivocado, S. S. me lo denegaría, que el señor Presidente del Consejo de Ministros ofrece plantear el problema en la forma que considere más conveniente dentro de un plazo prudente, pero breve. Con esta impresión no digo que me dé por satisfecho, pero creo que con ello no hemos perdido la tarde. Ahora, que esto puede satisfacer a los unos y no a los otros. Sectores interesantísimos hay en esta Cámara, y sectores inte-

resantíssims hay en Catalunya que podran acoger en un sentido o en otro este ofrecimiento del señor Presidente del Consejo de Ministros. Yo recojo con satisfacción el ofrecimiento de que se planteará el problema y de que S. S. quiere hacerlo en plazo breve. No sé si los demás se darán por satisfechos. En todo caso, esperamos la contestación en forma de proyectos de ley o en la forma gubernamental que sea. No tengo más que decir.

Els esports

EXCURSIONISME

El Centre Excursionista de Catalunya i la Lliga de Societats Excursionistes de Catalunya comunica a tots els seus socis la trista nova de la mort del seu president don César A. Torras, invitant-los al mateix temps a l'acte de l'enterrament que tindrà lloc diumenge a les onze del matí.

FUTBOL

Unió Sportiva de Sans - F. C. Barcelona. — Demà a la tarda jugaran al camp de la Unió aquests dos primers equips.

En l'equip de la Unió hi jugarà el notable jugador senyor Toni Juan que ja havia pertanguit a l'Internacional F. C. el qual definitivament ha signat per al Cercle de Sans. També és molt probable que jugui amb els unionistes un notable defensa argentí que ha fixat la seva residència a Barcelona.

Partit internacional. — Ens comunica el Sindicat de Periodistes Esportius que obtinguda la més entusiasta cooperació dels Clubs Europa i Martinienc el dia 29 de l'actual tindrà lloc al magnífic camp del F. C. Barcelona el magnífic partit de futbol que a benefici de la seva Caixa de Previsió i Socors organitza el Sindicat i que projecta com just homenatge als dos Clubs campions de Catalunya i Espanya respectivament. Completaran el programa, un curt partit entre infants dels Clubs Europa i Martinienc i el repartiment de premis que efectuarà la Federació, que també ha contribuït amb veritable entusiasme al match.

El Sindicat, donant una prova més que per damunt del benefici econòmic persegueix un veritable èxit deportiu, fa saber que serà completament gratuïta l'entrada als socis de les tres expressades entitats.

En canvi tenim notícia que bon nombre de persones que tenen drets sobre determinades localitats de tribunes del F. C. Barcelona, s'han apressat, unes a posar-les a disposició del Sindicat de Periodistes Esportius i altres a oferir l'import de les mateixes per aquell dia.

Finalment, si el que es diu per clubs i penyes és cert podem dir respecte a una sorpresa que ens preparen els organitzadors, que els periodistes deportius hauran donat la nota sensacional de la temporada.

Els periodistes deportius es reuniten cada dia en el seu local social Canuda, 13, 1, 2, de deu a dotze de la nit.

MARITIMES

Club de Natació Barcelona. — El programa de proves i partits que tindrà lloc diumenge a la piscina d'aquell club, és el següent:

A les onze: Partit d'entrenament de water polo, entre els equips A i B, de tercera categoria.

A les dotze: Segona prova de velocitat de 50 metres, al cronògraf, Premi Valliu.

A un quart d'una: Partit de water polo entre dos forts equips.

D'aquest programa s'ha de considerar com a cosa extraordinària la carrera de velocitat. Cal recordar que en la primera prova per a la possessió de l'esmentat premi En Pini-lló sols va avançar En Fabregas de 1/5 de segon; milloraran ambdós el record que sobre la dita distància conservava En Ricard Arruga. Es sobrepassaran a si mateixos? Aquesta és la pregunta que fa que sigui esperada la prova amb gran afany de presència.

L'erupció de l'Etna

Diferències entre un terratrèmol i una erupció volcànica.—L'erupció en forma de petites pedres o de lava.

El corresponent de «Le Temps» a Roma ha promès una informació sobre l'erupció de l'Etna, que volem reproduir.

A l'hora que escric — diu — hi ha certa emoció a Itàlia respecte de les noves que vénen de l'Etna. Aquesta emoció és molt més gran a Roma que no pas a Sicília. M'imagino que, a mesura que s'auní de Roma i d'Itàlia, la repercussió sensacional d'aquest accident, ha d'augmentar encara i que ha de pendre proporcions terribles en els diaris d'Amèrica o d'Àustria. Aquest engrossiment progressiu no és pas un simple efecte de l'amplitud donada, en alguns països, a la llargada de les ales dels «canards», sinó la conseqüència d'una impressió sincera, espontània, i en certa manera llegendària, que es manifesta en tots els pobles des que se sent parlar dels fenòmens volcànics o sísmics, que generalment es confonen.

Després del desastre extraordinari i quasi fabulós de Messina, les imaginacions són sempre sobreexcitades per aquestes qüestions tan ferotjament pintoresques, i quasi per tot arreu, i sobretot lluny d'Itàlia, no es fa cap diferència entre un tremolor de terra i una erupció, i entre les diverses formes d'erupcions, i com que el dia 28 de desembre de 1908, en l'espai d'alguns segons — 28 segons exactament — hi va haver 200.000 morts i dues grans ciutats destruïdes completament, cada vegada que arriben noves referents a agitats de la terra i de les muntanyes de Sicília, es torna a veure aquest espectacle d'Apocalipsi i es creu que es repetirà novament. Convi, doncs, osar l'pes coses a lloc.

Cal tenir present la diferència que existeix entre un terratrèmol i una erupció en forma de projecció de cendres i de petites pedres (lapilli), com són generalment les erupcions del Vesubi i com fou principalment la de Pompeia. Un terratrèmol no és quasi mai la conseqüència d'una erupció, i viceversa. I quan per atzar arriba l'erupció al mateix temps que el terratrèmol, cosa ben rara, és per pura coincidència. Però la creença popular té una tendència a barrejar aquests dos accidents i em recordo que l'any 1908 molts diaris parlaren d'agitació de l'Etna. No obstant ni l'Etna, ni el Vesubi, inclosos, ni l'«Storaboli» vomitaren. Ara veig també que a l'estranger es parla de terratrèmols, i no n'hi ha.

El dany causat per un terratrèmol és immediat, espontani, impossible de preveure i d'una rapidesa esferidora. En alguns segons, més de cent mil cadàvers, com a Messina, la ciutat destruïda i tot acabat.

En canvi, en una erupció, es veu venir el mal i quasi sempre és el temps d'escapar. Si algu s'hi queda, en la major part dels casos, és per negligència, per mandra de sortir, per avarícia o bé perquè es troben massa prop del cràter i no poden fugir de pressa.

Hi ha també dues formes molt diferents de fenòmens volcànics. Hi ha la forma d'erupció per «rossets» de pedra i de cendra, i la forma d'erupció per allaus de laves. Encara que l'Etna i el Vesubi hagin conegut totes dues formes, s'ha pogut observar, de totes maneres, que el Vesubi procedeix més generalment per erupció en forma de pedretes, i l'Etna per erupció en forma de laves.

Aquesta darrera és la més sensacional i tal vegada també la més pintoresca, a causa de la resplendor roja de la lava, a la nit. Però de fet és

la menys epullosa perquè pot un hom escapar-se'n amb més facilitat.

En efecte, el llançament de les cendres i de les pedretes és molt més immediat, i quasi tan ràpid com un terratrèmol. Tot d'un cop, empena per un brusc canvi de vent, tota una massa de cendres i de petites pedres es llança damunt una ciutat o damunt de pobles que no ho temen i que són sepultats en poques hores. I si els habitants no han tingut cura de fugir abans, resten sota la muntanya projectada. És el que va passar a Pompeia l'any 1879, i a Sangiuseppe l'any 1906.

Pel que afecta a la lava, se la veu llieralment venir i quasi sempre es pot fugir davant seu. Avui, sobretot, que els habitants del Vesubi i de l'Etna saben totes aquestes coses des de petits, des que l'erupció es veu amenaçant, es pren la precaució de retirar-se, esperant que el fenomen hagi acabat.

Es això el que provoca aquestes preteses pànics dels quals parlen tant diaris i que donen de lluny, a aquest accident de l'Etna, l'aspecte d'una Apocalipsi o d'un infern sobre la terra. En realitat això que passa és del tot natural i tots faríem el mateix. Suposeu que habiteu una casa de sis pisos; un ve a dir-vos un dia que els fonaments no són sòlids i que la casa amenaça enfonsar-se. Que succeirà? Que tothom, des del cellerant dels baixos, al ric del principal i la classe mitja del sisè pis, pendrà tot el que podrà d'objectes i se n'anirà a refugiar en altre lloc. En aquest fet no hi ha ni por ni pànic, sinó una simple mesura de precaució humana.

Això és exactament el que passa amb l'Etna. Aquesta muntanya, molt vasta, els flancs de la qual s'inclinen lleugerament vers el mar, i sobretot en l'interior de les terres, és tota coberta de pobles i de tres o quatre grans ciutats i una de molt gran que és Catània. La lava és que mai se sap vers on es dirigirà el torrent, sobretot quan, com en el cas de l'Etna, el cràter s'obre en tot moment per punts imprevisibles. D'això resulta que tot aquell que viu sobre l'Etna, i al peu de l'Etna, està amenaçat. És, en tant, ben difícil dormir tranquil en semblant lloc, i la gent en fuig tan com és possible a la recerca d'altres llocs i repos en altre lloc. Aquest és tot el secret del «gran pànic» tan terriblement descrit pels reportatges telegràfics.

La sortida és que el nombre dels que es refugien lluny és considerable, car és tot un poble el que viu sobre l'Etna. I, naturalment, aquests exòdes no es fan sense contratemps, i mai deixa d'haver-hi la mala gent que se n'aprofita pel robatori i el saqueig.

Acaba dient el corresponent que és molt probable que l'erupció de la lava i l'emoció universal duraran encara alguns dies, car aquest fenomen no s'atura tan bruscament com un terratrèmol. Però a mesura que el temps passa disminueix el perill, almenys per les persones, ja que tothom té la possibilitat d'anar-se'n. Pel que es refereix a les poblacions, és a dir, a les muralles, com que no es poden canviar de lloc, sofreixen la destrucció per la lava. Però aquestes són pèrdues materials o les quals els habitants de l'Etna estan habituats ja fa milers d'anys. I cal creure que l'amor a la terra natal té més força que tota altra cosa: tot just l'erupció s'ha acabat, els sicilians s'afanyen a tornar als flancs i al peu de la muntanya, i a bastir de nou la casa ur al mateix indret.

L'homenatge al doctor Agell

Serà el dia 26

L'homenatge que els professors i alumnes i ex-alumnes, directores de l'Institut de Química Aplicada, organitzen a honor del seu director En Josep Agell i Agell, i el qual havia de celebrar-se avui dissabte, ha estat ajornat fins el dimarts vinent, dia 26; per motiu que avui té lloc l'enterrament del malaguanyat senyor Joaquim Albiñana i Folch, benemèrit protector de l'esmentat Institut.

Els actes seran els mateixos anunciats, o sigui al matí, remesa d'un pergami d'honor al doctor Agell, en el local de l'Institut (Universitat Industrial: carrer d'Urgell), i al migdia a l'apartament de l'Institut. Poden adquirir-se tiquets a la secretaria del mateix Institut.

Esmortuïdors WESTINGHOUSE

Nous models
Consultar preus
Aribau, 41 - Telèfons G. 1486

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Detenció d'indocumentats

Aquesta tarda la policia ha detingut tres subjectes que diu que es diuen Llorens Martínez, Anastasi Garré i Joan Barrera, dit «El Maño».

Han manifestat que vingueren a peu des de Barcelona, d'on sortiren ahir a la tarda. En les declaracions van incórrer en contradiccions i per això, mentre s'esbrina qui són seran reclusos als calabossos del Govern civil.

Cap d'ells és català, sinó que són dos murcians i un aragonès. La policia creu que es tracta de sindicalistes als quals interessa no estar a Barcelona.

D'Esport

El partit de campionat que jugarà diumenge a Valls l'Atletic Vallenc i el Sitgetà no pot alterar el resultat general.

El nombre de punts que tenen tots els nostres equips són: Reus Deportiu, 28; Gimnàstic de Tarragona, 26; Sitgetà, 21; Tarragona F. C., 18; Ibèric de Tortosa, 14; Valls Deportiu, 11; Atletic Vallenc, i Vilafraanca, 9; i Atletic de Tortosa, 8.

La fàbrica de Tabacs

El diputat senyor Recasens ha telefonat dient que ha visitat el ministre d'Hisenda, juntament amb el governador els diputats senyors Dasca i Nicolau i el senador senyor Pavà demanant que, mentre es facin les obres de la fàbrica de Tabacs, comenci l'elaboració a l'edifici vell de la Delegació d'Hisenda.

El ministre els ha respost que veurà de complèr-los.

Altres noves

L'alcalde ha publicat un bandol recordant les prescripcions de les Ordenances municipals respecte al transit rodar, advertint que serà rigorós en castigar les transgressions.

L'inspector regional d'alcohol ha fet una visita a les fàbriques tarragonines. Encara que diu que ha inspeccionat ha estat molt rigorosa, no s'ha pogut denunciar a ningú.

—El jove seminarista i bon amic nostre En Miquel Melendres ha obtingut el premi extraordinari de la Facultat de Filosofia de la nostra Universitat Pontifícia.

—Ha estat nomenat metge de l'Hospital civil en substitució del doctor don Antoni Aymat, mort fa poc, el doctor don Rafael Barstini, que estava al poble de Caillar.

—Al teatre de l'Acadèmia Popular Catòlica hi haurà el dia de Sant Pere una vetllada per a celebrar el Dia de la Premsa Catòlica.

—Procedent d'Alcoy, on és catedràtic de Matemàtiques de l'Escola Industrial, ha arribat el nostre bon amic don Ramon Dalmau.

—El diputat nacionalista senyor Requensens ha ofert una valuosa copa per al concurs de regates que hi haurà en el nostre port el dia de Sant Pere.

TERRASSA

Exposició de Miquel Soldevila

Avui, a la tarda s'inaugurarà, a la Sala d'Exposicions de «Can Pere Sabater», de Terrassa, una exposició de gravats sobre vori, i estudis de paisatge, del notable artista En Miquel Soldevila.

L'exposició promet ésser visitadíssima, atesa la consideració artística que té a Terrassa En Miquel Soldevila, i el d'aleix amb que esperen conèixer els seus voris, els que n'han pogut assaborir algun dels primers.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANET. — La Confraria de Sant Antoni de Pàdua acaba de celebrar la seva festa anyal, havent-se vist tots els actes molt concorreguts i esplèndids, de la qual cosa cal felicitar el seu organitzador, En Josep Alsina Verdagner, que durant 38 anys, amb gran fervor, ve dirigint-la.

—Ha estat viatjada la virtuosa mare del nostre amic i secretari de l'Ajuntament, En Manuel Mijimolle, a la qual desitgem renovació de la salut.

—Dijous passat, cap al migdia, va caure una forta pedregada, entrant d'un temporal de vent i pluja, havent

GIRONA

(Conferència de les 930 de la nit)

Invitació

El diputat a Corts per Vilademà de la Muntanya En Narcís Pla i Carreres ha estat invitat per a presidir una festa de portiva al poble de Llers.

Altres noves

La renomada cobla «Els Montgrins» de Torroella de Montgrí ha estat contractada per la colònia de catalans d'Espanya del Boulogne a la qual amenitzà la festa de Sant Joan.

—Diu d'Argelagués que treballant a una casa l'obrer Pere Gayola, ja d'edat va caure des del balcó d'un segon pis, uns vuit metres d'alçada. El malaurat treballador morí al cap de mitja hora.

—Un cop desmuntat ha estat remolcat per ferrocarril l'aeroplà numero 10 de la Companyia Lacontere el qual a causa d'una avaria al motor aturà forçadament a Massanet de la Selva el 16 del corrent.

—Ha estat demanada la mà de la senyoreta Maria Audouard per al jove En Lluís López Pomar.

—Reunits els regidors designats per a recollir cebals per a les colònies escolars que es volen organitzar amb l'any passat s'ha acordat celebrar un partit benèfic de futbol a l'estadi. Es compta amb ofertes de la junta de la Unió Deportiva Gironina.

LLEYDA

(Conferència de les 945 de la nit)

La revetlla de Sant Joan

Amb motiu de la Revetlla de Sant Joan hi haurà diverses festes de nit a la nit als locals de la Penya Deportiva Salvat, Camp d'Esports de la Penya Republicana, Societat «Revolució» de la Bordeta i «Maruxa».

Un periclitat

Al canal de Serós ha aparegut un cadàver del veí del sudit poble de Sep Pensa, el qual havia deixat a la marge una carta i la seva roba. En una altra paper deia en castellà: «Me tiro a las tres menos cuatro».

Es creu que pot haver obert a un ram de bogeria.

Altres noves

Diverses de les cases que tenien anunciat concórrer a l'Exposició de Productes Farmacèutics, que es fa aquí amb motiu del Congrés de Medecina de Llengua Catalana, han anunciat que no podran enviar els seus productes per causa de la vaga de transports que hi ha a Barcelona. Això no desil·liona l'Exposició perquè ja fa dies que està ple tot lloc de instal·lacions i algunes cases hauran de posar les seves en nous locals.

—La policia ha detingut a Marius Nolles, condemnat en rebellió per robatori.

—Ha estat admesa la renúncia de la plaça de mestre que exercia el terratenent a Anglesola don Ferran González.

—Diumenge celebrara junta general el Sindicat Agrícola d'Ibars d'Urgell.

causat pèrdues considerables a les hortes i vinyes.

Fa una pila d'anys que no se'n recorda altra de semblant, i que ha gués disgustat i perjudicat tant a la classe pagesa.

—Cada dia es deixa sentir amb més intensitat la vaga de transports que hi ha a Barcelona, fent-se difícil l'adquisició de queviures i determinats articles del ram de construcció i elaboració.

CAMISERIA SANS

Boqueria, 32

Gran baratura de preus

AUTOMOBILS

El cotxe de més garantia i elegància

EGUÍ - Mallorca, 259

Marítima i Comercial

Moviment del Port el dia 22

NAUVELLS ENTRATS:
Vapor noruec «San Telmo», de Cristiania, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cabo Huertas», de Santanar, amb càrrega general i 14 passatgers.
Vapor espanyol «Reina Victoria Eugenia», de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i 44 passatgers.
Vapor americà «West Chester», de Tampa, amb càrrega general i 4 passatgers.
Vapor espanyol «Mahón», de Mahón, amb càrrega general i 42 passatgers.
Vapor alemany «Sina», de Cartagena, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Santa Rosa», de la mar, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Rosa», de València, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Maica», d'Elvissa, amb càrrega general i 9 passatgers.

NAUVELLS DESPATXATS:
Llagut espanyol «Pascual», en llit, cap a València.
Llagut espanyol «Virgen del Carmen», en llit, cap a València.
Llagut espanyol «Manuel II», en llit, cap a València.
Llagut espanyol «Pilar», amb càrrega, cap a València.

NAUVELLS SORTITS:
Vapor espanyol «Canalejas», de trànsit, cap a Cèrta.
Vapor alemany «Hector», de trànsit, cap a València.
Vapor italià «Oriente», de trànsit, cap a Salsoda i escales.
Vapor espanyol «Balear», amb càrrega general, cap a Eivissa.
Vapor espanyol «Cabo San Vicente», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

L'assegurança contra la pedregada
L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, adverteix als agricultors acollits a l'empadronament de la Caixa d'Assegurances Mútues contra la Pedregada, que, en cas de sinistre, si els anys pugen el 5 per cent del valor de les collites assegurades, és reglamentàriament indispensable, per a tenir dret a percebre la corresponent indemnització, que els damnificats esguin l'impres de declaració dels anys causats, facilitat per la Caixa d'Assegurances Mútues contra la Pedregada, i dirigit sense sobre a l'Assegurador d'Agricultors d'Espanya (Log. 16, Madrid), certificant-ho en cinc dies següents al d'haver ocorregut el sinistre.
La declaració verbal, és considerada nul·la.
El mutualista, en fer la declaració del seu sinistre, ha de detallar les relacions compreses en la Fulla complementària de la seva polissa corresponent al present any, que hagin estat sinistrades, com també les que no foren.

A l'Institut de Sant Isidre, com en

les seves delegacions, serà facilitat el dit impres de declaració a quants mutualistes el reclamin.

Fins el 31 de juliol vinent, s'admetran assegurances mútues de collites contra la pedregada, en l'oficina regional de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, Portaferrissa, 21, tots els dies laborables de deu a una, essent condició precisa, que les collites que desitgin assegurar-se, no hagin estat sinistrades en el present any, amb antelació a la data de la proposició de l'assegurança.

Borsa de Barcelona

MERCAT LLIU DE VALORS

23 de juny de 1923.
Avui, com tots els dissabtes d'aquest estiu, no hi ha sessió oficial de Borsa. Unicament ha tingut lloc aquest matí l'acostumada sessió d'operacions de valors a terme, al Casinó Mercantil.
S'ha fet de Nords de 68'30 a 68'05 i a 68'10, Andalusos de 72'50 a 72'25, Andalusos a 69'30, Orenses a 19'00 i a 18'95 paper, Crèdit i Dots a 16'90, Banc Espanyol del Rio de la Plata a 48'25 i a 48'50 diner, Colonial a 67'25 i Gran Metropolita de 144'00 a 143'00.
Diferències. — De la tancada d'ahir, a les cinc de la tarda, a la d'ahir, es baixà 0'25 de Nords, 0'30 d'Andalusos, 0'10 d'Orenses, d'Andalusos es pujà 0'30, i no hi ha cap altra variació.

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 23 de juny de 1923		
DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT		
Portugal	0'33 ptes. escut	
Argentina	2'395 » pes	
Holanda	2'45 » flor	
Suècia	1'79 » corona	
Noruega	1'12 » »	
Txecoslovàquia	20'40 » 100 cnes.	
Polònia	0'01 » 100 marcs	
Romania	0'00 » 100 leis	
OR		
Alfons	125'50	
Unces	125'00	
Isabel	129'00	
Quarts	125'00	
Petit	125'00	
Dòlars	6'475	

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponibile	16.34	00.00	14.57	00.00		00.00
Futurs:						
Juliol	14.82	15.04	15.06	00.00		15.06
Agost	13.40	13.60	13.56	00.00		13.56
Setembre	12.84	13.04	12.98	00.00		13.00
Octubre	12.71	N.	12.85	00.00		12.98
Novembre	12.58	N.	12.72	00.00		12.75

Alexandria	Juny	Octubre	Juliol	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs, Ashmouni	30.10	29.30	Juliol	15.20	00.00	00.00
Sakellaridis	30.95	32.55	Nbre	15.80	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponibile	28.50	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol	27.25	27.38	27.45	00.00
Agost	24.55	24.88	25.00	00.00
Setembre	24.30	24.37	24.46	00.00
Octubre	24.00	24.12	24.10	00.00
Novembre	23.96	24.05	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponibile	28.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol	27.28	00.00	00.00	00.00
Agost	24.25	00.00	00.00	00.00
Setembre	23.84	00.00	00.00	00.00
Octubre	23.64	00.00	00.00	00.00
Novembre	23.09	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 22 de juny de 1923

Lliures esterlines	32'00
Francs	125'00
BITLLETS	
Francs	41'60
Lires	30'40
Lliures esterlines	31'00
Marc	0'008
Corones	0'09

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Espectacles

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A.
Companyia MARTINEZ SIERRA
Primera actriu:

Catarina Bárcena

Avui, dissabte, 23 de juny de 1923.
Nit: GRAN FUNCIO DE REVETLLA
2 obres. 2. Estrena de la comèdia en tres actes, d'Armiches.

LA TRAGEDIA DE MARIQU

Formidable èxit a Madrid, i la comèdia en dos actes, de Martínez Sierra.

MADRIGAL

Demà, diumenge, a la tarda, per única vegada en matí, el magnífic espectacle, EL PAVO REAL. A la nit, LA TRAGEDIA DE MARIQU.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Companyia de sarsuela i opereta

PINEDO-BALLESTER

Avui, dissabte, a tres quarts de deu de la nit.

GRANDIOS PROGRAMA DE REVETLLA

3 formoses obres, 3, 5 actes, 5

La sarsuela en dos actes.

LAS MARISCALAS

per Rossy, Mir, Aguilà, Lloret, Ballester, Fuentes, Aznar, Alaria. El poema líric-romàntic, en un acte, del mestre Santiago Sabina (cantables de Rafael Alaria).

NELVA

Magistral interpretació dels grans cantants

JOSEFINA BUGATTO.

EMILI VENDRELL

JOSEF LLUIS LLORET

Gran orquestra dirigida per l'autor de la partitura Tot Barcelona desfilava pel Tivoli per a admirar aquesta encisadora partitura. La sarsuela en dos actes, d'insuperable èxit.

LA MONTERIA

BUGATTO - PINEDO

BALLESTER - VENDRELL

Demà, diumenge, a dos quarts de quatre de la tarda, LA CANCION DEL OLVIDO, NELVA i LA MONTERIA. A la nit: LA ESTRELLA ERRANTE, NELVA i LA MONTERIA. — La setmana que ve, última de la temporada. Cada tarda, a dos quarts de sis.

BUTACA 2 PTES: LA MONTERIA

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Temporada d'estiu de 1923

Gran companyia còmica-dramàtica del

Teatre Lara de Madrid

Director d'escena

Ricard Simó Raso

Avui, a les deu de la nit, Revetlla de Sant Joan. PROGRAMA MCNSTRE. 2 obres d'èxit, 6 actes. Primer: la comèdia en tres actes, dels germans Quintero.

El mundo es un pañuelo

Segon: l'èxit més gran de l'any. La comèdia en tres actes, de don Manuel Linares Rivas.

LA MALA LEY

Demà, diumenge, a les quatre de la tarda, La comèdia en tres actes, EL MUNDO ES UN PAÑUELO, i l'entremès ACACIA Y MELITON. Nit, a les deu: La comèdia en dos actes, COMO HORMIGAS, i la comèdia en dos actes, FEBRERILLO EL LOCO.

Es despatxa a Comptaduria.

Aviat: FORTUNATO. Creació de SIMO-RASO.

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A.

COLISEU DE VARIETATS

TEMPORADA 1923-24

Avui, dissabte, vespre, a les deu. El quadre més bo d'atracacions. Projectió de notables pel·lícules. Succés de la simpàtica ballarina ALONDRA.

Èxit dels famosos malebaristes FOUR CLOVELLY GIRLS. Grans ovacions a l'original transformista LAMPO. Grandios èxit de la eminent cançonetista, amb repertori nou i exclu-

siu, i riquíssima presentació de MARIA CONESA.

Dilluns, serà d'onore i comiat de MARIA CONESA.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, vespre, Grandiosos programes. Sis èxits. Les divertides pel·lícules: SALDO DE CALCAT I LA CONQUESTA DE TRIQUITRAQUE. El cinedrama HORA FATAL. La formosa comèdia ELS SEUS FLORATS CONSORTS. L'interessant film LA TRAGEDIA DEL CIRC, i sisena i última jornada de la gran sèrie francesa Gaumont EL FILL DEL PIRATA. Bluada «Els mestres del xantaix», pels renomats artistes Sandra Milowanoff, Alme Simon, Gerard i Georges Biscot.

Diorama

Programa per a avui: L'OS JIMMY.

primera jornada. QUAN EL DEURE MANA, superproducció del Programa AJÚRIA. EN NICOMEDES EMPAPERADOR, còmica de gran broma. COM LA BROMERA DEL SABO. LA DONA AL JURAT. — Demà, diumenge, Festivitat de Sant Joan Baptista, grans sessions a la tarda. Extraordinari programa. A la nit, augment de programa, i estrena de la segona jornada de la sèrie-novella, L'OS JIMMY.

Saló Catalunya

Gran cinema de Moda

Notables quintet i trio

Avui, dissabte, penúltim dia de l'èxit més gran de l'any: NANUK L'ESQUIMAL, arriscada i emocionant expedició al Pol Nord, amb temperatures de 60 graus sota zero, que posaren en perill les vides dels valents expedicionaris; la pel·lícula documental més interessant. Estrenes: ELS BRILLANTS DE ROSINA formosa comèdia. PERET I LA BANDA MISTERIOSA, còmica. — Demà, a la nit, gran exclusiva: COPS DE PUNY I ORACIONS, encisadora comèdia americana. — Dilluns, gran esdeveniment. Estrena de DOLORETES, adaptació cinematogràfica de la famosa sarsuela de costums valencians, original de Carles Arniches, música dels renomats mestres Vives i Quisling executant-se la partitura de tan aplaudida sarsuela. — Prems corrents.

Cine Princesa

Granvia Layetana

Tocant a la Plaça de l'Angel

EL LOCAL MES FRESC I COMODE

Avui, dissabte, Revetlla de Sant Joan. Succés: UNA BONA AMBAIXADA (AJÚRIA). CARMODI EL DESCUADAT (AJÚRIA). L'HOME SENSE NOM, sise llibre titulat «La costa d'or». EL CERCADOR D'OR. EN PRESO INFANTIL, còmica. — Demà, a la nit, estrena de L'HOME SENSE NOM, sise llibre, titulat «El fals invent». — Dilluns, tot estrenes: RERA LA PORTA I PER QUE EL VA MATAR?

Teatre Victòria

Telèfon 4589 A

Companyia Zuffoli - Peña

Demà, diumenge, 24 de juny, tarda, a les quatre. Primer: Tercera representació de l'opereta que tan sorollós èxit ha assolit.

LA NOCHE AZUL

Interpretació colossal. Segon: El bofet liti

EL VALLE DE ANSO

Nit, a les deu. Quarta representació de l'èxit de la temporada.

LA NOCHE AZUL

Creacions de Zuffoli i Ramon Peña.

Dilluns, 25 de juny, Tarda, a dos quarts de cinc, Vermut popular. La sarsuela

EL CAPRICHIO DE LAS DAMAS

Creació estupefada de Ramon Peña.

Nit, a les deu, cinquena representació de l'opereta, èxit cim de la temporada

LA NOCHE AZUL

Colossal interpretació.

TEATRE COMIC

Avui, nit, a dos quarts de deu. PROGRAMA DE REVETLLA. Primer: EL CHIQUELLO; segon: LA GENERALA, pel colossol tenor Gaetà Penalver; tercer: LAS MUSAS LATINAS.

ELDORADO

Companyia de drames i comèdies

MARGARIDA XIRGU

Primer actor ALFONS MUÑOZ

Avui, dissabte, dia 23, vespre, a les deu. Revetlla de Sant Joan. Programa extraordinari. Set actes! El formós i extraordinàriament aplaudit drama en cinc actes, d'Alexandre Dumas (fil), LA DAMA DE LAS CAMELIAS.

Triomf personal i definitiu de Margarida Xirgu. Ovacions delirants. La formosa comèdia en dos actes, dels

il·lustres germans Quintero EL AMOR QUE PASA. Sorprenent conjunt de la companyia Xirgu. — Demà, diumenge, a la tarda, LA NOCHE DEL SABADO. A la nit, MARIA ROSA. — Dilluns, ESTRENA del drama en tres actes, de Luis de Araquistain, RENE. DIOS HEROICOS.

TEATRE NOU

Companyia de vodevil líric i sarsuela

dirigida pel graciosíssim primer actor

SALVADOR VIDEGAIN

Avui, dissabte, dia 23, nit, a tres quarts de deu. Primer: NO TE CASES QUE PELIGRAS; segon: OJO POR OJO; tercer: EL GRAN BAJA.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil

SANTPERE I BERGES

Avui, nit, a les deu. Revetlla de Sant Joan. 2 obres! 6 actes! Primer: EL SECRET DE LES NOIES (dos actes), i reposició de:

Baixant de la Font del Gat

LA MARIETA DE L'ULL VIU

Demà, diumenge, tarda, a les quatre. Primer: QUIN CASAMENTI; segon: BAIXANT DE LA FONT DEL GAT O LA MARIETA DE L'ULL VIU. Nit, a les deu, ES LLOGA UN PIS, i represtrena de LA POMIA DEL PARADIS.

Teatre Poliorama

COMPANYIA DE COMEDIA del

TEATRE INFANTA ISABEL DE MA.

GRID. Direcció: ARTUR SERRANO.

Nit, a les deu. Revetlla de Sant Joan. El sàinet en prosa, de Vital Aza.

LA REBOTICA

I el grandios i creixent èxit en quatre actes, adaptació dels senyors Reparaz i Lluca de Tena.

LA PIMPINELA ESCARLATA

Demà, diumenge. Festivitat de Sant Joan. Tarda, a dos quarts de cinc, secció especial, i nit a les deu.

LA PIMPINELA ESCARLATA

Cada dia:

LA PIMPINELA ESCARLATA

Es despatxa a Comptaduria.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestra Sinf. — Avui, dissabte, insuperable programa: ELS SEUS FLORATS CONSORTS, còmica de gran broma. Gran èxit de la producció Gaumont ELS NOTS A L'ESCOLA (exclusiva), entretinguda comèdia, pel genialíssim actor infantil «Wesley Barry» (el noi pigat). ACTUALITATS GAUMONT. Èxit sorollós de la superproducció americana, en colors AMOR (exclusiva), assumpte passional, interpretat per la formosa artista «Louise Claux». SALDO DE CALCAT, de broma continua.

Nota: Avui, de sis a vuit, i demà, diumenge, a la sessió matinal d'onze a una, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de demà.

Demà, diumenge, a la nit, extraordinari esdeveniment. Estrena de l'emocionant pel·lícula esportiva de la casa Gaumont LES MERAVELLES DE LES NEUS (exclusiva), on adreix un encisador i pintoresc paisatge nevat, es presenten els campions del món del «SKI», executant estupefants i arriscats salts, els quals causen veritable sensació. Ningú deixarà d'admirar tan meravellos film.

PATHE-CINEMA

Rambla de Catalunya, 37

El saló més confortable de Barcelona

Avui, dissabte

GAQANT PERES A L'AFRICA

AMB EL RIFLE I LA CAMBRA

la qual, degut al grandios èxit que està obten

REAL CLUB MARITIM de BARCELONA Revetlla de Sant Joan AQUESTA NIT

Gran ball de Revetlla. Festa marítima. Focs aquàtics

NOTA: A la secretaria de l'entitat organitzadora i a la taquilla del Centre de Novetats, es facilitaran les corresponents invitacions per a assistir a la festa.

FUTBOL

Dema, diumenge, 24, a dos quarts de cinc de la tarda. Partit de promoció entre els primers equips dels clubs

MARTINENC-AVENÇ

(Camp Barcelona de les Corts)
Per entrades i localitats per a aquest partit, al carrer de Fortuny, 1. Als senyors socis del F. C. Barcelona, mitjançant el rebut del present mes, se'ls facilitarà la mitja entrada per a aquest partit al lloc indicat.

Frontó Principal Palace

Avui, nit, a les deu. Dos grans partits de pilota. OLASCOAGA i

PALAU contra OSCAR i CASTANAGA. Després es jugarà un segon partit per joves i aplaudits pelotaris.

PARC

Avui, Revetlla de Sant Joan
L'entrada donarà opció al sorteig d'un magnífic GRAMOFON.

PISTA DE GEL

DUES SESSIONS DE PATINATGE DURANT LA NIT, de deu a una i d'una a quatre. Acurat servei de Cafè-Restaurant, d'una a tres i de vuit a deu. Coberts des de 10 pessetes. Balls de Revetlla, amenitzats per la Banda de VERGARA. Il·luminació a la Veneciana. A les dues de la matinada Traca de gran luxe Venda de bunyols, xurros, xuletets, etc. Funcionament de totes les atraccions. — Entrada de passeig 50 cts.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes an-

tiques i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

TURO PARK

Avui, obert tota la nit per a solemnitzar la Revetlla de Sant Joan.

L'entrada donarà dret a un número per al sorteig d'un viatge a París, anada i tornada en primera. Dos viatges a Montserrat, anada i tornada en primer, o llurs respectius imports en metàl·lic (el sorteig es farà a les tres de la matinada). Concerts de ballables tota la nit per la Banda de Caçadors de Barcelona. Il·luminacions venecianes. A les dues Castells de focs artificials. — Venda de «churros», bunyols, xuletets, etc., etc. Cafè-Restaurant de primer ordre. Coberts des de 10 ptes. Servei especial d'Autòmibus de la Plaça Catalunya (davant Casino Militar) al Turó-Park. Servei de Taxis de la Federació a la Plaça de Catalunya. — Entrada de passeig una pesseta.

TEATRE GOYA

Companyia DIAZ ARTIGAS
ALTA COMEDIA

Avui, dissabte, nit, a les deu. REVETLLA DE SANT JOAN. LOS MILLONES DE MONTY, EU SUEÑO DE KIKI. — Demà, diumenge, tarda i nit. EL SUEÑO DE KIKI.

Vapors GOLONDRINAS

RENETLLA DE SANT JOAN

Servei extraordinari de les deu de la nit fins a la matinada. Passatge, pessetes 0'25. Seguirà després el servei ordinari als banys.

TIBIDABO

GRAN REVETLLA DE SANT JOAN

amb l'espectacle de les fogueres a la ciutat i des de la Talaià es veuran les de quasi tota la província de Barcelona.

Se celebraran avui amb gran esplendidesa ILLUMINACIÓ general i LA TALAIÀ estarà il·luminada amb TRES MIL bombetes elèctriques. Hi haurà sardanes per la renomada cobla

CATALUNYA

i també per la renomada banda L'HARMONICA BARCELONESA. A dos quarts d'una s'aviarà un magnífic CASTELL DE FOCs ARTIFICIALS. Funcionaran totes les atraccions: TALAIÀ, FERROCARRIL AERI, MUSEU DE GUERRA i el GRAN REFLECTOR ELÈCTRIC, així com totes les altres de la Gran Sala de Vendes. Servei continuat de TRAMVIES FÚNICULAR, classe de preferència classe general, podrà tenir el públic un servei continuat sense necessitat de cues ni d'esperar-se.

Gran Concurs Hípic Internacional

Dema, diumenge, segon dia. Copa de S. M. el Rei i Nacional (4.000 pessetes en premis i dues còpies).

Despatx d'entrades i localitats a la taquilla del Teatre de Novetats, d'onze a una i des de les dues endavant a les taquilles del Relai Polo Jockey Club.

MATATODO - FIGARO - TOUETOUT

Extermina instantàniament TOTS ELS INSECTES: XINXES, TRUGETES, FORMIGUES, PUCES, POLLS, ESCARABATS, MOSQUITES, GAZMOÑOS.

Aquest EXTERMINADOR és completament sa; s'usa amb èxit als hospitals civils i militars i als instituts de França, puix els ordenances han tramès a l'interventor certificats molt elogiosos. És un líquid que desallotja els insectes, filtran-se per tot i desnaturalitzant-los al davant vostre. MATATODO no crema ni taca. S'aplica sobre el cap dels nois que tinguin pols, igual que els que abunden en les gallines i les seves races.

Mitjançant el pot amb manxa "MATATODO" penetra per tot arreu

Agent general per a Espanya: Eugeni Sarrà. Ronda Sant Pere, 7. Apartat 239 - Barcelona

DE VENDA EN TOTES LES PERFUMERIES, DROGUERIES, FARMACIES I FERRETERIES
DELEGATS: Barcelona: M. Cornella, Estruch, 3; Madrid: Isidro Serván, Divi Pastor, 2; València: Molina i Balan, Gran Via Germanias, 27; Melilla: Josep Zamorano, General Chacel, 33; Cadix: Antoni Candón, Santa Agnès; Alacant: Ricard Latorre; Sevilla: Robert Mesa; Màlaga: Aureli Lechuga; Ceuta: Alfred Herrero.

L'Hèrnia Curada per 50 pessetes

mitjançant el nou "PERFECT". Aquest còmode i pràctic aparell elàstic, sense ressort, que s'anetja al cos com un guait, no adoleix dels defectes dels sistemes francesos, superant-los en qualitat, comoditat i en els resultats positius de contenció i curació radical de l'hèrnia (trencadura). 5.000 pessetes es regalen al qui demostra el contrari. Desconfeu dels fracassats imitadors. No comprar cap altre bandatge ni bragner.

o anans voreu i assajar aquest meravellós aparell. Assaigs gratis: De 9 a 1 i de 3 a 7. Casa PALAU, carrer Ample, número 14 (junt a l'església de la Mercè).

La boca es conserva forta i sana amb l'ús continuat de Aigua Oxigenada VOLCÁN

No poder assaborir les delícies del ben menjar PER TENIR MALA DENTADURA és una d'aquelles petites penes que ens fan estar molt sovint consirosos

L'oxigen que després al posar-se en contacte amb les dents i genives, destrueix totalment els microbis que corquen la dentadura

FARMACIES PRINCIPALS

Dipositaris: J. URIACH i C. Bruch, 49

COPIES

a màquina Circulars, Sobres. Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos

Gran LIQUIDACIÓ

en el

Taller de Calçat

Marca VILARET

La Verdad

MATERIALS, FABRICACIÓ I PREUS NOUS

Grans gangues per a

Senyor de 12 a 40 ptes. parell.

Senyora de 3 a 40 ptes. parell.

Nena o Nen de 3 a 15 ptes. parell.

Garantit a mida o d'encarrec

Especialitat per a pens de ricats i classes de luxe

PREUS ECONOMICS

Cortes apartats

Vendes al major i detall

COMPOSTURES DE TOTES CLASSES

Tapineria, 29

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 75, entressol. C. BIEGER.

Busco pis

de 15 a 20 ds. alq. centric, sense mobles; gratificació 400 ptes. Escriure 4324. «Empresa Ideal d'Informació», Rbla. Flors, 16, (Anunci).

Llogo habitació

Rambla Catalunya, 46, 2on

Torre

a Vallvidrera llog. R. Avin-guda Canigó, Lletra D.

Vendes

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí brillants i perles.
Jewelry de J. Múñez
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

PALAU-CASTELL

DELS REIS D'ARAGO A PIERA

Es ven completament restaurat i moblat, a preu increíble, per conveniències de família. Rda: Passeig de Sant Joan, 104, primer.

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitzen les de ELECTROQUÍMICA

Bobinats, Instal·lacions Reparacions

Magnària Elèctrica, S. A. (Antics tallers Balcells)

Corts Catalanes, 416. T. 538 H.

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleogràfics, etc. Fabricació de marcs. Encomiades. No compreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCÓN

Boters, 4. final Portaferrissa.

A TARRAGONA

a vint minuts de la població es ven esplendida finca composta de luxos xalet, casa per a masover, cotxeria, aigua abundant, jardí, arbres fruiters i horta. Per a details escriure a C. Ben-Hoch, Luchana, 28. Tarragona.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i alquies minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Borta i Balta. Rambla de Catalunya, n.º 1, cantonada Ronda de la Universitat.

IMPREMTA

vene per 3.500 ptes. Hi ha una minerva foli, guillotina, 50 ctm. (Krause), perforadora 50 ctm. i bastant tipu semi nou, amb de correctors. Esc. 4323. «Empresa Ideal d'Informació», Rambla de les Flors, 16. (Anunci).

Dispeses

Habitació

Per a dos germans o dos amics a tota pensió balle al carrer. Cardenal Casañas, 17, pral.

Habitació

moblada per a obrers a tota tot o matrimoni sense fills dret a cuina. Carme, 10, tercer, primera.

En torre

confortable pensió a tot estar bany, jardí, cuina casolana. Carrer del Carril, 41 al costat baixador Muntaner.

Senyor

a tot estar. Carme, 10, segon, segona.

S'imposa l'examen dels seus ulls

Vostè està fatigat; no dubti que necessita ulleres. El seu treball fet amb llum artificial ha cansat la seva vista i solament uns cristalls adequats han de proporcionar-li descans

Estem totalment a les seves ordres i la seva visita serà per a nosaltres un honor que li regreïem per endavant

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2

BARCELONA

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat

PELAYO, 16. ENTRESOL

Senyora sola

cedeix una habitació amb pla-no independent primer pis balle molt sol a senyor o dues persones per a dormir 15 duros. Rda: C. Muntaner, 50, colmado.

Habitació

per a dos únics a dormir. Sant Honorat, 9, segon, segona.

Demandes

Senyora formal

administratza casa persona sola o ajudaria feines casa família distingida dintre o fora capital. Escriure 4296. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Representants

Se'n necessiten a totes les capitals i poblacions importants per la venda d'article de confeccions de facil consum. Escriure a «LA VEU», 20.006.

Professora

francesa apta es desitja amb molta pràctica d'ensenyança. Una classe diària. Escriure 4344. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Busco col·locació

estable c. mecanògraf, francès, anglès. Escriure 4347. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

A cada poble

persona activa amb pocs diners empleat, es guanyaria la vida venent novetats en perfumeria. Escriure 4333. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Fàbriques

d'articles per a calçat i espart d'enyos, desitjo en concedir exclusiva de venda per a Catalunya i Balears, tinc viatjants corredors. Escriure 4340. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Anuncis

Vilanova i Geltrú

Al passeig de Ribes Roges prop del mar, en lloc centric i pintoresc de la magnífica platja mediterrània, es construeixen per a la venda, esplendides xaletes, voltats de jardins i amb tota classe de comoditats: aigua abundant de l'aqüeducte, electricitat, telèfon, garatge, etc.

Per a més details escriure a G. Vivanco, carrer del Teatre, núm. 15, Vilanova i Geltrú.

COPIES

Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH

LES MES PERFECTES

Casa Garóla Suarés

38, Rambla Catalunya

Telèfon 4336 A.

FUNDAT EN 1871

Consell de Cent, 340, i Llibria, 49

Director: Llicenciat M. MARCET

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre

Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofítics, pretuberculosos, artrítics, catarrals i avariosos no tenen rival, essent, en aquest últim sentit, substitutives de les d'Arhona.

CURSET D'ISTIU

Preparació Stbre. - Ingress. - Assignatures

Externs - Interns

Avisos

COPIES

traduccions català, castellà i francès fem. Màquines modernes. «LA VEU», núm. 3392.

BATXILLERAT

Lliçons particulars per professor pràctic i acreditat. Escriure LA VEU, n.º 3.872 indicant assignatures.

COL·LEGI IBERIC